

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO- ŚRODOWISKOWEJ

Załącznik nr 1
Do uchwały nr .....

Wójt Gminy Lipnik

NAZWA OPRACOWANIA:

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej przygotowana na potrzeby Strategii rozwoju gminy Lipnik na lata 2026-2036

ZLECENIODAWCA:

Gmina Lipnik

WYKONAWCA:

**BUDPLAN Sp. z o.o.
04-327 Warszawa
ul. Kordeckiego 20
tel. 22 870 42 62, fax: 22 870 42 62
e-mail: kontakt@budplan.net
www.budplan.net**

ZESPÓŁ AUTORSKI:

---

główni projektanci:

mgr inż. Anna Beres

autorzy opracowania:

**inż. Urszula Bachorska
inż. Aleksandra Czarnecka
inż. Anna Dolata
mgr Agata Grzelak
mgr inż. Magdalena Tubiak
inż. Małgorzata Żach**

współpraca merytoryczna:

Artur Śmigala, Urząd Gminy Lipnik

Spis treści

I.	WSTĘP	6
II.	CHARAKTERYSTYKA GMINY LIPNIK	7
1.	Historia gminy	7
2.	Położenie administracyjne	7
III.	OBSZAR SPOŁECZNY	9
1.	Demografia	9
2.	Oświata	13
3.	Zdrowie i pomoc społeczna	13
4.	Kultura, sport i rekreacja	16
5.	Mieszkalnictwo	17
7.	Podsumowanie obszaru społecznego	18
IV.	OBSZAR GOSPODARCZY	19
1.	Rynek pracy	19
2.	Turystyka	23
3.	Rolnictwo	26
4.	Działalność samorządu	28
5.	Finanse gminy	29
6.	Podsumowanie obszaru gospodarczego	30
V.	OBSZAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY	31
1.	Położenie geograficzne	31
2.	Budowa geologiczna, złoża i osuwiska	32
3.	Wody powierzchniowe i podziemne	38
4.	Zagrożenie powodziowe	46
5.	Użytki rolne i leśne	47
6.	Formy ochrony przyrody	49
7.	Stan środowiska naturalnego	53
8.	Podsumowanie obszaru przyrodniczego	54
VI.	OBSZAR PRZESTRZENNY	55
1.	Powiązania przestrzenne gminy	55
2.	Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy	55
3.	Polityka przestrzenna gminy	56

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

4.	Zabytki.....	57
5.	Transport i komunikacja.....	87
6.	Infrastruktura techniczna	90
7.	Podsumowanie obszaru przestrzennego.....	93
VII.	PODSUMOWANIE I WNIOSKI	94
VIII.	ŹRÓDŁA.....	96
IX.	SPIS RYSUNKÓW, TABEL, WYKRESÓW.....	97

I. WSTĘP

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej gminy Lipnik stanowi opracowanie przedstawiające analizę uwarunkowań rozwoju gminy przygotowaną w celu sporządzenia Strategii rozwoju gminy Lipnik na lata 2026-2036. Obowiązek sporządzenia diagnozy określony jest w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198).

Dokument składa się z pięciu głównych rozdziałów, którymi są: charakterystyka gminy Lipnik, obszar społeczny, obszar gospodarczy, obszar klimatyczno-środowiskowy oraz obszar przestrzenny. W ramach niniejszego opracowania dokonano analizy najistotniejszych uwarunkowań wpływających na funkcjonowanie i rozwój gminy Lipnik. Na podstawie diagnozy sformułowano wnioski służące wyznaczeniu obszarów problemowych i potencjałów gminy, a także definiowaniu ustaleń Strategii.

W celu sporządzenia poniższych analiz wykorzystano m.in. dane z zasobu Urzędu Gminy Lipnik, Głównego Urzędu Statystycznego, Narodowego Instytutu Dziedzictwa oraz inne ogólnodostępne dane. Kompletny wykaz źródeł umieszczono na końcu przedmiotowego dokumentu. Ponadto pod rysunkami, tabelami i wykresami zawarto również odwołania do konkretnych materiałów źródłowych.

Niniejsza diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej stanowi załącznik do Strategii rozwoju gminy Lipnik na lata 2026-2036, w której zawarte zostały jedynie najważniejsze wnioski i podsumowanie diagnozy.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY LIPNIK

1. Historia gminy

Historia przedmiotowej gminy sięga czasów średniowiecza i wiąże się szczególnie z dwiema miejscowościami położonymi na jej terenie: Lipnikiem oraz Włostowem¹. Lipnik, będący obecnie centrum administracyjnym gminy, od XIV do XVII wieku stanowił rodową siedzibę Lipnickich herbu Hołobok. Z niniejszej rodziny wywodzi się wiele wybitnych postaci pełniących lokalne funkcje administracyjne. Szczególnie na ich tle wyróżniają się: Stanisław Lipnicki, scholastyk i oficjał sandomierski oraz Wojciech Lipnicki, sekretarz królewski i kanonik gnieźnieński, który zarządzał diecezją krakowską. Na wieś Lipnik w XV w. składało się: sześć łańów kmiecych, jeden folwark, karczma oraz dwóch ogrodnarzy. Na początku XVII w. część rodziny Lipnickich osiedliła się na stałe na Litwie, a od XVIII w. aktywność publiczna niniejszego rodu w obrębie ziemi sandomierskiej uległa osłabieniu.

Okolice Włostowa zamieszkane były już w neolicie, a pierwsze zapisy o miejscowości pochodzą z XII w. W średniowieczu osada zlokalizowana była przy trakcie opatowskim oraz szlaku handlowym prowadzącym do wschodnich grodów, w tym do Kijowa. Wieś odznaczała się znaczną powierzchnią oraz obecnością targowiska, co sprawiło, że mogła mierzyć się pod względem handlowym z Opatowem. Jednak w późniejszym okresie rola Włostowa w handlu lokalnym istotnie osłabła. W XIII w. ówczesny dziedzic wsi Piotr Dunina herbu łabędź ufundował kościół, a po nim właścicielem majątku został Bogusław herbu Róża, ojciec wybitnego kronikarza, Wincentego Kadłubka. W historii miejscowości odnotowano wielu włodarzy, ale przełomowym momentem było zakupienie tych dóbr w 1795 r. przez posła sandomierskiego, Antoniego Karskiego. Dzięki urodzajnej glebie oraz działalności w przemyśle rolnym, ród Karskich stanowił w XIX w. i I połowie XX w. najzamożniejszą rodzinę ziemiańską w Sandomierskiem. W 1922 r. na ich majątek składał się nie tylko Włostów, ale również folwarki w Kurowie, Pęcławicach, Swojkowie, Ossolinie, Sternalicach, Buczkach, Klinach oraz w Tudorowie. Jak na ówczesne standardy, Karscy prowadzili gospodarstwo w sposób wzorowy. Dzięki glebom wysokiej jakości uprawiano wiele gatunków roślin, część gruntów była zmeliorowana, a znaczny dochód zapewniał również udział w cukrowni oraz własne zakłady, takie jak gorzelnia w Ossolinie czy suszarnia chmielu we Włostowie. Ponadto majątek odznaczał się innowacyjną infrastrukturą w postaci linii telefonicznej oraz 7-kilometrowego odcinka kolejki wąskotorowej służącej transportowi buraków cukrowych. Podczas okupacji niemieckiej ród Karskich angażował się w działalność ruchu oporu, co przyczyniło się do przymusowego opuszczenia przez nich majątku w 1942 r.

W wyniku reformy administracyjnej z 1975 r., która skutkowałą zniesieniem powiatów, gmina Lipnik w latach 1975-1998 wchodziła w skład województwa tarnobrzeskiego. Natomiast od 1999 r. znajduje się w powiecie opatowskim w województwie świętokrzyskim.

2. Położenie administracyjne

Gmina Lipnik jest gminą wiejską położoną we wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w południowej części powiatu opatowskiego. Jednostka graniczy z trzema gminami tego samego powiatu: Iwaniska, Opatów, Wojciechowice oraz trzema gminami należącymi do powiatu Sandomierskiego: Klimontów, Obrazów i Wilczyce.

---

¹ Czasopismo samorządu gminy Lipnik „Wieści Lipnickie”, numer promocyjny, sierpień 2010

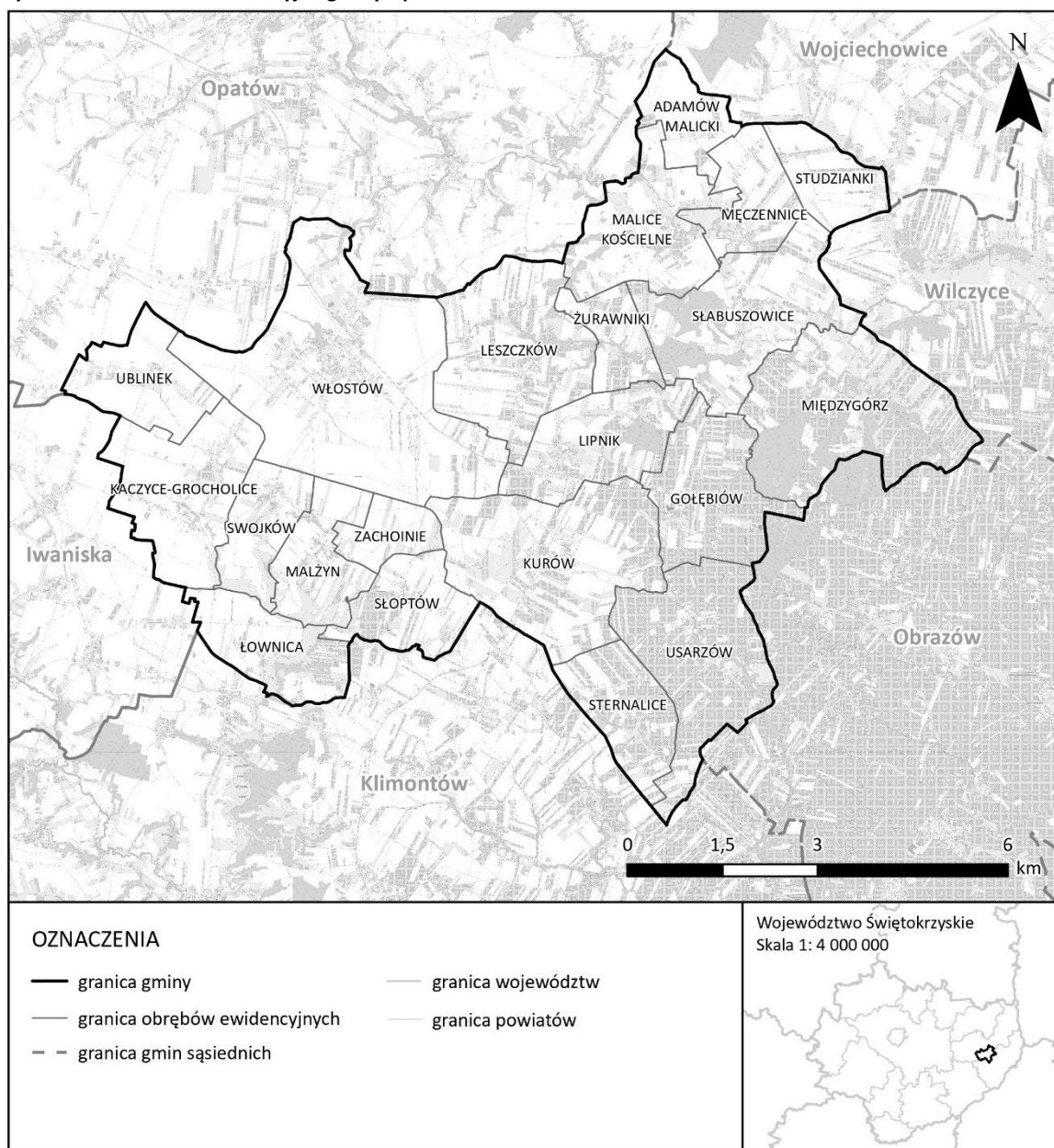
DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK

W skład przedmiotowej gminy wchodzi 22 sołectwa: Adamów, Gołębiów, Grocholice, Kaczyce, Kurów, Leszczków, Lipnik, Łownica, Malżyn, Malice Kościelne, Męcennice, Międzygórz, Słabuszewice, Słoptów, Sternalice, Studzianki, Swojków, Ublinek, Usarzów, Włostów, Zachoinie, Żurawniki. Siedziba administracyjna gminy zlokalizowana jest w miejscowości Lipnik.

Powierzchnia gminy wynosi 81,7 km², co stanowi 8,97% powierzchni powiatu opatowskiego. Największą powierzchnią jest miejscowość Włostów, natomiast najmniejszą Zachoinie.

Rysunek 1 Granice administracyjne gminy Lipnik

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Państwowego Rejestru Granic

III. OBSZAR SPOŁECZNY

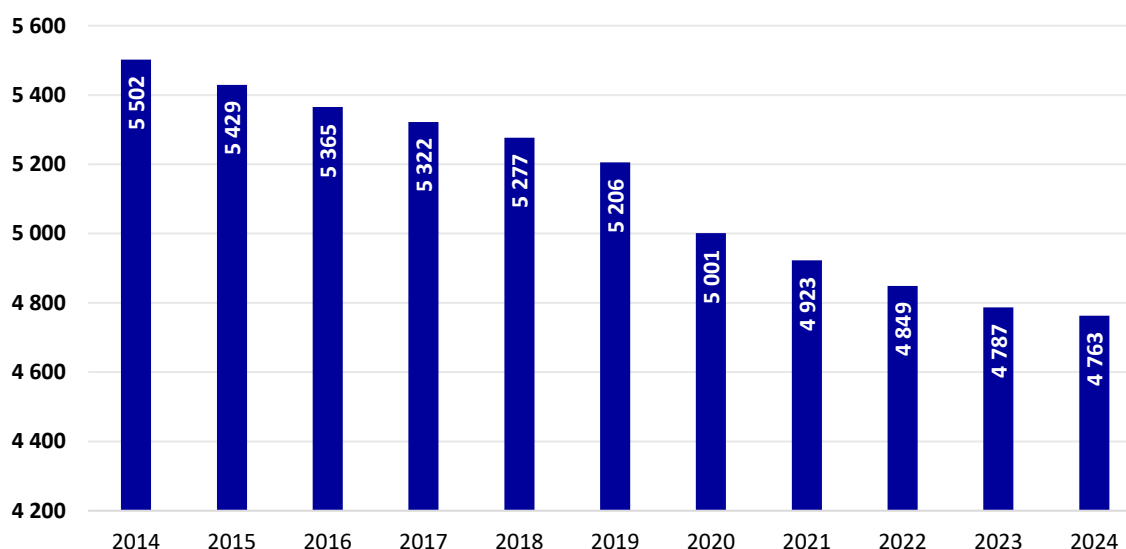
1. Demografia

Struktura demograficzna

Badanie zmian demograficznych w ostatniej dekadzie wykazało utrzymującą się tendencję spadkową. Według danych udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny, w 2014 r. gminę Lipnik zamieszkiwały 5 502 osoby, natomiast w 2024 r. liczba ta wyniosła 4 763 osoby. W związku z powyższym w przeciągu analizowanego okresu odnotowano spadek populacji o 739 mieszkańców. Największą różnicę zaobserwowano między rokiem 2019 a 2020, co wynikało z ujemnego przyrostu naturalnego, na który miała wpływ m.in. zwiększona liczba zgonów spowodowana pandemią COVID-19.

Zgodnie z Raportem o stanie Gminy Lipnik za 2024 r. najwięcej osób zamieszkuje wieś Włostów, natomiast najmniej miejscowość Adamów.

Wykres 1 Zmiana liczby ludności w gminie Lipnik w latach 2014-2024

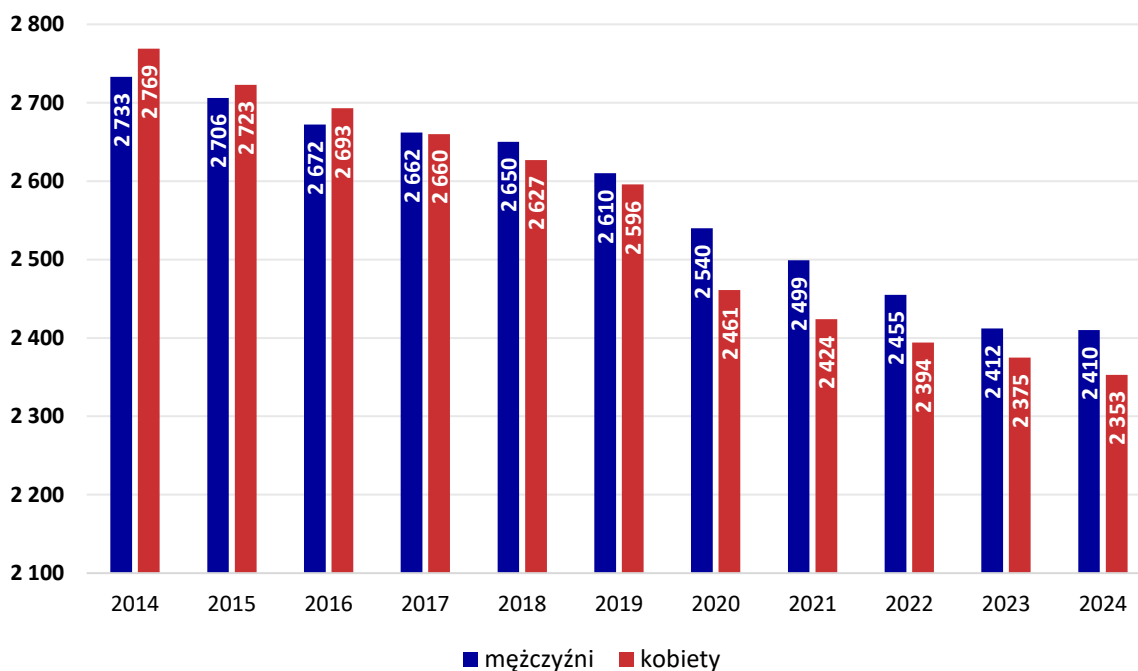

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W strukturze płci gminy Lipnik od 2017 roku przeważa liczba mężczyzn. Największe dysproporcje odnotowano w latach 2020-2021, gdzie różnica wyniosła kolejno 79 i 75 osób. W 2020 roku widoczny jest wyraźny spadek liczby kobiet na poziomie 135 osób. Współczynnik feminizacji w ostatnich latach utrzymuje się na poziomie 98.

Wykres 2 Zmiana liczby ludności w gminie Lipnik w latach 2014-2024 z uwzględnieniem płci

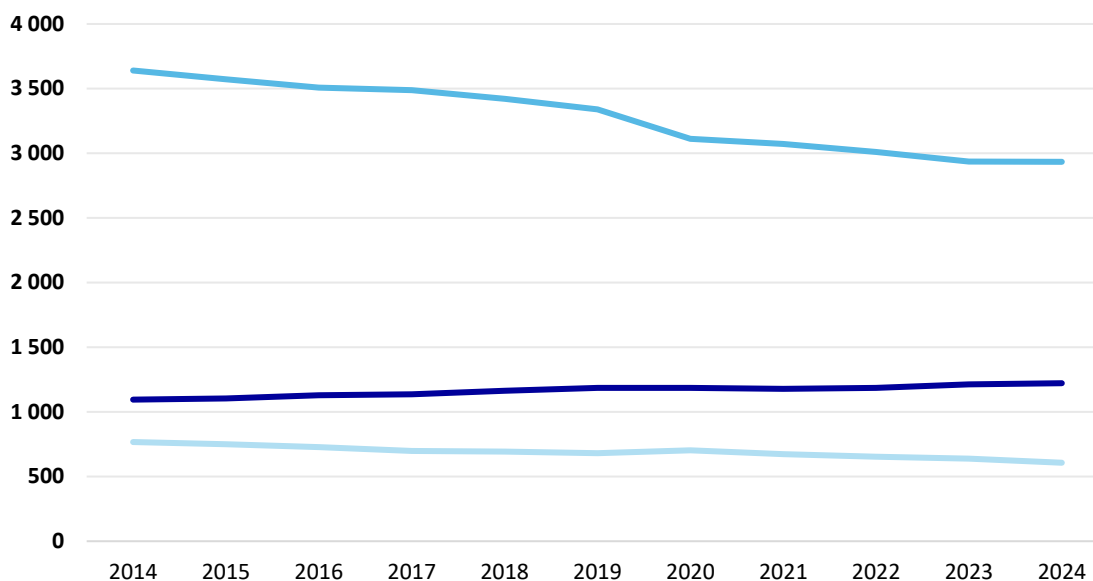

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W zakresie podziału ludności na grupy wiekowe: przedprodukcyjną (14 lat i mniej), produkcyjną (15-59 lat kobiety i 15-64 lata mężczyźni) i poprodukcyjną (powyżej 59 lat kobiety i powyżej 64 lat mężczyźni), w dwóch pierwszych przedziałach odnotowuje się tendencję malejącą. Największy spadek w latach 2014-2024 zaobserwowano w przypadku mieszkańców w wieku produkcyjnym, których liczba zmalała o 706 osób. Natomiast w zakresie ludności w wieku przedprodukcyjnym różnica wyniosła 160 osób. Strukturę demograficzną gminy Lipnik charakteryzuje utrzymujący się wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Na przestrzeni dekady udział powyższej grupy w strukturze wiekowej wzrósł o 6%.

Wykres 3 Zmiana liczby ludności według grup wiekowych: przedprodukcyjnej (14 lat i mniej), produkcyjnej (15-59 lat kobiety i 15-64 lata mężczyźni) i poprodukcyjnej (powyżej 59 lat kobiety i powyżej 64 lat mężczyźni) w latach 2014-2024

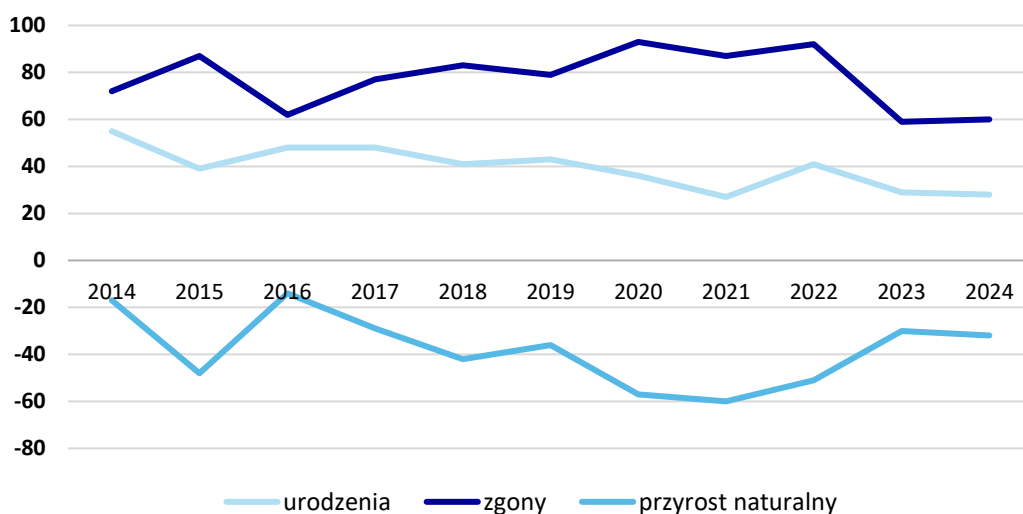

Grupa wiekowa	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	767	751	728	697	692	682	702	673	653	638	607
Ludność w wieku produkcyjnym:	3 640	3 573	3 509	3 488	3 422	3 339	3 112	3 072	3 010	2 935	2 934
Ludność w wieku poprodukcyjnym	1 095	1 105	1 128	1 137	1 163	1 185	1 187	1 178	1 186	1 214	1 222

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przyrost naturalny na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat pozostaje na ujemnym poziomie. Najniższe wartości odnotowano w latach 2020-2022, co wynikało z dużej liczby zgonów przy jednocześnie ograniczonej liczbie urodzeń. Utrzymujący się ujemny przyrost naturalny jest zjawiskiem niekorzystnym i w konsekwencji prowadzi do spadku liczby ludności oraz wzrostu udziału osób starszych.

Wykres 4 Zmiana przyrostu naturalnego w gminie Lipnik w latach 2014-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kompleksowa ocena sytuacji demograficznej, oprócz analizy wewnętrznych zmian poszczególnych wskaźników, polega również na porównaniu stanu w gminie do kraju lub regionu. W poniższej tabeli przedstawiono wartości wskaźników przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, współczynnika feminizacji i współczynnika obciążenia demograficznego dla gminy Lipnik, powiatu opatowskiego, województwa świętokrzyskiego i Polski. W zakresie przyrostu naturalnego gmina wypada podobnie jak województwo świętokrzyskie, a współczynnik feminizacji charakteryzuje przewaga liczby mężczyzn, odwrotnie niż w porównywanych szerszych obszarach administracyjnych. Natomiast w przypadku współczynnika obciążenia demograficznego prezentuje się korzystniej niż województwo i powiat, natomiast gorzej niż w skali całego kraju.

Tabela 1 Porównanie wybranych wskaźników demograficznych dla kraju, województwa, powiatu oraz gminy Lipnik, dane za 2024 rok

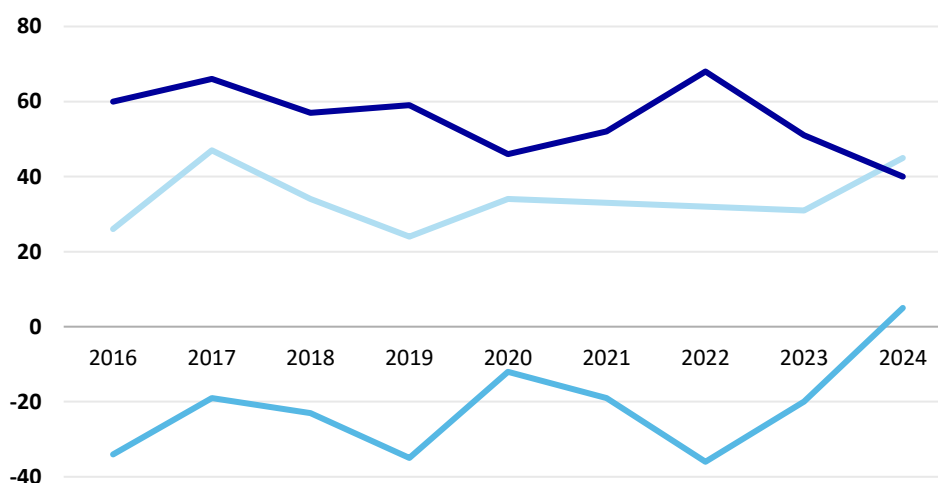
Wskaźnik	Polska	woj. Świętokrzyskie	powiat opatowski	gmina Lipnik
przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-4,17	-6,69	-8,95	-6,69
współczynnik feminizacji	107	106	102	98
współczynnik obciążenia demograficznego	31,8	36,5	36,3	34,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

MIGRACJE

Zmniejszająca się liczba mieszkańców gminy Lipnik wynika również z utrzymującego się do 2023 roku ujemnego salda migracji. Najniższą wartość odnotowano w 2022 roku, która była efektem ponad dwukrotnie wyższej liczby wymeldowań w porównaniu do zameldowań. W 2024 roku po raz pierwszy odnotowano dodatnie saldo migracji.

Wykres 5 Zmiana salda migracji w latach 2016-2024

Migracje	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zameldowania ogółem	26	47	34	24	34	33	32	31	45
Wymeldowania ogółem	60	66	57	59	46	52	68	51	40
Saldo migracji	-34	-19	-23	-35	-12	-19	-36	-20	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2. Oświata

Na terenie gminy Lipnik opieka w zakresie edukacji na poziomie przedszkolnym realizowana jest w dwóch placówkach przez nią prowadzonych: Przedszkolu Samorządowym w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Lipniku oraz w Oddziale przedszkolnym w Szkole Podstawowej im. Romana Koseły we Włostowie. W 2024 roku do powyższych placówek uczęszczało kolejno 65 i 44 dzieci. Do 2022 roku liczba dzieci w placówkach przedszkolnych systematycznie rosła, natomiast w ostatnich latach odnotowuje się tendencję malejącą. Ponadto od września 2025 r. funkcjonuje gminny żłobek lokalizowany w miejscowości Włostów.

Tabela 2 Zmiana liczby dzieci w przedszkolu i oddziale przedszkolnym w latach 2022-2024

Lata	Liczba dzieci w placówkach przedszkolnych
2022	138
2023	129
2024	109

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy Lipnik za lata 2022-2024

W gminie funkcjonują również dwie szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. Romana Koseły we Włostowie oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lipniku. W 2024 r. do wskazanych placówek uczęszczało odpowiednio 122 i 190 uczniów. Od 2018 roku obserwuje się ogólny spadek liczby dzieci w powyższych szkołach z niewielkim wzrostem w ostatnim roku.

Tabela 3 Zmiana liczby uczniów w szkołach podstawowych w latach 2022-2024

Lata	Liczba uczniów w szkołach podstawowych
2022	314
2023	303
2024	312

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy Lipnik za lata 2022-2024

W obrębie gminy Lipnik nie występują szkoły średnie, do których można zaliczyć: licea ogólnokształcące, technika lub szkoły branżowe. Najbliższa miejscowość posiadająca w swojej ofercie edukacyjnej wymienione placówki to miasto powiatowe Opatów oddalone o około 10 km. Znajdują się tam Zespół Szkół Nr 1 oraz Zespół Szkół Nr 2 oferujące kształcenie w zakresie: ogólnym, technicznym oraz zawodowym.

3. Zdrowie i pomoc społeczna

OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Lipnik nie prowadzą działalności podmioty lecznicze będące w jej zarządzie, a potrzeby mieszkańców w zakresie opieki zdrowotnej zaspokajają dwie przychodnie niepubliczne. Pierwszą z nich jest Niepubliczny Ośrodek Zdrowia „MEDYK” Wojciech Dziurzyński w Opatowie prowadzący działalność w Ośrodku Zdrowia we Włostowie. Natomiast drugi podmiot świadczy usługi w Ośrodku Zdrowia w Lipniku i jest nim Niepubliczny Ośrodek Zdrowia „SIERANT” Maciej Sierant Malice Kościelne. Ponadto w powyższych miejscowościach zlokalizowane są również punkty apteczne.

Uchwałą Nr XXXVI/274/2022 Rady Gminy Lipnik z dnia 31 marca 2022 roku przyjęto Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Lipnik na lata 2022-2025. Przedmiotowy program stanowi lokalny dokument strategiczny w zakresie działań polegających na profilaktyce i ograniczeniu negatywnych skutków społecznych spożywania alkoholu. W 2024 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowano osiem wniosków związanych z nadmiernym spożywaniem alkoholu. W ramach realizacji programu podjęto liczne działania obejmujące m.in. udzielenie pomocy prawnej i psychospołecznej rodzinom zmagającym się z problemami alkoholowymi oraz realizację przedsięwzięć edukacyjnych i profilaktycznych.

POMOC SPOŁECZNA

W przedmiotowej gminie zadania z zakresu opieki społecznej wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku we współpracy z innymi podmiotami, takimi jak: policja, służba zdrowia oraz kuratorzy sądowi. Podejmowane przez powyższe służby działania koncentrują się m.in. na identyfikacji problemów generujących potrzebę wsparcia, udzielaniu świadczeń a także zapewnieniu usług socjalnych odpowiadających potrzebom gminy. W 2024 roku w strukturze wydatków na pomoc społeczną dominowały świadczenia pielęgnacyjne w kwocie 1 560 200,00 zł. Przysługiwały one opiekunowi osoby w wieku do lat 18, która posiadała znaczny stopień niepełnosprawności bądź wymagała stałej lub długotrwałej pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Następnie znaczna część środków objęła zasiłki pielęgnacyjne, których udzielano głównie dzieciom z niepełnosprawnościami, osobom po 75. roku życia oraz osobom powyżej 16. roku życia, posiadającym znaczny stopień niepełnosprawności. Równie kosztowny był pobyt 8 pensjonariuszy w Domu Pomocy Społecznej, na który wydatkowano w ciągu roku 312 252,13 zł.

Tabela 4 Struktura wydatków gminy Lipnik na pomoc społeczną w 2024 r.

Świadczenie pieniężne wypłacane przez OPS w Lipniku w 2024 roku	Liczba rodzin/osób objętych świadczeniem	Środki przeznaczone na poczet świadczenia (zł)Za
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	64 rodzin	231 451,50
Zasiłki pielęgnacyjne	122 osób	315 774,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	1 osoba	7 440,00
Świadczenia pielęgnacyjne	46 osób	1 560 200,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	10 dzieci	10 000,00
Świadczenie rodzicielskie	10 dzieci	52 844,00
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	27 osób	124 206,65
Dożywianie dzieci w szkole	38 dzieci	33 305,90
Dożywianie uczniów z Ukrainy	3 dzieci	2 172,00
Świadczenia wychowawcze	Brak danych	2 000,00
Pobyt pensjonariuszy w Domu Pomocy Społecznej	8 osób	312 252,13
Karty Dużej Rodziny	20 rodzin	372,00
Zasiłki stałe	26 osób	247 470,13

Składki zdrowotne od osób pobierających zasiłki stały	21 osób	18 682,23
Zasiłki celowe	45 rodzin	23 434,00
Zasiłki okresowe	5 osób	8 423,00
Usługi opiekuńcze	1 rodzina	931,00
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	5 osób	29 025,00
Udzielenie schronienia	3 osoby	11 978,30
Dodatki mieszkaniowe	2 osoby	1 965,60
Klub Senior+ w Kurowie	39 osób	112 265,81
Świetlica środowiskowa w Kurowie	30 dzieci	89 883,01
Refundacja podatku VAT	24 rodzin	15 473,65
Usługi sąsiedzkie świadczone w ramach programu – „Korpus Wsparcia Seniorów”	5 osób	24 205,90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy Lipnik za 2024 r.

Gmina Lipnik udziela wsparcia żywnościowego w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027, realizowanego przy współfinansowaniu Europejskiego Funduszu Społecznego+. W 2024 roku 164 osobom potrzebującym wydano łącznie 6737,6 kg żywności.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku angażuje się również w Program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pod nazwą „Korpus Wsparcia Seniorów”. Przedsięwzięcie skierowane jest do osób w wieku 60 lat i powyżej i ma na celu zapewnienie im pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb oraz opiekę o charakterze higieniczno-pielęgnacyjnym. W 2024 r. z powyższej pomocy skorzystało 5 osób.

W pierwszej połowie 2024 r. gmina wypłacała dodatek ostonowy, którego zamierzeniem było wsparcie gospodarstw domowych o niższych dochodach w pokryciu kosztów gazu, energii oraz żywności. Beneficjentami powyższego świadczenia o łącznej kwocie 175 975,31 zł było 444 gospodarstw. Inną formą wsparcia materialnego było jednorazowe wypłacenie Bonów Energetycznych, które wprowadzono w odpowiedzi na rosnące ceny energii. W 2024 r. świadczenie zostało wypłacone 394 gospodarstwom domowym, a jego sumaryczna kwota wyniosła 147 418,31 zł.

W 2024 r. na terenie gminy funkcjonował Klub Senior+ działający w ramach wieloletniego programu realizowanego przez gminę Lipnik pn. KLUB SENIOR+ na lata 2021 – 2025. Głównym celem przedsięwzięcia jest aktywizacja i integracja osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60 lat i więcej. Na ofertę klubu składają się m.in. zajęcia o charakterze kulturalnym, zajęcia gimnastyczne, a także wyjazdy rekreacyjne. Ponadto uczestnicy często angażują się w życie gminy w postaci występów artystycznych podczas uroczystości gminnych.

Od 2020 roku swoją działalność prowadzi świetlica środowiskowa zlokalizowana w miejscowości Kurowo. Celem funkcjonowania obiektu jest wsparcie rodzin zamieszkujących gminę Lipnik poprzez objęcie opieką dzieci i młodzieży w czasie wolnym. Działalność placówki skupia się m.in. na pomocy w odrabianiu lekcji, wsparciu w trudnościach życia codziennego oraz organizacji zajęć artystycznych i sportowych zmierzających do rozwijania zainteresowań. W 2024 r. z oferty świetlicy skorzystało 30 dzieci.

4. Kultura, sport i rekreacja

KULTURA

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna zlokalizowana w Lipniku. Powyższa placówka posiada również swoją filię we Włostowie. Do jej głównych zadań należy upowszechnienie czytelnictwa wśród lokalnej społeczności poprzez organizację akcji promocyjnych oraz powiększanie swoich zbiorów. W 2024 r. biblioteki odnotowały łącznie 645 czytelników, którzy wypożyczyli 10 936 woluminów. W stosunku do roku poprzedniego zaobserwowano spadek o 2 czytelników i 377 woluminów. Wspomniane placówki czynnie angażują się w krajowe projekty czytelnicze takie jak: Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania oraz Akcja Narodowe Czytanie. Ponadto biblioteki organizują również zajęcia kreatywne dla dzieci, które odbywają się w czasie wakacji oraz ferii zimowych, zapewniając im atrakcyjne formy spędzenia wolnego czasu.

Innymi instytucjami realizującymi zadania z zakresu kultury są: Gminny Ośrodek Kultury we Włostowie oraz Centrum Kształcenia w Lipniku. Powyższe placówki organizują w ciągu roku liczne wydarzenia o charakterze kulturalnym, edukacyjnym, patriotycznym oraz społecznym. Należą do nich m.in. dyskoteki tematyczne i zajęcia warsztatowe przeznaczone dla dzieci i młodzieży, a także wydarzenia sportowe takie jak: turnieje szachowe, tenisa stołowego oraz rozgrywki siatkówki. Istotnym elementem ich działalności jest wspólne celebrowanie uroczystości takich jak: Wigilia i Śniadanie Wielkanocne. Powyższe okazje przyczyniają się do integracji mieszkańców gminy oraz budowania silniejszych więzi społecznych. We wskazane wydarzenia czynnie angażują się również Koła Gospodyń Wiejskich w postaci przygotowania dekoracji i poczęstunku. Ponadto Gminny Ośrodek Kultury we Włostowie oraz Centrum Kształcenia w Lipniku organizują również obchody świąt państwowych takich jak: Święto Konstytucji 3 maja, Święto Wojska Polskiego oraz Święto Niepodległości. Większość uroczystości posiada również część artystyczną tworzoną przez podopiecznych ośrodków kultury.

W 2024 r. otwarto Świetlicę Wiejską w Usarzowie, która stanowi ważne miejsce dla lokalnej społeczności. Powstanie obiektu stworzyło warunki do organizacji zajęć dla dzieci i młodzieży, a także dostarczyło przestrzeń dla funkcjonowania lokalnego Koła Gospodyń Wiejskich.

Na terenie gminy Lipnik funkcjonuje 14 Kół Gospodyń Wiejskich², prowadzących swoją działalność w miejscowościach: Sternalice, Kurów, Gołębiów, Malice Kościelne, Słabuszewice, Usarów, Kaczyce, Włostów, Lipnik, Międzygórz, Łownica, Zachoinie, Leszczków, Malżyn. Powyższe koła aktywnie uczestniczą w życiu gminy angażując się w organizację różnego rodzaju wydarzeń i uroczystości.

SPORT I REKREACJA

Na terenie gminy Lipnik funkcjonuje Ludowy Zespół Sportowy „Cukrownik” Włostów realizujący zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu. Klub powstał w 1957 roku i obecnie uczestniczy w lokalnych rozgrywkach B klasy. Istotnym obiektem infrastruktury sportowej w przedmiotowej gminie jest kompleks sportowo-rekreacyjny zlokalizowany przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Lipniku. Obiekt oferuje mieszkańcom basen z brodzikami oraz zjeżdżalniami dostępnymi w okresie letnim, całoroczne

---

² Oficjalna strona Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich <https://krkgw.arimr.gov.pl/> [Dostęp:25.11.2025]

lodowisko ze sztuczną nawierzchnią, strefę wypoczynkową, a także zewnętrzną siłownię. Niniejszy kompleks stanowi atrakcyjne miejsce spędzania czasu wolnego przyczyniające się do integracji lokalnej społeczności. Miejscowością wyróżniającą się na tle gminy pod względem zaplecza sportowego jest również Włostów, gdzie znajduje się Stadion klubu sportowego „Cukrownik” Włostów, boisko wielofunkcyjne oraz bieżnia lekkoatletyczna. Ponadto w mniejszych miejscowościach takich jak m.in. Sternalice, Słabuszewice oraz Słoptów, występują mniejsze boiska oraz place zabaw stanowiące uzupełnienie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej gminy.

5. Mieszkalnictwo

Według danych udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny w 2024 roku w obrębie gminy Lipnik znajdowało się 1 571 budynków mieszkalnych i 1 730 mieszkań. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w przeliczeniu na jedną osobę wynosiła 30,7 m². Natomiast przeciętna liczba osób na jeden lokal mieszkalny to 2,75.

W zakresie wyposażenia budynków mieszkalnych w elementy infrastruktury techniczno-sanitarnej, niemalże wszystkie lokale mają dostęp do sieci wodociągowej (94,6% ogółu mieszkań). Następnie ustęp spłukiwany posiada 83% ogółu mieszkań, łazienka znajduje się w 76,4% lokali, natomiast centralne ogrzewanie w 73,5%. Gaz sieciowy dostępny jest w 39,2% mieszkań.

6. Bezpieczeństwo publiczne

Nadzór nad porządkiem i bezpieczeństwem na terenie gminy sprawują funkcjonariusze Posterunku Policji w Lipniku, w tym jego kierownik oraz dzielnicowy. Działalność niniejszej placówki jest koordynowana przez Komendę Powiatową Policji w Opatowie, gdzie mieszkańcy całodobowo mogą zgłaszać interwencje. Ponadto funkcjonuje tam 12 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej z czego jedna z nich (OSP w Lipniku) wpisana jest do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego³. Poniżej przedstawiono spis wszystkich jednostek OSP działających na terenie gminy:

- OSP w Lipniku,
- OSP w Gołębiowie,
- OSP w Kurowie,
- OSP w Leszczkowie,
- OSP w Łownicy,
- OSP w Małżynie,
- OSP w Męczennicach,
- OSP w Słoptowie,
- OSP w Słabuszewicach,
- OSP w Sternalicach,
- OSP w Usarzowie,
- OSP we Włostowie.

Poza podejmowaniem działań na rzecz bezpieczeństwa lokalnej społeczności, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej biorą czynny udział w wydarzeniach o charakterze społecznym, religijnym oraz patriotycznym. W 2024 r. strażacy OSP udzielili pokazu pierwszej pomocy podczas 32. Finału

³ Oficjalna strona rządowa <https://www.gov.pl/web/kgpsp/ksrg> [Dostęp:24.11.2025]

Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Natomiast w ramach zajęć dla dzieci w czasie ferii organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury, jednostka OSP urządziła pokaz sprzętu strażackiego.

7. Podsumowanie obszaru społecznego

Gminę Lipnik charakteryzuje występowanie niekorzystnych tendencji demograficznych dotyczących stałego spadku liczby mieszkańców, spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym, a także utrzymujący się od lat ujemny przyrost naturalny. Powyższe czynniki prowadzą m.in. do postępującego procesu starzenia się społeczeństwa oraz zmniejszenia zasobów siły roboczej, co stanowi zagrożenie dla potencjału rozwojowego gminy. Współczynnik feminizacji w ostatnich latach kształtuje się na poziomie 98, co oznacza dominację liczby mężczyzn w strukturze płci.

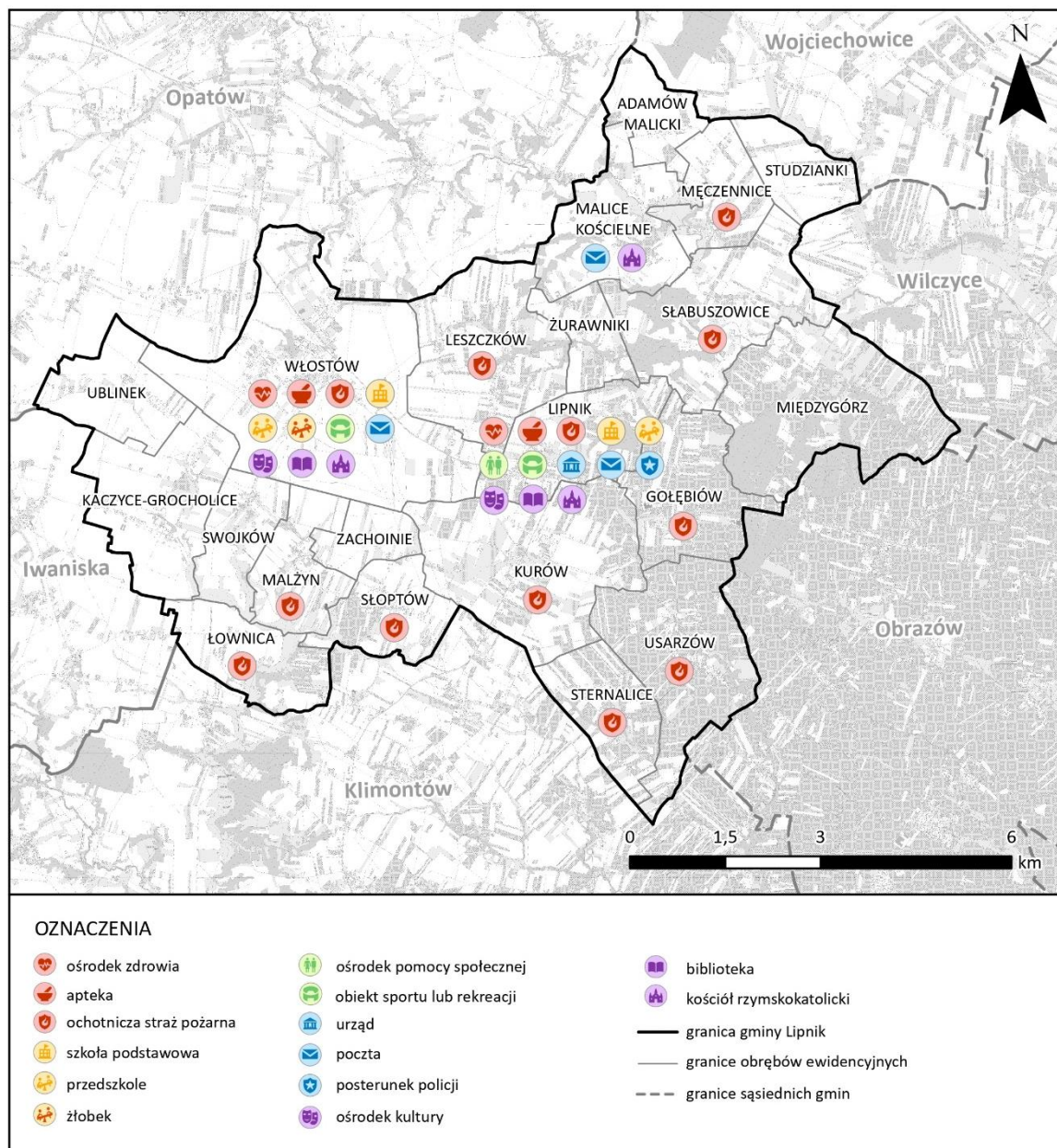
Oferta usług opiekuńczo-wychowawczych na terenie gminy Lipnik obejmuje dwie szkoły podstawowe zlokalizowane w Lipniku oraz we Włostowie, posiadające oddziały przedszkolne. Ponadto w miejscowości Włostów od września 2025 r. funkcjonuje gminny żłobek. W obrębie przedmiotowej gminy nie występują szkoły średnie. Najbliższe placówki znajdują się w Opatowie oddalonym o ok. 10 km. Usługi w zakresie opieki zdrowotnej zapewniają dwie przychodnie niepubliczne oraz punkty apteczne. Natomiast zadania polegające na zapewnieniu usług socjalnych wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku we współpracy z innymi podmiotami. Porządek i bezpieczeństwo na terenie gminy zapewnią Posterunek Policji w Lipniku oraz 12 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej.

Ofertę kulturową na terenie gminy Lipnik zapewniają: Gminna Biblioteka Publiczna oraz Centrum Kształcenia zlokalizowane w Lipniku, a także Gminny Ośrodek Kultury we Włostowie. Powyższe placówki organizują w ciągu roku liczne wydarzenia o charakterze kulturalnym, edukacyjnym, patriotycznym oraz społecznym. Ponadto prowadzi tam działalność 14 kół gospodyń wiejskich oraz Ludowy Zespół Sportowy „Cukrownik” Włostów realizujący zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu. Lokalną infrastrukturę sportową tworzą m.in. kompleks sportowo-rekreacyjny, stadion klubu sportowego, bieżnia lekkoatletyczna oraz liczne boiska zlokalizowane na terenie gminy.

Podsumowując, poziom dostępności usług publicznych w gminie Lipnik odpowiada jej skali przestrzennej oraz demograficznej. Podstawowe usługi skoncentrowane są w obrębie dwóch miejscowości – Lipnika oraz Włostowa, natomiast usługi wyższego rzędu zlokalizowane są w ośrodkach powiatowych oraz wojewódzkich.

Rysunek 2 Rozmieszczenie podstawowych usług publicznych w gminie Lipnik

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.google.pl/maps, BDOT10k i Raportu o stanie gminy Lipnik za rok 2024

IV. OBSZAR GOSPODARCZY

1. Rynek pracy

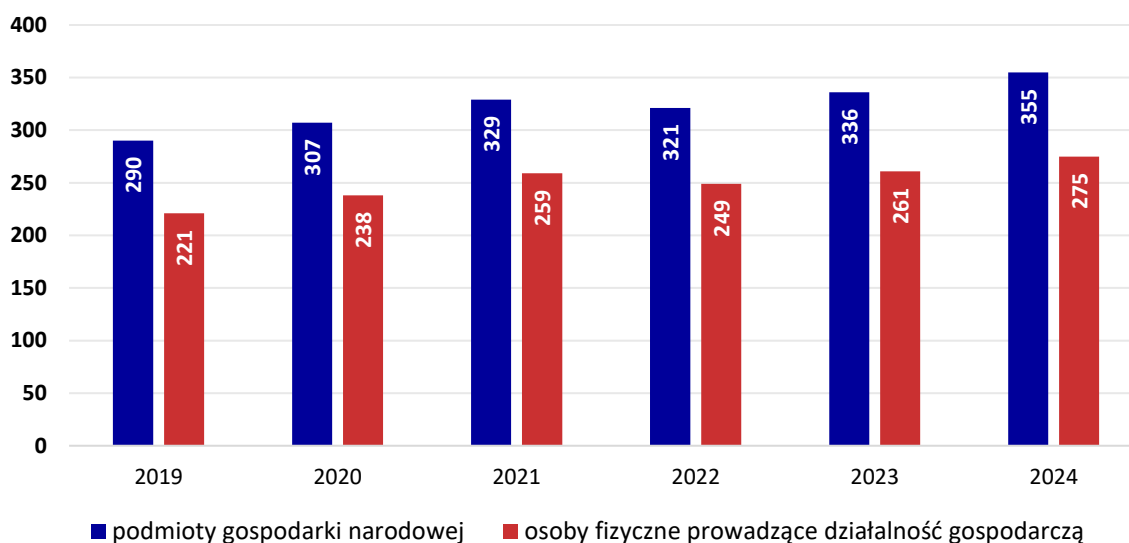
DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 roku w gminie Lipnik było zarejestrowanych 355 podmiotów gospodarki narodowej, a 77% z nich stanowiła działalność gospodarcza prowadzona przez osoby fizyczne. W tym czasie funkcjonowało tam również 10 podmiotów sektora publicznego, 8 spółki handlowe oraz 21 stowarzyszeń i organizacji społecznych. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat zarówno w przypadku ogólnej liczby przedsiębiorstw, jak i liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Lipnik obserwowane były zbliżone

tendencje zmian. W latach 2019-2021 wartości te systematycznie wzrastały, co wskazuje na stopniowy rozwój lokalnej przedsiębiorczości. W 2022 roku odnotowano niewielki spadek zarówno w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych, jak i liczbie działalności prowadzonych przez osoby fizyczne, jednak w kolejnych latach nastąpił ponowny wzrost tych wartości. W 2023 i 2024 roku liczba podmiotów gospodarki narodowej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą osiągnęła najwyższe poziomy w analizowanym okresie, co świadczy o wyraźnym ożywieniu gospodarczym i umacnianiu się pozytywnych tendencji rozwojowych w gminie. Na terenie gminy Lipnik funkcjonują przedsiębiorstwa reprezentujące różnorodne branże, wśród których można wymienić następujące sektory: transportowy i logistyczny (m.in. Wyślij Busem - giełda transportowa do 3,5 t we Włostowie, PHU KARRTRANS Marek Stasica, Usługi Transportowe Radosław Majewski), motoryzacyjny i usług technicznych (Carbon Clean Poland, Auto Serwis / Klimatyzacja Łukasz Tyrała, Auto Service Max), budowlany i okołobudowlany (WM-Kop Wiesław Motyła - roboty rozbiórkowe, RW Konstrukcje Aluminiowe - zadaszenia tarasowe, sprzedaż kruszyw i opału), rolniczy i okołorolniczy (P.H.U. Agrokompleks Henryk Wiatrowski, Gospodarstwo Szkółkarskie Michał Bijak, Gospodarstwo ekologiczne Piotr Lasek), produkcyjno-spożywczy (Piekarnia Lipnik), handlowy i spożywczy (FHU „KACPER” Karol Łucki, sklep spożywczo-przemysłowy z agencją pocztową, sklep „Lewiatan, sklep „Dino”) oraz usług osobistych i kreatywnych (Weddinge - dekoracje okolicznościowe i planowanie wesel, salon fryzjerski i kosmetyczny „Rach Ciach”).

Wykres 6 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w tym osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Lipnik w latach 2019-2024

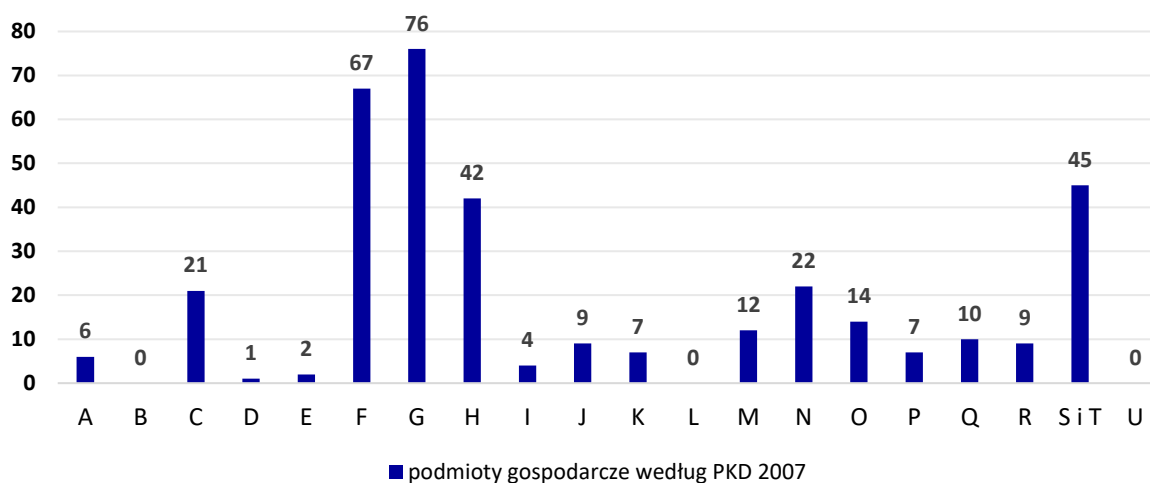

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W gminie Lipnik największy udział w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych mają przedsiębiorstwa przypisane do sekcji G i F. Zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) 2007 są to firmy wykonujące usługi obejmujące: budownictwo, handel hurtowy i detaliczny oraz naprawę pojazdów w tym motocykli. Licznie występują tam również gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, a także gospodarstwa produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby oraz transport i gospodarka magazynowa.

Wykres 7 Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w gminie Lipnik w 2024 roku w podziale wg sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 5 Opis sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD 2007

Sekcja PKD 2007	Opis
A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	górnictwo i wydobywanie
C	przetwórstwo przemysłowe
E	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	budownictwo
G	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	transport i gospodarka magazynowa
I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	informacja i komunikacja
K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
O	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
P	edukacja
Q	opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S,T	pozostała działalność usługowa; gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
U	organizacje i zespoły eksterytorialne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sytuacja gospodarcza gminy Lipnik na tle województwa oraz kraju przedstawia się niekorzystnie. Zarówno w zakresie liczby podmiotów wpisanych do REGON na 10 tys. mieszkańców jak i liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców, ich wartości wyraźnie różnią się od poziomów prezentowanych w skali regionu oraz całego kraju. Natomiast pozytywnie w niniejszym zestawieniu wypada liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców, gdzie wartość dla gminy dorównuje wartości krajowej i wojewódzkiej nieznacznie przewyższa średnią województwa świętokrzyskiego oraz Polski, będąc jednak niższą w porównaniu dla powiatowej.

Tabela 6 Wybrane wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w gminie Lipnik w odniesieniu do danych z poziomu powiatu, województwa i kraju (dane na 2024 rok)

Wskaźnik	Polska	woj. świętokrzyskie	powiat opatowski	gmina Lipnik
podmioty wpisane do REGON na 10 tys. mieszkańców	1 415	1 140	839	745
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców	1 003	865	626	577
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	47	47	52	48

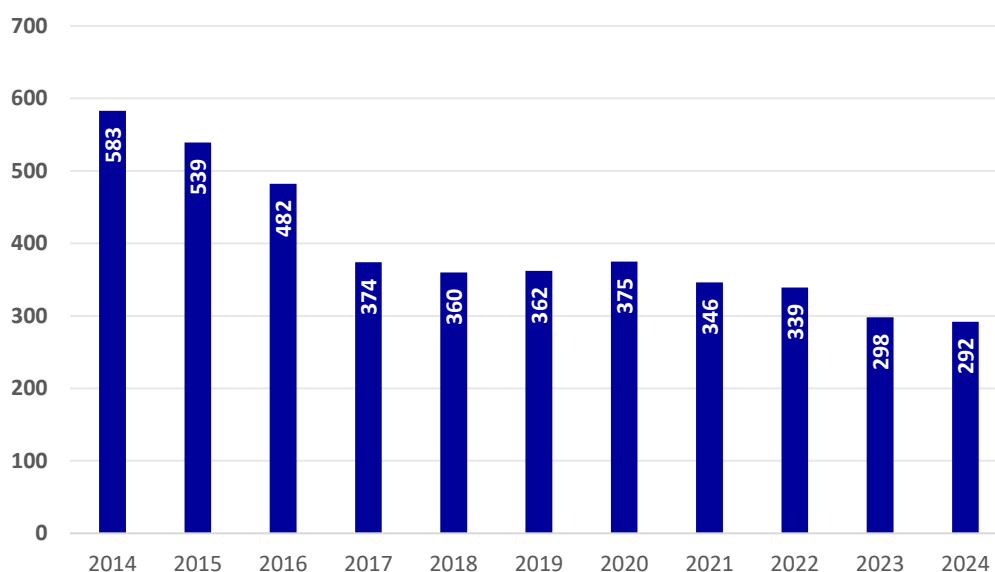
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

BEZROBOCIE

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Lipnik zmalała o ok. 38% w latach 2014-2018, kiedy różnica między początkiem a końcem badanego okresu wyniosła 223 osób. Następnie względnie stała tendencja została przerwana już w 2019 roku, znacznie w 2020 kiedy odnotowano wzrost bezrobocia. Niniejsze zjawisko mogło być wynikiem pandemii COVID-19, kiedy zamknięto wiele przedsiębiorstw, a firmy znacznie zmniejszyły zatrudnienie. Najniższą wartość odnotowano w roku 2024 roku i wyniosła ona 292 osób. Można zauważyć, że liczba bezrobotnych stosunkowo spada z roku na rok.

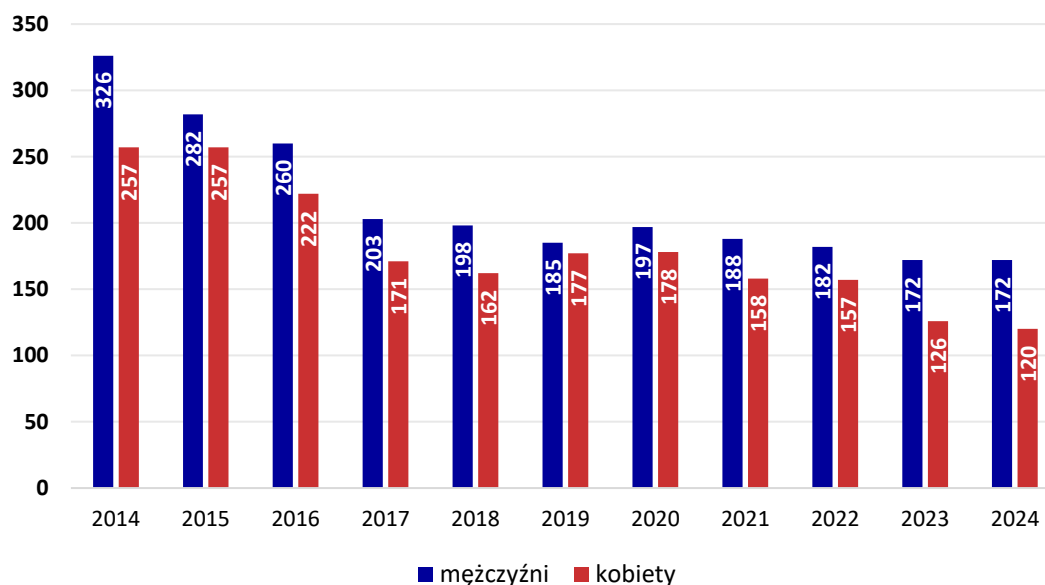
Wykres 8 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Lipnik w latach 2014-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na przestrzeni dziesięciu lat badanego okresu liczba zarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn w każdym roku przewyższała liczbę kobiet z największą różnicą odnotowaną w 2014 roku (69 osób). Natomiast pięć lat później zarejestrowano najmniejszą rozbieżność wynoszącą 8 osoby.

Wykres 9 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Jarczów w latach 2014-2024 w podziale wg płci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2. Turystyka

Gmina Lipnik nie stanowi ośrodka masowej turystyki, ze względu na brak naturalnych warunków. Dysponuje jednak istotnym potencjałem rozwoju funkcji turystycznej, opartym na zasobach dziedzictwa kulturowego, w tym zabytkach architektury oraz walorach historycznych, a także lasach sprzyjających spacerom i rekreacji. Korzystne położenie komunikacyjne gminy, wynikające z

przebiegu dróg krajowych nr 9 i nr 77, w połączeniu z bliskością ośrodków miejskich o znaczeniu regionalnym, takich jak Opatów i Sandomierz, stwarza dogodne warunki dla rozwoju turystyki krajoznawczej, kulturowej i rekreacyjnej o charakterze ponadlokalnym. Uwzględniając aspekty turystyczne, warto wyróżnić obiekty i miejsca, które stanowią ważny element lokalnego zaplecza turystycznego ze względu na ich wartość historyczną, kulturową i przyrodniczą.

Jednym z najciekawszych obiektów historycznych w gminie Lipnik są ruiny zamku w Międzygórzu. Ruiny zamku wzniesionego w I połowie XIV wieku z zagospodarowanym terenem wokół jako element systemu obronnego Królestwa Polskiego, stanowią cenny, wyeksponowany zasób dziedzictwa kulturowego gminy o wysokim potencjale turystycznym i edukacyjnym. Obiekt posiada wartość historyczną i krajobrazową, a jego ekspozycja oraz zagospodarowanie mogłyby wzbogacić ofertę turystyki kulturowej i historycznej gminy.⁴

Do równie ciekawych i atrakcyjnych turystycznie miejsc należy działalność Winnicy w Malicach Kościelnych ze ścieżką dydaktyczną. Ścieżka poprowadzona jest w naturalnie ukształtowanych wąwozach lessowych, które osiągają kilkanaście metrów wysokości. W sezonie Winnica Terra odwiedzana jest przez ponad 3 tys. osób.

Przez teren gminy Lipnik przebiegają 4 szlaki rowerowe oraz trasy turystyczne, które prowadzą do Opatowa.

ARCHITEKTURA SAKRALNA I CMENTARZE

Z zabytków zlokalizowanych na terenie gminy Lipnik wyróżnia się Kościół parafialny pod wezwaniem świętego Jana Chrzciciela zlokalizowany w miejscowości Włostów. Kościół ten należy do najstarszych świątyń w regionie, którego powstanie szacuje się na 1 poł. XIV w., natomiast geneza parafii sięga okresu sprzed 1153 r. Kościół stanowi jeden z kluczowych zabytków sakralnych gminy, zachowując czytelny średniowieczny trzon architektoniczny oraz cenne elementy późnoromańskie i wczesnogotyckie. Obiekt, silnie związany z historią lokalnych rodów oraz tradycją regionu sandomierskiego, posiada istotny potencjał dla rozwoju turystyki kulturowej i religijnej, zwłaszcza w powiązaniu z dawnymi traktami handlowymi oraz dziedzictwem historycznym Wyżyny Sandomierskiej. Dawny cmentarz przykościelny we Włostowie stanowi ważny element lokalnego dziedzictwa historycznego, potwierdzony zachowaną tablicą nagrobną z 1782 r. oraz epitafiami rodowymi umieszczonymi w murach świątyni. Zachował się tam wyjątkowy grobowiec rodziny Karskich z początku XX w., łączący kaplicę neogotycką z podziemnymi niszami grobowymi w układzie katakumbowym. Budowla stanowi cenny przykład architektury cmentarnej i sakralnej.

W miejscowości Gołębiów zachowały się dwie stare kamienne figury a także cmentarz polowy żołnierzy niemieckich, którzy zginęli w II poł. 1944 r.

Zespół nekropolii w Malicach Kościelnych, obejmuje dawny cmentarz przykościelny, nieczynny cmentarz z XIX-wiecznymi nagrobkami oraz współczesny cmentarz parafialny. Zespół cmentarzy w Malicach Kościelnych tworzy ważny element dziedzictwa kulturowego gminy Lipnik i wiąże się z wielowiekową historią lokalnej społeczności oraz przemianami osadniczymi.

Na terenie miejscowości Sternalice zachowało się historyczne miejsce związane z dawnym cmentarzem cholerycznym, zlokalizowanym za starą częścią wsi, znanym w tradycji lokalnej jako „Boża Męka”. Nekropolia miała formę charakterystycznego kopca, który pełnił funkcję miejsca pochówku

⁴ Programu opieki nad zabytkami Gminy Lipnik na lata 2022- 2025

ofiar epidemii. Obecnie o istnieniu cmentarza przypomina kamienny krucyfiks, stanowiący trwały element lokalnego krajobrazu kulturowego.

Budynek zboru ariańskiego znajdujący się w miejscowości Uplinek, prezentuje prowincjonalną XVI-wieczną architekturę murowanego dworu pańskiego, pełniącego w okresie reformacji funkcje sakralne. Wokół zachowały się relikty założenia dworskiego z XVI–XIX w., w tym stawy, groble i ukryte pod ziemią murowane obiekty folwarczne, tworzące cenny element krajobrazu kulturowego Sandomierszczyzny.

W miejscowości Kurów przy głównej szosie ustawiono kamienny krzyż upamiętniający tragiczną śmierć rodziny Wawrzekiewiczów w 1944 r., natomiast przy drodze Kurowo-Zachoiny stoi krzyż żołnierzy poległych w I wojnie światowej. Oba miejsca stanowią ważny element krajobrazu kulturowego gminy.⁵

ZESPOŁY DWORSKO-PARKOWE

Istotnymi elementami lokalnego dziedzictwa kulturowego są parki, pozostawione po byłych właścicielach dworów. Drzewa tam występujące są zabytkami przyrody i stanowią pozostałość po domostwach. Takie miejsca zachowały się m.in. we Włostowie przy pałacu oraz dawnej cukrowni, Leszczowie - pozostałości parku podworskiego z XVIII w., Gołębiowie - niktłe pozostałości parku podworskiego (miejsce znakuje figura M. Boskiej na wysepce stawu dworskiego), Usarowie, Malicach, Słabuszewicach - pozostałości parku podworskiego z XIX w. oraz w Łownicy.

Warto wyróżnić budynek tzw. zboru ariańskiego, który jest przykładem prowincjonalnej XVI-wiecznej architektury murowanego dworu pańskiego, pełniącego w okresie reformacji także funkcje sakralne. Wokół zachowały się pozostałości założenia dworskiego z XVI–XIX w., w tym stawy, groble oraz relikty podziemnych obiektów folwarcznych. Wchodzi on w skład Całość stanowi cenny element krajobrazu kulturowego Sandomierszczyzny.

Do ważnych obiektów gminy Lipnik należy zespół pałacowo-parkowy we Włostowie, obejmujący ruiny pałacu Karskich, oficynę oraz park krajobrazowy. Pałac powstał w połowie XIX w. - budowę rozpoczął prawdopodobnie Michał Karski w latach 50., a ukończył Stanisław Karski (1838-1890). Na przełomie XIX i XX w. Władysław Karski przebudował go w stylu neorenesansowym, wyposażając w elektryczność, wodociąg, kanalizację i centralne ogrzewanie (lata 30. XX w.). Po II wojnie światowej budynek częściowo użytkowano - m.in. jako szkołę i mieszkania - co przyczyniło się do jego stopniowej degradacji; obecnie pałac zachował się jedynie w formie zrujnowanej.

Oficyna pałacowa, projektowana przez Jakuba Kubickiego w połowie XIX w., również uległa zniszczeniu i dziś pozostaje w stanie ruiny, choć zachowuje fragmenty ceglano-kamiennego portyku i sklepione piwnice. Otaczający pałac park o powierzchni około 10 ha, utrzymany w duchu romantycznym, zachował pierwotny układ przestrzenny, ze starodrzewiem, alejami kasztanowców i malowniczymi tarasami ziemnymi, mimo że część drzewostanu została zniszczona lub zastąpiona samosiejkami w XX w.

Zespół pałacowo-parkowy, mimo stanu obecnego, stanowi cenny element krajoznawczy i kulturowy gminy Lipnik, łącząc walory historyczne, architektoniczne i przyrodnicze, i pozostaje istotnym punktem lokalnego zaplecza turystycznego.⁶

⁵ Programu opieki nad zabytkami Gminy Lipnik na lata 2022- 2025

⁶ Programu opieki nad zabytkami Gminy Lipnik na lata 2022- 2025

MIEJSCA HISTORYCZNE

Należy również wspomnieć o występowaniu na terenie gminy 17 miejsc pamięci narodowej upamiętniających wydarzenia związane z okresem I i II wojny światowej. Opiekę nad nimi sprawuje Urząd Gminy w Lipniku.

MAŁA ARCHITEKTURA SAKRALNA

Na obszarze gminy znajduje się wiele elementów małej architektury, które stanowią świadectwo lokalnego dziedzictwa kulturowego i społecznego. Należą do nich:

- kolumna z piaskowca z 1918 r. przy drodze krajowej nr 9, upamiętniająca pobyt we Włostowie nuncjusza apostolskiego A. Rattiego,
- kamienny krzyż na rozbudowanym postumencie upamiętniający zniesienie pańszczyzny w Królestwie Polskim, przy skrzyżowaniu drogi do Goźlic,
- pomnik Wincentego Kadłubka z 1909 r.,
- kolumna kamienna z figurą św. Jana, ustawiona na placu obok kościoła,
- krzyż przydrożny przy drodze Opatów – Sandomierz,
- przydrożna pieta przy wyjeździe z Włostowa w kierunku Lipnika,
- krzyż kamienny przy drodze dojazdowej na teren dawnego folwarku - Kurów,
- figura Matki Boskiej XX w.,
- kamienne figury na postumencie - Gołębiów,
- kamienna figura Matki Boskiej na postumencie z 1901 r. usytuowana nad stawem,
- kamienny krzyż przydrożny na skrzyżowaniu z drogą prowadzącą do dawnego dworu,
- krzyż kamienny na postumencie upamiętniający wydarzenie z I wojny światowej,
- kamienny krzyż na wysokim postumencie z 1879 r. - Malżyn,
- kamienny krzyż stojący obok starego cmentarza cholerycznego w miejscu zwanym Bożą Męką,
- kamienna figura św. Jana Nepomucena na postumencie (przy granicy z Malicami Kościelnymi).⁷

3. Rolnictwo

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 gospodarstwa rolne na terenie gminy zajmowały 6431,65 ha co stanowiło ok. 79% jej powierzchni. Najliczniejszy udział w strukturze przestrzennej mają gospodarstwa o wielkości do 5 ha, jednak w ostatnich latach powszechnie występuje przejmowanie i łączenie ich w większe jednostki. Przekształcanie rozdrobnionych gospodarstw w wielkotowarowe sprzyja efektywnej produkcji żywności i ogranicza zużycie zasobów i emisję zanieczyszczeń. Wśród gospodarstw funkcjonujących na terenie gminy szczególnie wyróżniają się wielkopowierzchniowe gospodarstwa wchodzące w skład dawnych Państwowych Gospodarstw Rolnych (PGR). Największe gospodarstwo rolne w gminie znajduje się w Studziankach. Gospodarstwa powstałe po dawnych PGR-ach często charakteryzuje niska różnorodność produkcji oraz infrastruktura wymagająca modernizacji. Ich zaletą jest jednak zwarty układ gruntów rolnych oraz występowanie gleb wysokich klas bonitacyjnych.

Na obszarze gminy Lipnik dominują gleby powstałe na podłożu lessowym, które stanowią podstawę struktury glebowej regionu. Najwyższej jakości czarnoziemy występują przede wszystkim we Włostowie i okolicach (około 45% powierzchni gminy), natomiast w rejonie Lipnika ich udział wynosi około 30%. Gleby te cechują się korzystnymi właściwościami wodno-powietrznymi oraz bogactwem

⁷ Programu opieki nad zabytkami Gminy Lipnik na lata 2022- 2025

składników pokarmowych, co decyduje o ich wysokiej urodzajności. W miejscach intensywnie użytkowanych rolniczo, częściowo odsłoniętych, czarnoziemy uległy degradacji.

Znaczący udział mają także gleby brunatne, a w dolinach rzeki Opatówki i jej dopływów wykształciły się mady rzeczne oraz gleby brunatne na deluwacjach rzecznych - żyzne, lecz o niestabilnych warunkach wodnych. W najniższej położonych fragmentach dolin, gdzie odpływ wód gruntowych jest utrudniony, występują gleby mułowo-bagiennie.

Około 90% gruntów ornych gminy zalicza się do klas I–III, co wskazuje na wysoki potencjał produkcyjny tych terenów. Użytki zielone, obejmujące niespełna 7% powierzchni użytków rolnych, przeważnie należą do klas II–IV. Charakterystyczny dla gminy jest również znaczny udział gleb klasy I, które zajmują niemal 18% powierzchni gruntów rolnych.

Powierzchnia zasiewów w gminie w 2020 roku wyniosła 4 039,50 ha, czyli prawie 50% powierzchni gminy. W strukturze produkcji rolnej gminy Lipnik w porównaniu na przestrzeni 10 lat niezmiennie dominuje uprawa zboża, pszenicy oraz rzepaku. Natomiast największe spadki w porównaniu do 2010 roku obserwuje się w zakresie produkcji ziemniaków. Warzyw gruntowych, kukurydzy i buraków cukrowych. W przeciągu ostatnich lat powierzchnia zasiewów nieznacznie zmalała.

Tabela 7 Struktura zasiewów w gminie Lipnik w 2010 i 2020 roku

Rodzaj	Powierzchnia ha (2010 r.)	Powierzchnia ha (2020 r.)
Pszenica	1 178,48	1 573,14
Jęczmień	900,86	503,30
Pszennyto	75,88	119,74
Kukurydza	146,74	46,45
Zboża ogółem	2 804,51	2 601,30
Rzepak i rzepik	200,89	670,59
Ziemniaki	110,85	38,84
Warzywa	158,70	75,80
Buraki cukrowe	488,67	185,08
Powierzchnia zasiewów ogółem	4 182,24	4 039,50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS Powszechny Spis Rolny 2010 i 2020 r.

Porównując dane Głównego Urzędu Statystycznego, zebrane w ramach Powszechnych Spisów Rolnych w latach 2010 i 2020, można zauważyć istotne spadki w zakresie pogłowia zwierząt gospodarskich. W rozpatrywanych latach dominowała hodowla drobiu, a w 2020 r. jego pogłowie spadło niemalże o 75%, co stanowiło różnicę 17 194 sztuk. Z kolei niewielką redukcję odnotowano w przypadku hodowli bydła w zakresie, których spadek wynosi tylko 9%. W przypadku hodowli świń widać wzrost o 31 sztuk. Natomiast z hodowli koni całkowicie zrezygnowano. Powyższe zjawisko świadczy o znacznym zmniejszeniu skali produkcji lub o jej zaprzestaniu przez dużą liczbę gospodarstw. Spadek pogłowia trzody chlewnej można zaobserwować w całym kraju w związku z problemem afrykańskiego pomoru świń i zaostrzeniem przepisów dotyczących hodowli tych zwierząt. Wpływ na strukturę produkcji mają także trendy konsumenckie.

Tabela 8 Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Lipnik w latach 2010 i 2020

Zwierzęta gospodarskie	Pogłowie w 2010 r. (szt.)	Pogłowie w 2020 r. (szt.)
bydło	2 644	2 406
świnie	3 645	3 676
konie	49	-
drób	22 950	5 756

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS Powszechny Spis Rolny 2010 i 2020 r.

4. Działalność samorządu

Istotne dla właściwego funkcjonowania gminy są zarówno inicjatywy realizowane przez samorząd jak i działania podejmowane przez lokalną społeczność. Gmina Lipnik należy do organizacji, wśród których znajdują się:

- Partnerstwo „Ziemia Opatowska”,
- „Lokalna Grupa Działania Ziemi Sandomierskiej”,
- Ekologiczny Związek Gmin Dorzecza Koprzywianki.

Partnerstwo „Ziemia Opatowska” obejmuje gminy: Baćkowice, Iwaniska, Lipnik, Opatów, Ożarów, Sadowie, Tarłów, Wojciechowice oraz Powiat Opatowski. Współpracujące samorządy realizują wspólne inicjatywy mające na celu pozyskiwanie środków zewnętrznych wspierających rozwój całego obszaru partnerstwa. W ramach tej współpracy opracowano Strategię Terytorialną, która określa wspólne kierunki działań do roku 2030, przy zachowaniu każdej gminy prawa do tworzenia własnych lokalnych strategii rozwoju.⁸

Najbardziej sformalizowaną i jednocześnie najdłużej funkcjonującą formą współpracy jest Ekologiczny Związek Gmin Dorzecza Koprzywianki, zarejestrowany 27 kwietnia 1994 r., ze statutową siedzibą w Baćkowicach. W skład związku wchodzi 16 samorządów lokalnych, w tym sześć gmin należących do partnerstwa Ziemia Opatowska: Baćkowice, Iwaniska, Lipnik, Opatów, Ożarów i Sadowie. Podstawowym celem działalności związku jest wspieranie zrzeszonych gmin w zakresie prowadzenia gospodarki odpadami i ochrony środowiska.⁹

Lokalna Grupa Działania Ziemi Sandomierskiej wpisana do rejestru stowarzyszeń w październiku 2001 r. ma siedzibę w miejscowości Łoniów. Obejmuje swym działaniem obszar 8 gmin powiatu sandomierskiego oraz gminę Lipnik z terenu partnerstwa Ziemia Opatowska. Głównym celem jest realizacja oraz dążenie do podniesienia potencjału gospodarczego, innowacyjnego, społecznego i kulturowego regionu.¹⁰

Gmina Lipnik jest członkiem Ekologicznego Związku Gmin Dorzecza Koprzywianki (EZGDK), utworzonego w 1992 r. i zarejestrowanego jako związek międzygminny 27 kwietnia 1994 r., obejmującego obecnie 16 gmin województwa świętokrzyskiego z powiatów opatowskiego, sandomierskiego i staszowskiego, w tym gminę Lipnik od roku 2000. Celem EZGDK jest ochrona i zagospodarowanie środowiska dorzecza Koprzywianki, w tym wód, gleb, powietrza i krajobrazu, które sprzyjają rekreacji i turystyce, a także wspieranie inwestycji ekologicznych i zrównoważonego rozwoju gmin. Członkostwo Lipnika umożliwia współpracę w realizacji zadań komunalnych, takich jak

⁸ <https://cwd.info.pl/partnerstwa-cwd/ziemia-opatowska/>

⁹ Raport diagnostyczny, Portret Partnerstwa Ziemia Opatowska

¹⁰ Lokalna Strategia Rozwoju LGD Ziemi Sandomierskiej

gospodarka odpadami, wodociągi i edukacja ekologiczna, co wpływa na poprawę jakości życia mieszkańców.

Gmina Lipnik podejmuje współpracę z innymi instytucjami w celu poprawy poziomu życia mieszkańców oraz realizacji ich potrzeb społecznych. Działania zmierzające do osiągnięcia wspomnianych założeń odbywają się w oparciu o Roczny Program Współpracy Gminy Lipnik z Organizacjami Pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Zgodnie ze Sprawozdaniem z realizacji Roczno Programu Współpracy Gminy Lipnik z organizacjami pozarządowymi za rok 2024, na realizację zadań publicznych w ramach programu przeznaczono 70 000,00 zł, które w całości zostały wykorzystane w wyniku konkursu ofert na upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. Wsparcie finansowe z budżetu gminy skierowane było do jednej organizacji - Ludowego Zespołu Sportowego „Cukrownik Włostów”, w realizację którego zaangażowane było 10 osób, a działaniami objęto 89 mieszkańców. Dotacje gminne dla organizacji pozarządowych udzielane są na podstawie rocznego programu współpracy i konkursów ofert, obejmując zadania publiczne zgodne z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, przy czym beneficjentami mogą być lokalne stowarzyszenia i kluby działające na terenie gminy Lipnik.

5. Finanse gminy

W gminie Lipnik dochody bieżące w 2024 roku wyniosły 26 749 197,32 zł, natomiast dochody majątkowe osiągnęły poziom 7 357 246,24 zł, co łącznie stanowiło 97,51% zaplanowanych dochodów na ten rok. Powyższe środki objęły wpływy m.in. z podatków, dotacji oraz subwencji ogólnej. Natomiast poniesione przez gminę wydatki w tym czasie wyniosły łącznie 40 979 062,35 zł tym samym wykonując plan w 91,93%. Wśród wydatków bieżących znalazły się środki na wynagrodzenia i naliczane od nich składki oraz fundusze na obsługę długu. Zgodnie z danymi zawartymi w poniższej tabeli w gminie Lipnik w 2024 roku wystąpił deficyt budżetowy rzędu 6 872 618,79zł.

Tabela 9 Budżet gminy Lipnik za 2024 rok

	Plan wg uchwały budżetowej z dnia 27 grudnia 2023 r.	Plan po zmianach na 31.12.2024 r.	Wykonanie na 31.12.2024 r.	% wykonania
Dochody	37 831 428,32	35 087 921,61	34 106 443,56	97,51
dochody bieżące	23 694 043,32	27 798 467,31	26 749 197,32	96,60
dochody majątkowe	14 137 385,00	7 289 454,30	7 357 246,24	100,93
Wydatki	48 395 485,14	43 576 112,97	40 979 062,35	91,93
wydatki bieżące	24 435 231,06	29 443 238,97	27 708 767,94	89,94
wydatki majątkowe	23 960 254,08	14 132 874,00	13 270 294,41	93,89
Wynik budżetu/deficyt	-10 564 056,82	-8 488 191,36	- 6 872 618,79	o

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy Lipnik za rok 2024

Analiza wyników budżetowych Gminy Lipnik wskazuje na istotną zmianę sytuacji finansowej pomiędzy 2023 a 2024 rokiem. W 2023 roku budżet gminy zamknął się nadwyżką, natomiast w 2024 roku odnotowano deficyt budżetowy. Oznacza to pogorszenie wyniku budżetu o łączną kwotę 16 208 445,13 zł. Zmiana ta może wynikać z intensyfikacji wydatków, w szczególności o charakterze inwestycyjnym, oraz realizacji zadań rozwojowych finansowanych przy wykorzystaniu zgromadzonych w poprzednich latach środków.

Tabela 10 Budżet gminy Lipnik za 2023 rok

	Plan wg uchwały budżetowej z dnia 28 grudnia 2022 r.	Plan po zmianach na 31.12.2023 r.	Wykonanie na 31.12.2023 r.	% wykonania
Dochody	31 032 593,23	33 368 522,37	34 252 014,59	102,64
dochody bieżące	21 156 903,61	25 040 832,75	25 597 341,59	102,22
dochody majątkowe	9 875 689,62	8 327 689,62	8 654 673,00	103,92
Wydatki	37 144 918,23	27 921 278,66	24 916 188,25	89,23
wydatki bieżące	21 032 373,23	11 773 191,66	10 510 308,52	89,27
wydatki majątkowe	16 112 545,00	16 148 087,00	14 405 879,73	89,21
Wynik budżetu/deficyt	-6 112 325,00	5 447 243,71	9 335 826,34	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy Lipnik za rok 2023

6. Podsumowanie obszaru gospodarczego

Na terenie gminy Lipnik dominują małe przedsiębiorstwa związane z handlem, naprawą pojazdów, transportem czy logistyką. Poziom bezrobocia od lat się zmniejsza. Mieszkańcy gminy Lipnik związani są zazwyczaj z rolnictwem. Ze względu na bardzo dobre warunki do rozwoju rolnictwa w gminie uprawiane są rośliny o wysokich wymaganiach glebowych m. in. pszenica, rzepak, buraki cukrowe i owoce.

Gmina posiada bogate walory krajobrazowe i kulturowe. Na jej terenie znajduje się wiele różnych obiektów zabytkowych, miejsca pamięci oraz przydrożne kapliczki. Pośród nich są obiekty takie, jak kościół parafialny we Włostowie, ruiny zamku w Międzygórzu oraz zespół pałacowo-parkowy we Włostowie. Przez teren gminy przebiegają także 4 szlaki rowerowe oraz trasy turystyczne, które prowadzą do Opatowa. Gmina należy do trzech stowarzyszeń międzygminnych, których celem jest m. in. promocja lokalnej turystyki i walorów krajobrazowo-przyrodniczych.

V. OBSZAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY

1. Położenie geograficzne

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski, gmina Lipnik położona jest w megaregionie Pozaalpejska Europa Środkowa, w prowincji Wyżyny Polskie, podprowincji Wyżyna Małopolska, makroregionie Wyżyna Kielecka, na granicy mezoregionów Góry Świętokrzyskie (342.34-35) i Wyżyna Sandomierska (342.36).

Tabela 11 Podział gminy Lipnik na regiony fizyczno-geograficzne

systematyka	zachodni skraj gminy		płn., pld., wsch., zach. część gminy	
mezoregion	342.34-35	Góry Świętokrzyskie	342.36	Wyżyna Sandomierska
makroregion	342.2	Wyżyna Kielecka		
podprowincja	342	Wyżyna Małopolska		
prowincja	34	Wyżyny Polskie		
megaregion	3	Pozaalpejska Europa Środkowa		

Źródło: Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań

Góry Świętokrzyskie (342.34-35)¹¹ składają się szeregu naprzemianległych, niewielkich pasm, oddzielonych obniżeniami, skupionych wokół centralnie położonego, najwyższego Pasma Łysogór. Obniżenie tektoniczne – Padół Kielecko-Łagowski dzieli Góry Świętokrzyskie na dwie odrębne części: Północne Góry Świętokrzyskie z Pasmem Sieradowickim, Doliną Bodzentyńską, Pasmem Klonowskim, Doliną Dębiańską, Pasmem Pokrzywiańskim, Doliną Wilkowską, Pasmem Świętokrzyskim, Doliną Słupiańską i Wzgórzami Obłęgorsko-Tumlińskimi oraz Południowe Góry Świętokrzyskie z Padołem Kieleckim, Padołem Łagowskim, Pasmem Bielińskim, Pasmem Dymińskim, Wzgórzami Chęcińskimi, Wzgórzami Daleszyckimi, Wzgórzami Morawieckimi, Pasmem Orłowińskim i Pasmem Wygietzowskim. Osobliwością rzeźby są gołoborza (blokowe pokrywy stokowe kambryjskiego piaskowca kwarcytowego). Liczne są też niewielkie formy skalne, twarzielcowe lub ostańcowe.

Wyżyna Sandomierska (342.36)¹¹ stanowi trójkątną, miejscami płaską lub falistą powierzchnię. Stopień zróżnicowania rzeźby zależy głównie od dynamiki procesów erozyjnych zachodzących na powierzchni utworów lessowych. Liczne są formy erozyjne rozcinające powierzchnie lessowe w postaci malowniczych rozcięć z najcenniejszymi sandomierskimi wąwozami: Wąwozem Królowej Jadwigi i Wąwozem Piszczele (pomnikami historii od 2017 r.). Głębsze wcięcia dolinne tworzą doliny stale odwadniane – Koprzywianki, Opatówki, Krzczonowianki, Czyżówki, Świśliny i Modły.

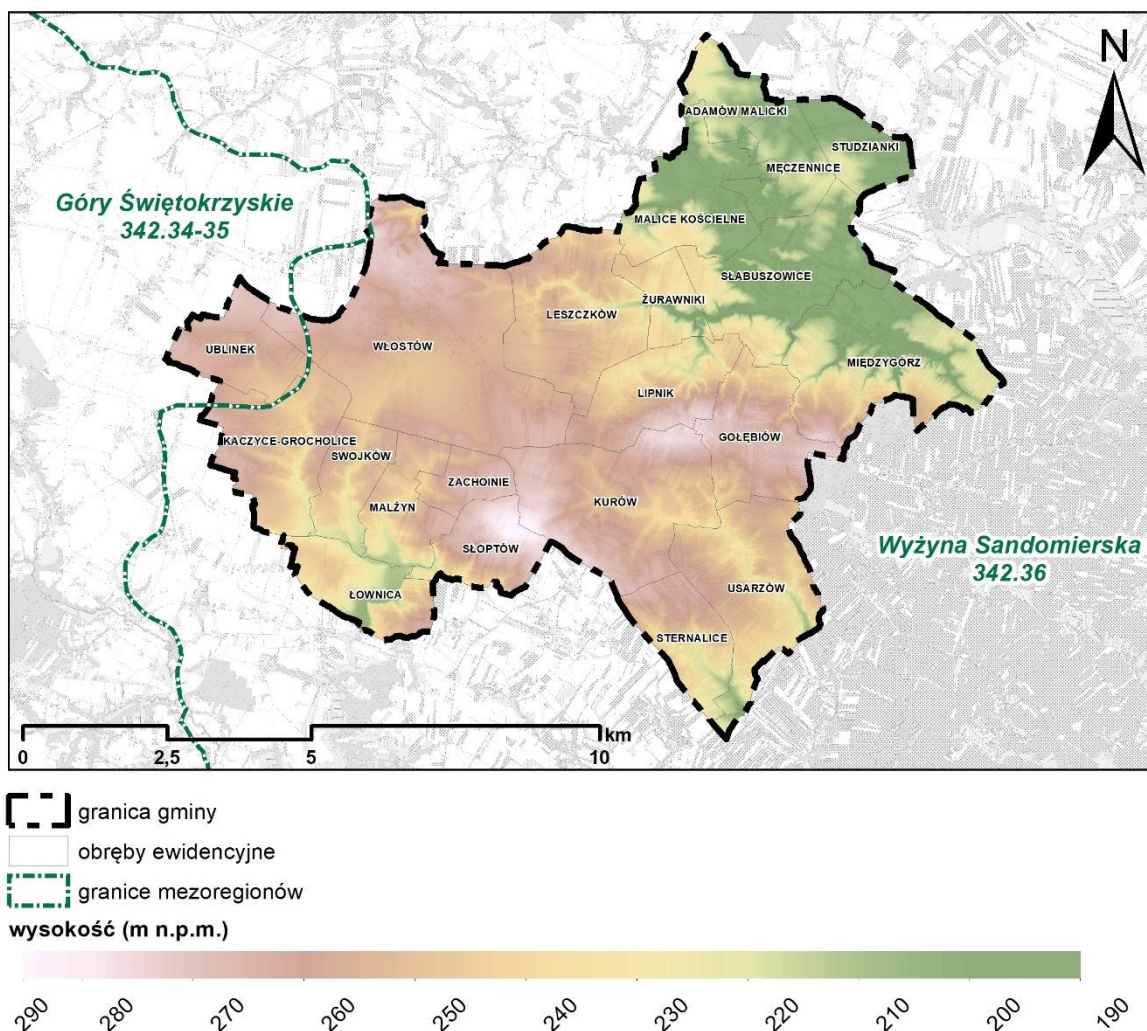
Na przeważającej części gminy rozpościera się wysoczyzna lessowa, wyniesiona ponad dna głęboko wciętych dolin rzecznych Opatówki i Koprzywianki. Lekko falista powierzchnia przechodzi stopniowo ku północy i południu w bardziej strome stoki i zbocza głównych, płaskodennych dolin

¹¹ Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań

rzecznych, oraz ich dolinek bocznych. W morfologii terenu gminy odznacza się szeroka dolina Opatówki i jej dopływów, która zajmuje północno-wschodnią część gminy. Wysokości bezwzględne wahają się od około 190 m n.p.m. do 230 m n.p.m. w dolinach rzecznych, natomiast na wysoczyźnie dochodzą do ok. 290 m n.p.m.

Rysunek 3 Ukształtowanie powierzchni terenu gminy Lipnik, podział na regiony fizyczno-geograficzne

Źródło: opracowanie własne na podstawie warstw tematycznych PIG-PIB: Środowisko - regiony fizyczno-geograficzne Polski, J. Solon i inni, 2018 oraz NMT, GUGiK

2. Budowa geologiczna, złoża i osuwiska

Budowa geologiczna¹²

Obszar gminy położony jest w obrębie trzonu paleozoicznego Gór Świętokrzyskich, gdzie utwory wykształcone są w trzech jednostkach tektonicznych:

- Synklinorium Kielecko – Łagowskie – budujące na terenie gminy jej zachodnią i północno-zachodnią część. Występują tu głównie utwory dewonu dolnego i środkowego

¹² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipnik (Uchwała Nr XXVIII/225/2012 Rady Gminy Lipnik z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie: uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipnik)

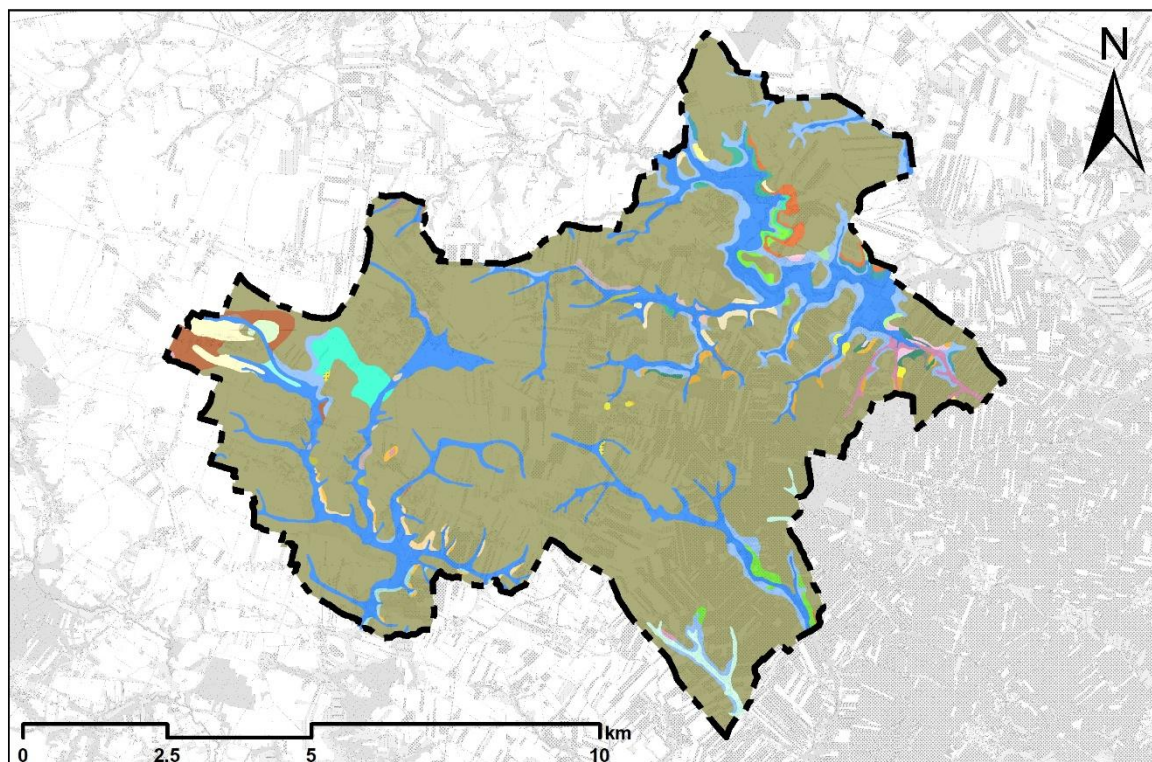
reprezentowane przez piaskowce oraz kwarcyty z iłami pstrymi, łupkami i szarogłazami emsu (dewon dolny), a także dolomity i wapienie eiflu i żywetu (dewon środkowy).

- Antyklinorium Klimontowskie – ograniczające synklinorium od południa i wschodu. Budują je utwory kambru dolnego (szarogłazy, łupki i piaskowce), kambru środkowego i górnego (kwarcyty, łupki kwarcytowe i ilaste), oraz ordowiku i syluru (piaskowce, szarogłazy i łupki graptolitowe, lokalnie wapienie).
- Jednostka Łysogórska – obejmuje północną – wschodnią część obszaru gminy do głównej strefy nasunięcia łysogórskiego (dyslokacji świętokrzyskiej). Budują ją utwory kambru środkowego i górnego (grubo - i średnioziarniste piaskowce kwarcytowe), ordowiku, syluru i dewonu. Jednostkę niemal całkowicie przykrywa osadowa pokrywa mioceńska.

Trzeciorzędowy nadkład utworów paleozoicznych w północnej i północno-wschodniej części gminy związany jest genetycznie z Zapadliskiem Przedkarpackim, wykształcony jest w postaci mioceńskich wapieni litotamniowych z wkładkami piasków, przechodzących ku wschodowi w żwiry, piaski oraz słabo scementowane piaskowce. Starsze podłoże przykryte jest na całym terenie warstwą plejstoceńskich i holoceniowych utworów czwartorzędowych. Występują tu przeważnie piaski i żwiry fluwiogłacjalne, ewentualnie gliny morenowe o miąższości do kilku metrów, związane ze zlodowaczeniem krakowskim i środkowopolskim. Utwory te zasypane zostały w okresie zlodowaczenia bałtyckiego grubą warstwą lessów, która w zależności od położenia osiąga bardzo znaczne miąższości (do ponad 20-25m) w obrębie terenów wyniesionych ponad dna dolin. Można wyróżnić dwa poziomy lessowe, przedzielone głębą kopalną i miejscami warstwą piasków. W części stropowej lessy mogą być lokalnie zapiaszczone (piaski gliniaste) lub zaglinione. Dna dolin bocznych wyerodowanych w pokrywie lessowej pokryte są warstwą deluwii lessowych, o zmiennej miąższości, w obrębie den głównych dolin rzecznych (Opatówki) osadziły się piaski i mułki rzeczne, oraz mułki lessowe, przemyte i nieco zapiaszczone, złożone przez rzekę w czasie wezbrań, bliżej zboczy zazębające się z deluwiami lessowymi.

Rysunek 4 Powierzchniowe utwory geologiczne na terenie gminy Lipnik

	granica gminy
powierzchniowe utwory geologiczne:	
	dolomity
	dolomity i łupki dolomityczne
	dolomity, margle, iły
	dolomity, wapienie i margle
	gleba kopalna
	głina zwałowa
	głina zwałowa i jej rezydwa
	iłowce, mułowce, piaskowce i szarogłazy
	iły warwowe
	lessy
	margle z fauną i warstwą erwiliową w stropie poziomym nadlitolotamniowego
	martwica wapienna
	mułki, piaski i żwiry den dolinnych i zagłębień bezodpływowych
	osady deluwialne
	osady rzeczne
	piaski eoliczne
	piaski i mułki rzeczne
	piaski i żwiry rzeczne
	piaski i żwiry wodnolodowcowe i rzeczne, w stropie z soczewkami glin i otoczków
	piaski kwarcowo-glaukonityczne poziomu podlitolotamniowego
	piaski oraz piaski z wkładkami mułków, rzeczne
	piaski oraz zlepieńce wapienno-kwarcowe z fauną poziomu nadgipsowego
	piaski peryglacialne
	piaski, mułki, iły węgliste oraz wkładki węgla brunatnego
	piaskowce kwarcytowe i glaukonitowe oraz zlepieńce, wapienie i margle
	piaskowce kwarcytowe i mułowce - warstwy świętokrzyskie
	piaskowce kwarcytowe, piaskowce, mułowce piaszczyste, iły
	piaskowce z wkładkami kwarcytów, mułowce oraz iły
	piaskowce, piaskowce kwarcytowe i mułowce antyklinorium klimontowskiego
	rezydwa glin zwałowych
	szarogłazy i piaskowce, mułowce i łupki
	wapienie
	wapienie i margle z litotamniami poziomu litotamniowego
	zlepieńce, piaskowce i piaski oraz wapienie detrytyczne z wkładkami iłów facji detrytycznej
	łupki ilaste i mułowcowe, mułowce oraz piaskowce i kwarcyty
	żwiry i piaski ze żwirami wodnolodowcowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski w skali 1:50 000, PIG-PIB, arkusze: 854 – Opatów, 855 – Sandomierz

Surowce mineralne

Na terenie gminy Lipnik udokumentowano pięć złóż kopalin, tj. cztery złoża piaskowców oraz jedno złożo dolomitów. Są to złoża, w których eksploatacja została zaniechana bądź zostały rozpoznane wstępnie. Aktualnie dla żadnego złoża nie została udzielona koncesja ani ustanowiony obszar i teren górniczy.

Zgodnie z Mapą Geośrodowiskową Polski¹³ w granicach gminy (obręby ewidencyjne: Ublinek,

¹³ Mapa Geośrodowiskowa Polski Plansza A, skala 1:50 000, arkusz: 854 – Opatów, PIG-PIB Warszawa, 2015.

Kaczyce-Grocholice, Swojków, Włostów), występują również perspektywiczne¹⁴ i prognostyczne¹⁵ obszary występowania dolomitów.

Tabela 12 Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Lipnik

nazwa złoża nr MIDAS	rodzaj kopaliny	powierzchnia złoża (ha)	stan zagospodarowania złoża
Grocholice KD 1002	dolomity	25,95	złożo rozpoznane wstępnie
Leszczków KD 692	piaskowce	11,4	eksploatacja złoża zaniechana
Międzygórz KD 693	piaskowce	0,7235	eksploatacja złoża zaniechana
Słabuszowice KD 1003	piaskowce	2,6094	złożo rozpoznane szczegółowo
Żurawniki KD 691	piaskowce	4,7	eksploatacja złoża zaniechana

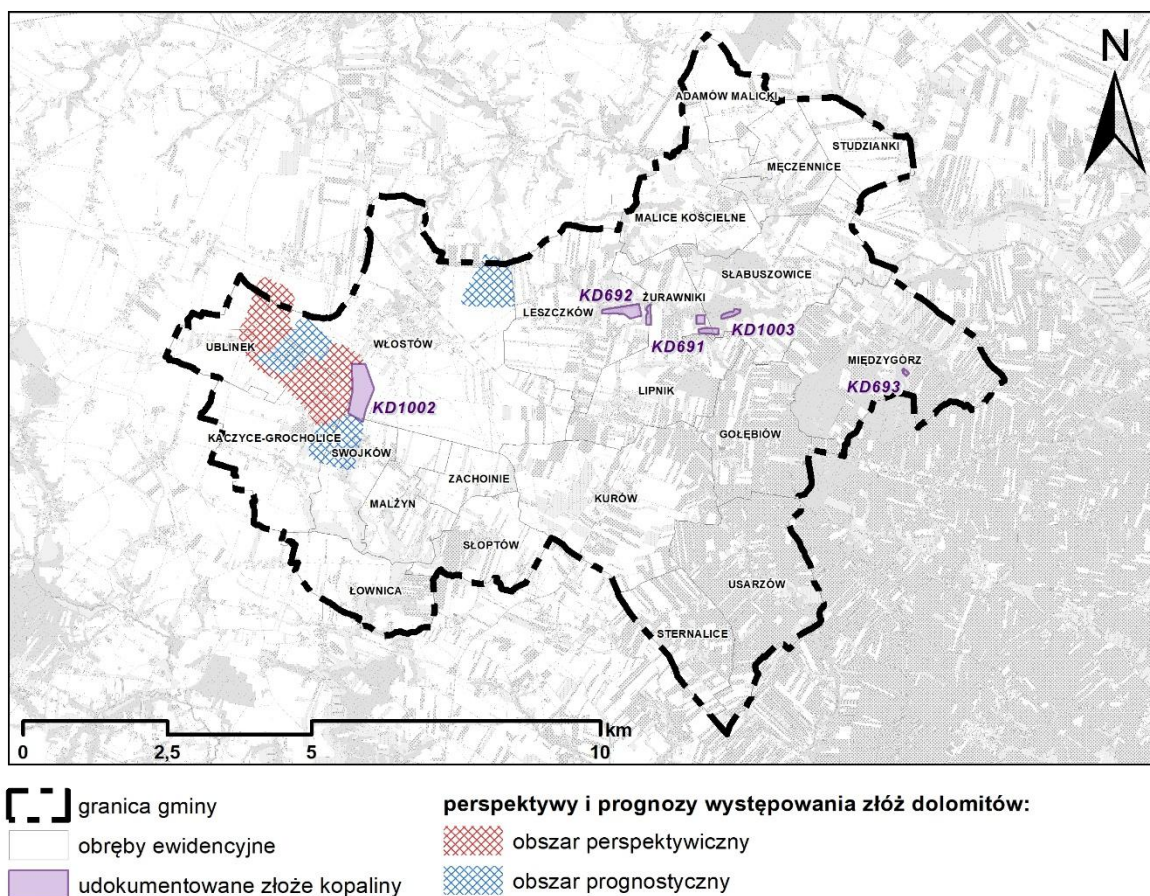
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MIDAS PIG-PIB, stan na grudzień 2025 r.

¹⁴ Obszar perspektywiczny (perspektywiczna jednostka surowcowa) jest obszarem występowania skał i/lub naturalnych płynów, które mają cechy kopalin, a geologiczno-górnice warunki nie wykluczają możliwości ich eksploatacji.

¹⁵ Obszar prognostyczny (nie będący w wyraźnym konflikcie środowiskowym) dotyczy obszaru występowania kopalin w ramach perspektywicznej jednostki surowcowej, mających określone własności jakościowe, określone zasoby (generalnie odpowiadające kat. D1) lub oszacowane przez autora, po wyłączeniu obiektów i obszarów prawnie chronionych.

Rysunek 5 Udokumentowane złoża kopaliny, perspektywy i prognozy występowania złóż dolomitów

Źródło: opracowanie własne na podstawie warstw tematycznych CBDG PIG-PIB: Surowce – złoża kopaliny, obszary górnicze, tereny górnicze, Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000, PIG-PIB, arkusz: 854 – Opatów

Zagrożenie osuwiskowe

Zgodnie z definicją Kleczkowskiego osuwisko jest to powtarzająca się skłonność do osuwania się wywołwana warunkami zewnętrznymi lub przyczynami wewnętrznymi. Są to procesy sptywania, spełznięcia, osuwania się oraz obrywania i osuwania skał. Ruchy skał odbywają się w postaci osuwania i obrywu.

Na obszarze gminy Lipnik zgodnie z danymi Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej PIG-PIB udokumentowano 9 osuwisk, ich charakterystykę przedstawia tabela 12. Ponadto na terenie gminy występuje 5 terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, które zlokalizowane są w obrębach ewidencyjnych Męczennice, Żurawniki, Slabuszowice, Międzygórz.

Tabela 13 Udokumentowane osuwiska na terenie gminy Lipnik

nr identyfikacyjny	rodzaj materiału	rodzaj ruchu	stopień aktywności	pow. (ha)	lokalizacja
149916	osuwisko gruntowe (ziemne)	zsuw	aktywne okresowo	0,09	Leszczków, działki ew. nr 668/12
149917	osuwisko gruntowe (ziemne)	zsuw	aktywne okresowo	0,16	Słabuszowice, działki ew. nr 189, 464/2, 495
149918	osuwisko gruntowe (ziemne)	zsuw	aktywne okresowo	0,09	Słabuszowice, działki ew. nr 197/1, 198/1, 199/1
149919	osuwisko gruntowe (ziemne)	zsuw	nieaktywne	0,03	Międzygórz, działki ew. nr 676, 677, 753, 754, 844
149920	osuwisko gruntowe (ziemne)	zsuw	aktywne okresowo	0,13	Międzygórz, działki ew. nr 750, 786, 672/2, 841
149921	osuwisko gruntowe (ziemne)	zsuw	aktywne okresowo	0,06	Międzygórz, działka ew. nr 503/2
149922	osuwisko gruntowe (ziemne)	zsuw	nieaktywne	0,04	Międzygórz, działka ew. nr 503/4
149924	osuwisko gruntowe (ziemne)	zsuw	aktywne okresowo	0,19	Międzygórz, działki ew. nr 673, 750, 844
149925	osuwisko gruntowe (ziemne)	zsuw	aktywne okresowo	0,16	Międzygórz, działki ew. nr 812, 813, 852

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych SOPO PIG-PIB, stan na grudzień 2025 r.

3. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Sieć hydrograficzna gminy Lipnik jest dobrze rozbudowana, położona jest w zlewni Wisły, w obrębie zlewni dwóch lewobrzeżnych jej dopływów – Koprzywianki i Opatówki. Dział wodny pomiędzy tymi zlewniami biegnie w środkowej części terenu gminy na kierunku zachód - wschód. Fragment zlewni Koprzywianki obejmuje tereny położone w południowej części obszaru gminy,

odwadniane przez niewielkie cieki, będące dopływami Koprzywianki (m.in. Kozinka, Gojcowianka, Kurówka, Dębiana). Zlewnia Opatówki położona jest na północ od linii działu wodnego. Opatówka mająca swoje źródła na północnym stoku Pasma Jeleniowskiego Gór Świętokrzyskich, przepływa w obrębie gminy Lipnik na odcinku długości ok. 7km. Jest to największy ciek w tym rejonie, stanowiący jedną z głównych dróg odpływu wód z terenu Wyżyny Opatowskiej. Szerokość jej koryta w obrębie gminy wynosi około 2–4m, jest ciekami silnie meandrującym, z wytworzonymi lokalnie krawędziami koryta (wałami brzegowymi) o wysokości 1–2m. Szerokość doliny głównej Opatówki jest zróżnicowana, od ok. 80–100 m w odcinku przełomowym (Słabuszewice) do ok. 450–500 m w miejscach najszerszych. Na terenie gminy Opatówka zasilana jest przez kilka niewielkich dopływów, głównie prawobrzeżnych, tj. Tudorowy, Żychawa.

Na obszarze gminy znajduje się kilka niewielkich zbiorników wodnych.

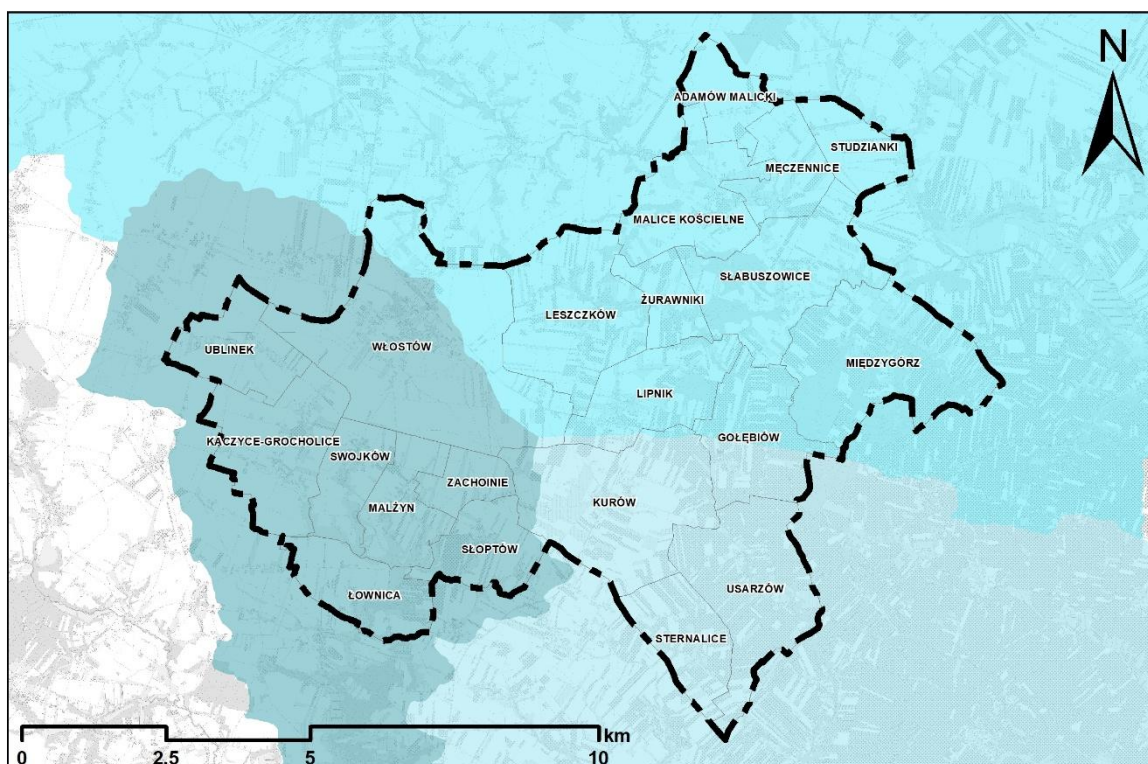
Jakość wód powierzchniowych zależy jest od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Chemizm wód determinują: budowa geologiczna zlewni, klimat, typ gleb występujących w sąsiedztwie cieku, a także urbanizacja, uprzemysłowienie i rolnictwo. Istotny wpływ na zanieczyszczenie wód ma ilość pobieranej wody oraz odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, a także ingerencja w budowę koryta rzeki. Celem monitoringu wód powierzchniowych, zgodnie z art. 349 ust.1. pkt 1 ustawy Prawo wodne, jest pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych.

Gmina Lipnik położona jest w zasięgu trzech jednolitych części wód powierzchniowych, tj.:

- JCWP Kozinka RW200006219449;
- JCWP Gorzyczanka RW200006219489;
- JCWP Opatówka RW200006231499.

Rysunek 6 Jednolite Części Wód Powierzchniowych

- granica gminy
- obręby ewidencyjne
- JCWP**
- Kozinka RW200006219449
- Gorzyczanka RW200006219489
- Opatówka RW200006231499

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych IlaPGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Monitoringiem¹⁶ prowadzonym przez GIOŚ w okresie do 2021 r. objęte były wszystkie¹⁷ ww. JCWP. Stan wód JCWP oceniony został jako zły.

Tabela 14 Ocena stanu JCWP na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej

nazwa JCWP	kod JCWP	stan / potencjał ekologiczny	wskaźniki determinujące stan ekologiczny	stan chemiczny	wskaźniki determinujące stan chemiczny	stan ogólny
Kozinka	RW200006219449	slaby stan ekologiczny	przewodność; fitobentos, makrobezkręgowce	poniżej dobrego	benzo(a)piren; nie dotyczy	zły
Gorzyczanka	RW200006219489	umiarkowany stan ekologiczny	przewodność, azot ogólny, azot azotanowy; fitobentos	brak danych	nie dotyczy	zły

¹⁶ JCWP posiadające ustalony ppk w okresie 2016-2021

¹⁷ Stan JCWP Kujawka został oceniony na podstawie oceny eksperckiej.

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Opatówka	RW200006231499	słaby stan ekologiczny	BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos	poniżej dobrego	benzo(a)piren, fluoranten; nie dotyczy	zły
-----------------	----------------	------------------------	--	-----------------	--	-----

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022 r.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022 r.) wszystkie trzy JCWP stanowią naturalne części wód i są zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego.

Szczegółową charakterystykę JCWP przedstawia tabela 8.

Tabela 15 Charakterystyka JCWP

kod JCWP	Kozinka RW200006219449	Gorzyczanka RW200006219489	Opatówka RW200006231499
stan JCWP	zły	zły	zły
cel środowiskowy	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [OWO, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	zagrożona	zagrożona	zagrożona
odstępstwo	Tak, zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej
Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi
Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	TAK - JCWP przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych
Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK

<p>zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód</p>	<p>jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód</p>	<p>jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód</p>	<p>jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód</p>
<p>Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie</p>	<p>obszar Natura 2000 Ostoja Żywnów</p>	<p>NIE – na terenie zlewni JCWP nie występują obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie</p>	<p>rezerwat przyrody „Wisła pod Zawichostem”, Jeleniowski Park Krajobrazowy, Jeleniowski Obszar Chronionego Krajobrazu</p>
<p>Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym</p>	<p>nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym</p>	<p>nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym</p>	<p>nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym</p>

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022 r.

Wody podziemne

Pośród typów wód podziemnych najpowszechniejszymi są:

- wody gruntowe, które występują najpłycej i oddzielone są od powierzchni ziemi przepuszczalną strefą ponad zwierciadłem wody (strefa aeracji), intensywnie zasilane przez infiltrujące opady atmosferyczne;
- wody wgłębne, znajdujące się w warstwach wodonośnych pokrytych utworami słabo przepuszczalnymi, związek z powierzchnią jest ograniczony, co zmniejsza zasilanie, ale zwiększa odporność na zanieczyszczenia;
- wody głębinowe, czyli wody izolowane od powierzchni ziemi większymi kompleksami utworów nieprzepuszczalnych.

Na terenie gminy Lipnik występują dwa zasadnicze piętra wodonośne w utworach paleozoicznych, lokalnie trzeciorzędowych starszego podłoża oraz w utworach czwartorzędowych.

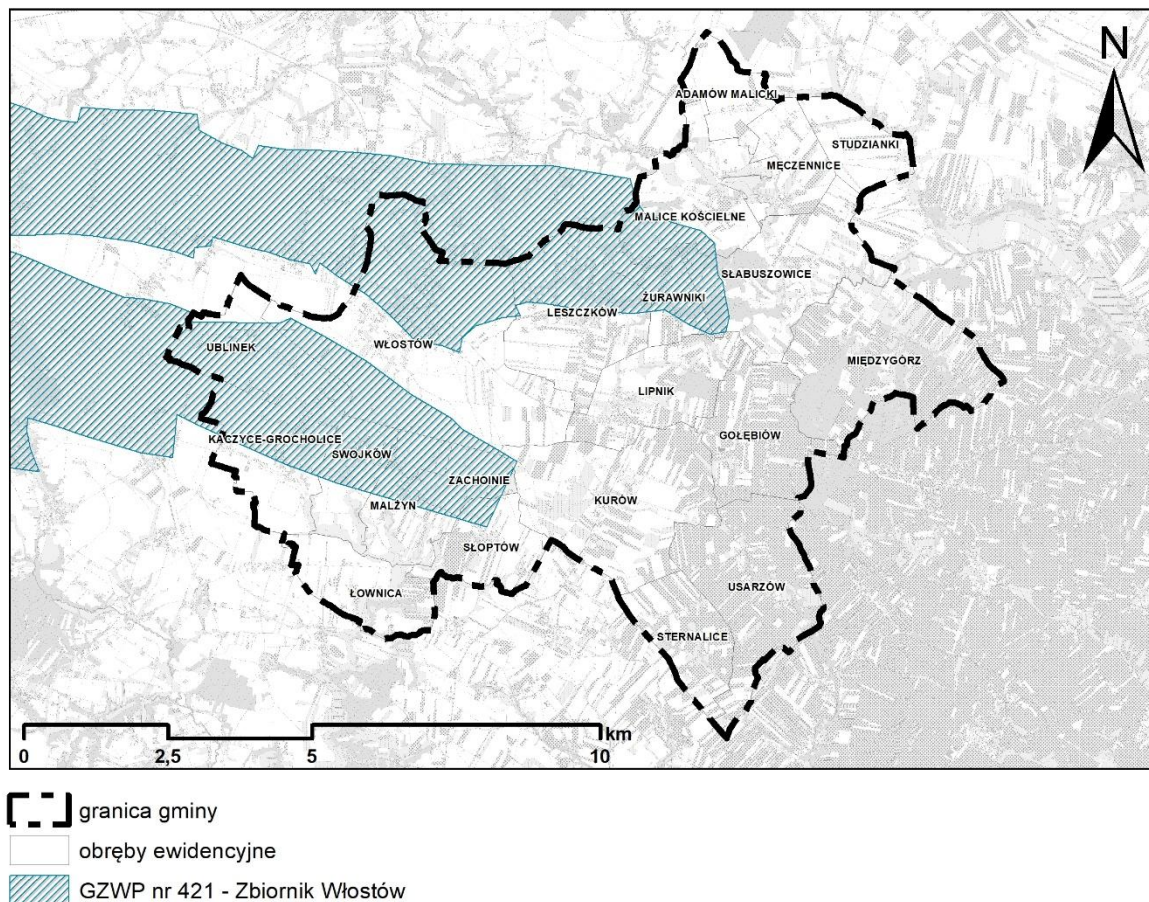
Na obszarze gminy głównym źródłem zaopatrzenia w wodę jest poziom środkowo- i górnodewoński. Jest on rozczłonkowany, co wynika ze skomplikowanej budowy geologicznej i występuje w formie odizolowanych od siebie wąskich zbiorników wodonośnych, które stanowią Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 421 – Zbiornik Włostów.

Zbiornik zbudowany jest z wapieni i dolomitów dewonu środkowego i górnego. Seria wodonośna stanowi rozległą i ciągłą warstwę o miąższości najczęściej 100–150 m. Wodoprzewodność warstw zbiornikowych jest bardzo zmienna i osiąga średnio wartość 70–400 m²/d, a współczynnik filtracji 0,05–30 m/d. Wodonośność od niskiej do bardzo wysokiej zależy głównie od spękań tektonicznych, z których największe występują w strefach uskokowych. W części wschodniej zbiornika (w granicach gminy Lipnik) warstwy wodonośne są izolowane przez gliny zwałowe (lokalnie) i ciągłą pokrywę lessową o miąższości ok. 20 m. Zasilanie wód podziemnych GZWP nr 421 następuje pośrednio na drodze infiltracji opadów atmosferycznych w obrębie zbiornika, a w części także i dopływu bocznego z sąsiednich poziomów wodonośnych.

Wody Głównych Zbiorników Wód Podziemnych podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne, a ponadto objęte mogą być dodatkową ochroną obszarową poprzez ustanowienie obszarów ochronnych. Dla GZWP nr 421 w 2001 r. sporządzono Dokumentację określającą warunki hydrogeologiczne dla ustalenia strefy ochronnej GZWP 421 Włostów (Szczerbicka i zespół, 2001). Dla GZWP nr 421 wyznaczono obszar ochronny ze względu na występowanie w jego obrębie terenów podatnych na zanieczyszczenia. Proponowany obszar ochronny obejmuje tereny zbiornika wraz z częścią zewnętrznych obszarów jego zasilania i wynosi 172 km². Obszary ochronne są ustanawiane przez wojewodę, w drodze aktu prawa miejscowego, na wniosek Wód Polskich.

Rysunek 7 Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 421 – Zbiornik Włostów

Źródło: opracowanie własne na podstawie warstw tematycznych CBDG PIG-PIB: Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego. Badania w zakresie stanu chemicznego wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu jakości wód podziemnych, który funkcjonuje jako podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Przedmiotem monitoringu są jednolite części wód podziemnych (JCWPd), w tym części uznane za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu. Jednolita część wód podziemnych jest w dobrym stanie, jeżeli zarówno jej stan ilościowy jak i chemiczny, określono jako dobry. Gmina Lipnik położona jest w granicach JCWPd nr 116 oraz JCWPd nr 117.

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Na terenie gminy Lipnik nie znajduje się żaden punkt pomiarowy.

Tabela 16 Charakterystyka punktów pomiarowych monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych oraz klasyfikacja wód w punktach pomiarowych w 2022 r.

powiat/gmina	miejsowość (numer punktu pomiarowego)	JCWPD	zwierciadło wody	klasa jakości w punkcie
opatowski/Iwaniska (gm. miejsko- wiejska)	Stobiec (8809)	116	swobodne	II (wody dobrej jakości)
opatowski/Opatów (gm. miejsko- wiejska)	Okalina – Wieś (4523)	117	napięte	III (wody zadowalającej jakości)

Źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska - aktualność udostępnionych informacji zgodna z datą ich przygotowania – marzec 2023

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022 r.) wody podziemne JCWPd nr 116 oraz JCWPd nr 117 charakteryzują się dobrym stanem ilościowym i chemicznym oraz nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych (cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy).

JCWPD nr 116 stanowi jednolitą część wód przeznaczoną do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

W granicach JCWPd nr 116 znajdują się obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie (parki krajobrazowe – 1, obszary Natura 2000 SOO – 3, obszary chronionego krajobrazu – 3).

JCWPD nr 117 stanowi jednolitą część wód przeznaczoną do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

W granicach JCWPd nr 117 znajdują się obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie (parki krajobrazowe – 1, obszary Natura 2000 SOO – 1, obszary chronionego krajobrazu – 1, stanowiska dokumentacyjne – 1).

4. Zagrożenie powodziowe

Na terenie gminy Lipnik nie wskazano¹⁸ obszarów szczególnego zagrożenia powodzią ani obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.).

Na terenie gminy Lipnik nie zostały wskazane żadne działania opisane w obowiązującym Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. z 2022 r., poz. 2739).

¹⁸ Dane pochodzące z aktualizacji map zagrożenia powodziowego, które w dniu 7.09.2022 r. zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) zostały podane do publicznej wiadomości.

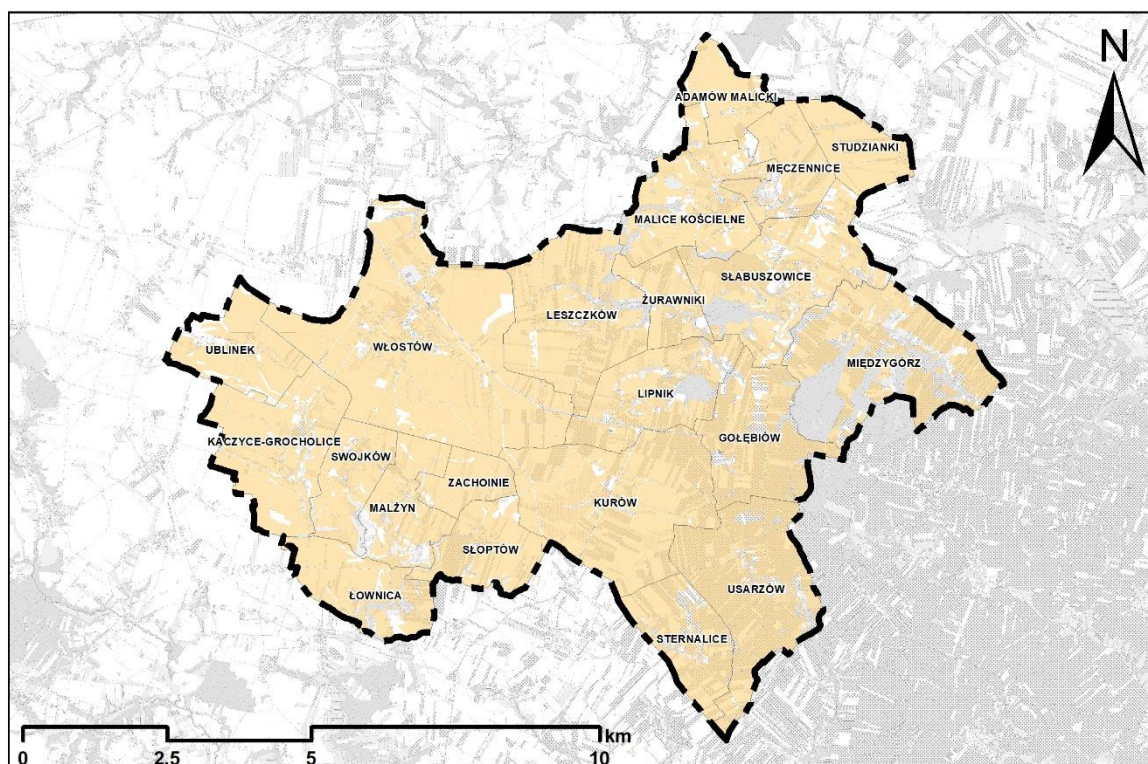
5. Użytki rolne i leśne

Użytki rolne

Na obszarze gminy przeważają gleby powstałe na podłożu lessowym. Gleby wytworzone na lessach to najlepszej jakości czarnoziemy, posiadające dobre właściwości wodne i powietrzne, bogactwo składników pokarmowych stanowi o ich dużej urodzajności. Ze względu na występowanie dużej ilości gruntów ornyczych, nieostonięta roślinnością część gleb uległa degradacji tworząc czarnoziemy zdegradowane. Znaczny udział na obszarze gminy mają kompleksy gleb brunatnych. W dolinach rzecznych Opatówki oraz jej dopływów wykształciły się mady rzeczne oraz gleby brunatne wytworzone na deluwacjach rzecznych. Są to gleby żyzne, lecz o nieuregulowanych stosunkach wodnych. W najniższej położonych częściach den dolinnych, o utrudnionym odpływie płytko zalegających wód gruntowych wykształciły się gleby glejowe.

Około 90% gruntów ornyczych, dominujących na obszarze gminy, zbonifikowana jest w klasach I – III.

Rysunek 8 Użytki rolne klas I – III podlegające ochronie

- granica gminy
- obręby ewidencyjne
- użytki rolne klas I - III

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB

Użytki leśne

Zgodnie z danymi GUS z 2024 r. lesistość gminy kształtuje się na poziomie 3,9%. Powierzchnia lasów wynosi 320,05 ha, z czego lasy publiczne zajmują powierzchnię 201,46 ha (w tym 199,63 ha

gruntów leśnych publicznych Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych), natomiast lasy prywatne 118,59 ha. Gmina Lipnik w całości przynależy do Nadleśnictwa Staszów, które podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu.

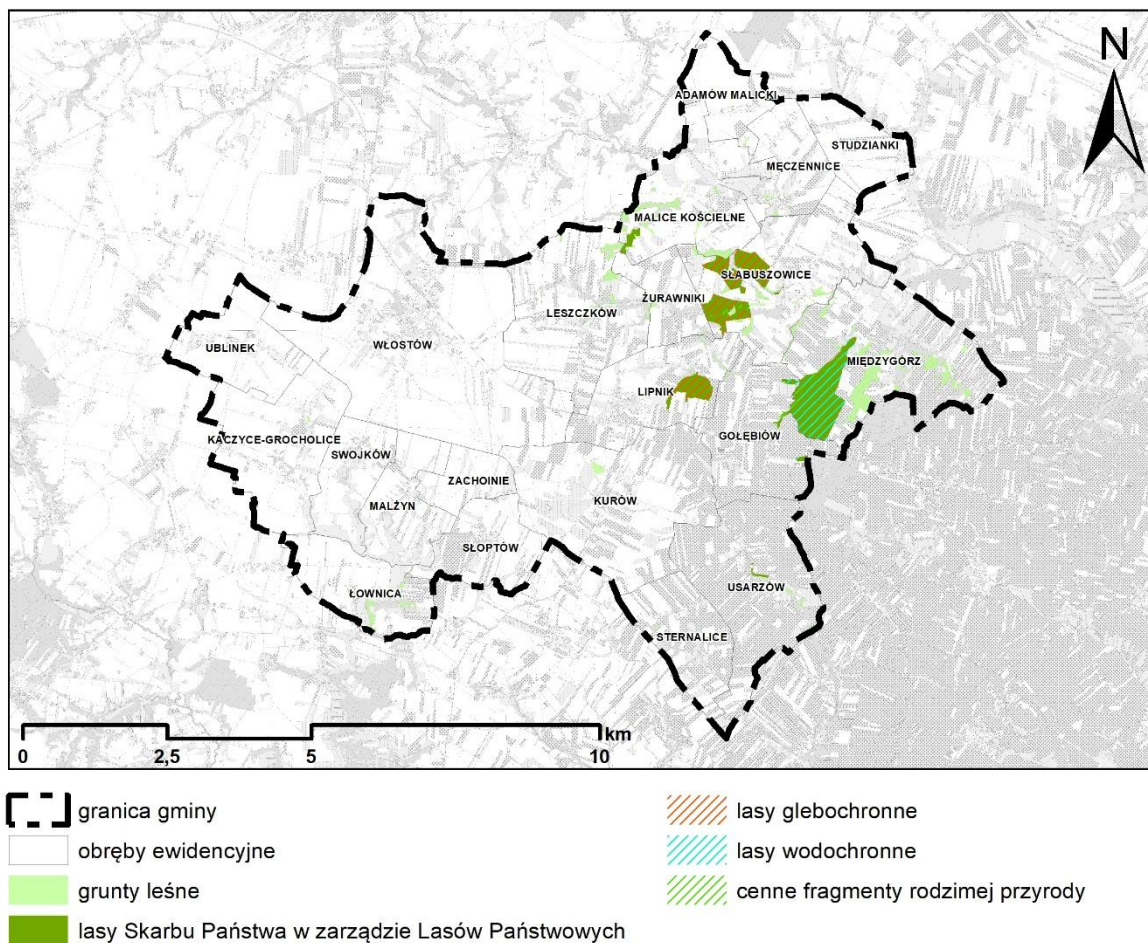
Kompleksy leśne w zarządzie Lasów Państwowych występują we wschodniej części gminy, w obrębach ewidencyjnych: Malice Kościelne, Słabuszowice, Lipnik, Gołębiów, Międzygórz, Usarzów.

Najczęściej występującym siedliskiem jest las wyżynny świeży, gdzie dominującymi gatunkami są robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*, buk pospolity *Fagus silvatica*, brzoza brodawkowata *Betula pendula*, dąb nieokreślony *Quercus species*, grab pospolity *Carpinus betulus*, modrzew europejski *Larix decidua*, wiąz pospolity *Ulmus minor*. Mniejszy udział mają siedliska lasu łęgowego wyżynnego oraz lasu wyżynnego wilgotnego, gdzie przeważają gatunki tj. dąb nieokreślony *Quercus species*, grab pospolity *Carpinus betulus*, modrzew europejski *Larix decidua*, wiąz pospolity *Ulmus minor*, olsza czarna *Alnus glutinosa*. Wiek drzewostanu jest zróżnicowany, średnia wieku wynosi ok. 60 lat. Lasy państwowe gminy odznaczają się dużymi walorami biocenotycznymi – chronią zarówno środowisko wodne jak i gleby, a ponadto wydzielania leśne wzdłuż rzeki Żychawy oraz dopływu z wąwozu łączki stanowią cenne fragmenty rodzimej przyrody.

Lasy prywatne są rozdrobnione głównie we wschodniej części gminy, małopowierzchniowe płaty leśne występują również na zachodzie w obrębach ewidencyjnych: Kaczyce-Grocholice, Małżyn, Łownica.

Rysunek 9 Lasy, w tym lasy Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych, na terenie gminy Lipnik

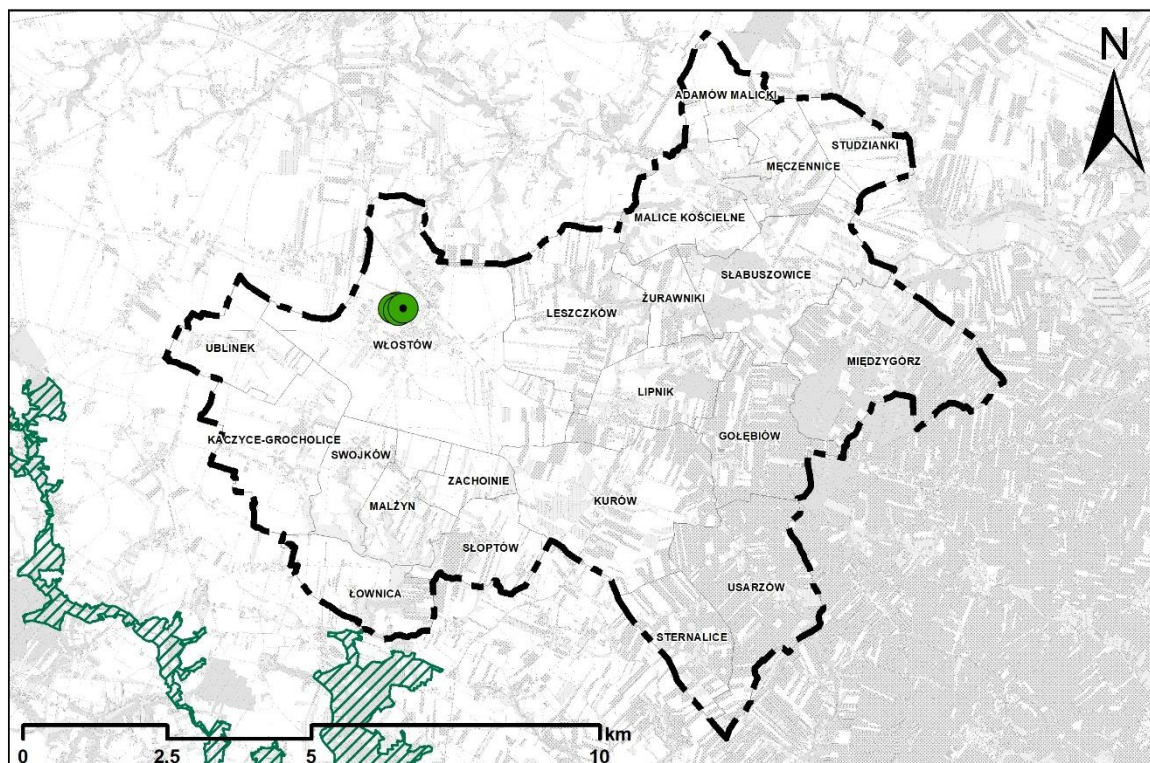
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Nadleśnictwa Staszów – www.bdl.lasy.gov.pl – warstwy opisu taksacyjnego lasów oraz danych EGiB

6. Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Lipnik występują obiekty objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.), tj. cztery pomniki przyrody. Ponadto skrajny fragment obrębu ewidencyjnego łownica znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Żywnów PLH260036.

Rysunek 10 Formy ochrony przyrody w granicach gminy Lipnik

- granica gminy
- obręby ewidencyjne
- obszar Natura 2000 Ostoja Żyznów PLH260036
- pomniki przyrody

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Pomniki przyrody

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody GDOŚ na terenie gminy Lipnik ochroną w postaci pomnika przyrody objęto cztery pojedyncze drzewa, które rosną w parku podworskim we Włostowie.

Tabela 17 Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Lipnik

lp.	opis pomnik	gatunek drzewa	lokalizacja	akt prawny ustanawiający
1	pojedyncze drzewo w parku podworskim	grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i>	rośnie w parku przy ruinach pałacu we Włostowie	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzieskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnobrzieskiego z dn. 10.01.1989 r. Nr 1., poz. 2)
2	pojedyncze drzewo w parku podworskim	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	rośnie w południowej części parku, przy ruinach pałacu we Włostowie	
3	pojedyncze drzewo w parku podworskim	klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	rośnie w południowo-zachodniej części parku, przy ruinach pałacu we Włostowie	

4	pojedyncze drzewo w parku podworskim	klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	rośnie w południowo-zachodniej części parku, przy ruinach pałacu we Włostowie	
---	--------------------------------------	--	---	--

Źródło: CRFOP GDOS, stan na grudzień 2025 r.

Obszar Natura 2000 Ostoja Żyznów PLH260036

Obszar Natura 2000 Ostoja Żyznów PLH260036 leży w całości na terenie województwa świętokrzyskiego, w jego południowo-wschodniej części i zajmują powierzchnię 4 480,03 ha. Ostoja położona jest w obrębie Wyżyny Sandomierskiej, Gór Świętokrzyskich i Pogórza Szydłowskiego. Jest to płaska wyżyna z bardzo gęstą siecią dolin i wąwozów. Dominującą częścią krajobrazu są doliny Koprzywianki i Kacanki. Rzeki meandrują stwarzając dogodnie siedliska dla łąk oraz płątów łągowych. Rozleglejsze powierzchnie łąk o różnym stopniu wilgotności znajdują się w dolinie rzeki Kacanki. Zbocza dolin i wąwozów oraz skarpy śródpolne pokrywają ciepłolubne murawy. Występujące tu lasy to bory sosnowe i mieszane, nierzadko trafiają się cenne lasy grabowe. Największe znaczenie w ostoi mają bardzo dobrze wykształcone ekstensywnie użytkowane świeże łąki, fragmenty muraw kserotermicznych, zbiorowiska łąkowe oraz grądy. Łąki nawęglanowe nad rzeką Kacanką są siedliskiem mięczaka – poczwarówki zwężonej. W rzece Koprzywiance występuje skójką gruboskorupowa i głowacz białopletwy. Ponadto występują motyle, tj. czerwończyk nieparek, modraszek telejus.

Tabela 18 Siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony na specjalnym obszarze ochrony siedlisk Ostoja Żyznów (PLH260036)

lp.	kod	nazwa
1	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>
2	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>)
3	6120	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)
4	6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis</i> <i>Festucion pallentis</i>)
5	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)
6	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
7	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
8	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)
9	8210	Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>
10	9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)
11	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK

12	9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)
13	91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne
14	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe
15	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)

Źródło: Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 kwietnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Żyznów (PLH260036)

Tabela 19 Gatunki zwierząt innych niż ptaki, będące przedmiotem ochrony na specjalnym obszarze ochrony siedlisk Ostoja Żyznów (PLH260036)

lp.	nazwa polska	nazwa naukowa	populacja objęta ochroną
1	czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	osiadła
2	głowacz białołety	<i>Cottus gobio</i>	osiadła
3	kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	osiadła
4	minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>	osiadła
5	modraszek nausitou	<i>Maculinea (Phengaris) nausithous</i>	osiadła
6	modraszek telejus	<i>Maculinea (Phengaris) teleius</i>	osiadła
7	pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita (Osmoderma barnabita)</i>	osiadła
8	poczwarówka jajowata	<i>Vertigo moulinsiana</i>	osiadła
9	poczwarówka zwężona	<i>Vertigo angustior</i>	osiadła
10	skójka gruboskorupowa	<i>Unio crassus</i>	osiadła
11	trzepla zielona	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	osiadła

Źródło: Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 kwietnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Żyznów (PLH260036)

Na terenie gminy Lipnik nie zinwentaryzowano żadnych chronionych siedlisk przyrodniczych ani stanowisk fauny.

Dla obszaru Natura 2000 Ostoja Żyżnów PLH260036 ustanowiono plan zadań ochronnych¹⁹, w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. Obszar gminy Lipnik nie jest objęty działaniami ochronnymi wskazanymi w planie zadań ochronnych.

7. Stan środowiska naturalnego

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najistotniejsze znaczenie mają zanieczyszczenia wody pitnej, w mniejszym stopniu zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenie powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt, oraz zmieniające stan środowiska, takie jak eutrofizacja, powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem.

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności poprzez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszenie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa świętokrzyskiego wydzielone zostały 2 strefy, obszar gminy Lipnik zaliczany jest do strefy świętokrzyskiej, w której ocena jakości powietrza prowadzona jest zarówno pod kątem ochrony zdrowia ludzi jak i ochrony roślin.

Tabela 20 Wynikowe klasy strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia i roślin

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń										
	NO ₂ ²⁰	SO ₂	CO	PM10	PM2,5	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	A/A1	C	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	- ²¹	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;

klasa A1 – stężenia pyłu PM2,5 nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla II fazy;

klasa C – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziom docelowy;

klasa D2 – stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

¹⁹ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 grudnia 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Żyżnów PLH260036 (Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego z 2025 r., poz. 14)

²⁰ dla roślin NO_x

²¹ nie przeprowadzono klasyfikacji

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim – raport wojewódzki za rok 2024. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach Departamentu Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, 2025

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie świętokrzyskim – raport wojewódzki za rok 2024”²² na obszarze strefy świętokrzyskiej największym problemem są wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień), co wskazuje, że główną przyczyną podwyższonych stężeń jest „niska emisja” pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków. W sezonie letnim rejestrowany był również wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz, w dużej mierze, warunkami meteorologicznymi.

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programów ochrony powietrza (POP) dla województwa świętokrzyskiego. Obecnie na terenie województwa obowiązują uchwalona przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego we wrześniu 2023 roku „Aktualizacja programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych”. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne przyczyny wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określa działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza w województwie.

8. Podsumowanie obszaru przyrodniczego

Gmina Lipnik charakteryzuje się dobrym stanem środowiska naturalnego. Zwiększona emisja zanieczyszczeń do powietrza w sezonie grzewczym czy zagrożenia dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych spowodowane nieuregulowaną gospodarką wodno-ściekową stanowią problemy typowe dla obszaru całej Polski.

W gminie Lipnik nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Formami ochrony przyrody na terenie gminy są jedynie pomniki przyrody i fragment obszaru Natura 2000 Ostoja Żyznów PLH260036. W granicach gminy znajdują się złoża, piaskowców i dolomitów, których eksploatacja została zaniechana. Występują tereny osuwiskowe i zagrożone występowaniem ruchów masowych.

---

²² Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach Departamentu Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, 2025

VI. OBSZAR PRZESTRZENNY

1. Powiązania przestrzenne gminy

Gmina Lipnik zlokalizowana jest pomiędzy dwoma historycznymi miastami powiatowymi: Opatów (12 km) a także Sandomierz (19 km). Do obu z tych miast prowadzi droga krajowa, do Sandomierza droga krajowa nr 77 a do Opatowa droga krajowa nr 9. Oba ośrodki powiatowe są ważne dla mieszkańców Lipnika pod względem dostępności do usług społecznych wyższego rzędu takich, jak specjalistyczna opieka medyczna czy także jako miejsca pracy i nauki wyższej. Najbliższym większym ośrodkiem miejskim jest Ostrowiec Świętokrzyski, położony 28 km na północ od gminy Lipnik.

Wewnątrz gminy najważniejszym ośrodkiem dla jej mieszkańców jest wieś Lipnik, gdzie znajdują się usługi z zakresu administracji - urząd gminy czy również Zespół Szkół w Lipniku, bank oraz punkt apteczny. Najbardziej zurbanizowana w gminie jest jednak wieś Włostów, znajdująca się w jej północno-zachodniej części. Te dwa ośrodki najsilniej oddziałują na tle całej gminy, zapewniając jej mieszkańcom dostęp do m. in. obiektów usługowych czy kulturalnych.

2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy

Gmina Lipnik składa się głównie z obszarów rolnych występujących w jej północno-zachodniej części a także z sadów i plantacji, które dominują w południowo zachodniej części gminy. Niewielkie obszary lasów zlokalizowane są w północno-wschodniej części gminy i zajmują one ok. 415 ha (ok. 5% powierzchni gminy). Największe zagęszczenie zabudowy występuje w miejscowości Lipnik a także w miejscowości Włostów. Oba ośrodki leżą przy głównym szlaku komunikacyjnym, który stanowi droga krajowa 77 oraz 9.

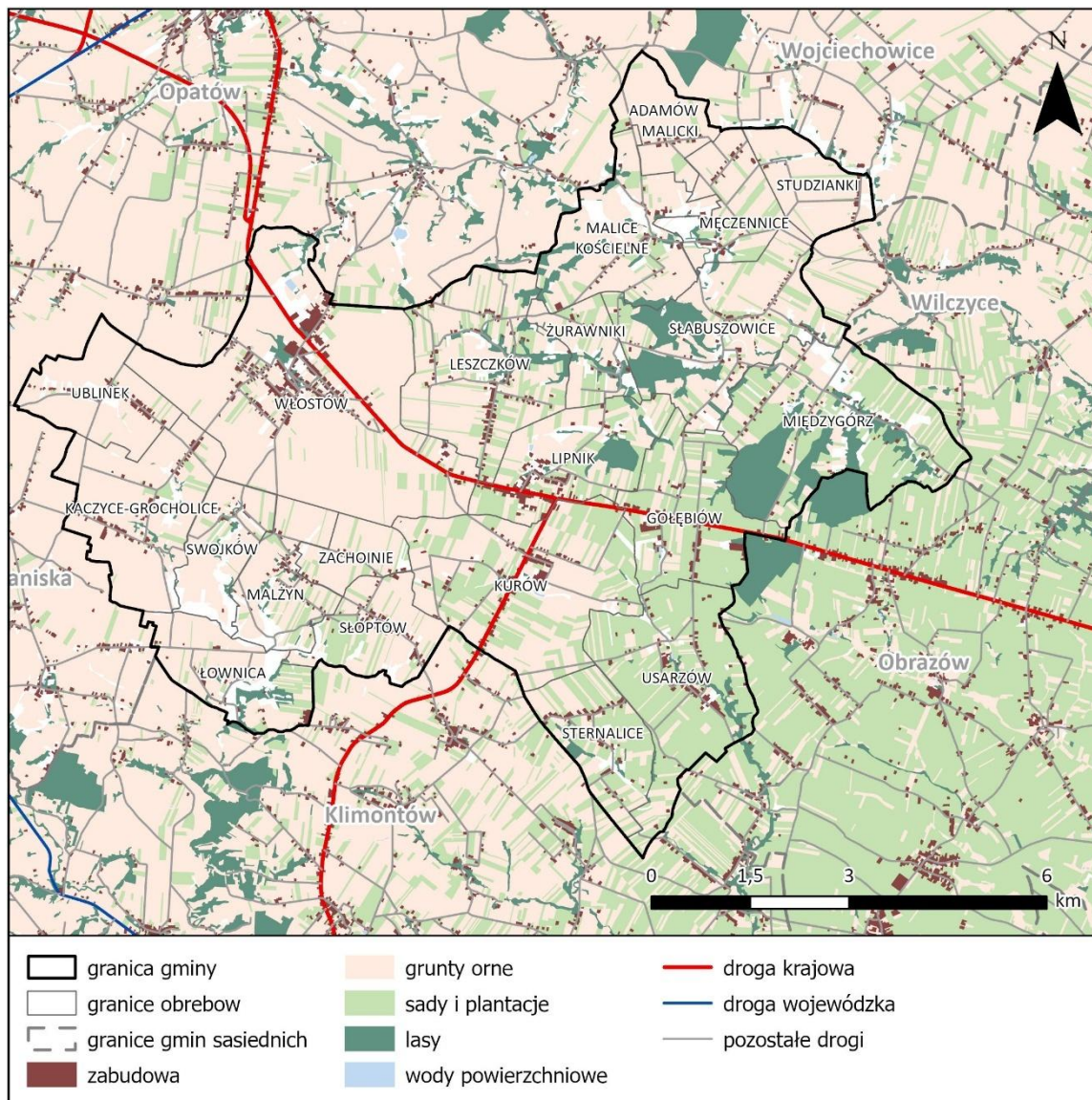
Zabudowa w miejscowości Lipnik koncentruje się wzdłuż dwóch głównych ulic w tym wzdłuż drogi krajowej nr 9. W centralnej części Lipnika zlokalizowany jest urząd miasta, kaplica pw. NMB Matki Zbawiciela w Lipniku a także Zespół Szkół w Lipniku. Znajdują się tam także niewielkie lokale usługowe. W Lipniku dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Miejscowość Włostów, zlokalizowana w północno-zachodniej części gminy, charakteryzuje się największym zagęszczeniem zabudowy. Dominuje tu zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wraz z pojedynczymi budynkami zabudowy wielorodzinnej.

Pozostałą część gminy tworzą mniejsze wsie, gdzie dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zagrodowa, która skoncentrowana jest wzdłuż głównych ulic. W niewielkiej ilości występują także obiekty usługowe oraz produkcji rolniczej.

Rysunek 11 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Lipnik

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k

3. Polityka przestrzenna gminy

Dla terenu gminy Lipnik obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipnik, uchwalone Uchwałą Nr VIII/63/01 Rady Gminy w Lipniku z dnia 20.12.2001 r. zmienione Uchwałą Nr XXVIII/225/2012 Rady Gminy Lipnik z dnia 19.12.2012 r. w sprawie: uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipnik.

Na terenie gminy nie występują obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Ze względu na brak występowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego decyzje o pozwoleniu na budowę w gminie wydawane są na podstawie decyzji o warunkach zabudowy

i zagospodarowania terenu (tzw. Decyzje WZ). Według Raportu o Stanie Gminy Lipnik w 2024 r. wydano 4 decyzje o ustaleniu inwestycji celu publicznego, które dotyczyły:

- Budowy kompleksu sportowego w Lipniku,
- Budowy budynku biblioteki gminnej we Włostowie,
- rozbudowy i przebudowy budynku Szkoły Podstawowej o część przedszkolną we Włostowie,
- budowy Manufaktury, Tradycji i Kultury Kulinarnej we Włostowie.

W 2024 r. wydano także 64 decyzje o warunkach zabudowy, w tym 20 decyzji dotyczących zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

W wyniku zmiany przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688), gmina Lipnik na podstawie uchwały Nr XII/89/2025 z dnia 28 maja 2025 r. przystąpiła do sporządzenia planu ogólnego. Obecnie obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego utraci moc wraz z uchwaleniem planu ogólnego lub z dniem 30 czerwca 2026 r. Ustalenia zawarte w nowym dokumencie będą fundamentalne dla sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy.

4. Zabytki

Rejestr Zabytków i Gminna Ewidencja Zabytków

Na terenie gminy Lipnik występuje 18 obiektów bądź zespołów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa świętokrzyskiego. Większość z nich zlokalizowanych jest we Włostowie, gdzie również znajduje się najstarszy zabytek w gminie - zespół kościoła parafialnego - pw. św. Jana Chrzciciela powstały na przełomie XIII i XIV wieku. Pozostałe zabytków to m. in. zespół pałacowo parkowy we Włostowie wraz z występującymi w nim obiektami, zespół dworski w miejscowości Ublinek a także cmentarze.

Tabela 21 Wykaz zabytków na terenie gminy Lipnik wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych według rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego

Lp.	Nazwa obiektu/obecna funkcja	Adres	Czas powstania/ przebudowy	Nr w rejestrze
1.	cmentarz wojenny z I wojny światowej	Kurów	1914 - 1918	A.516 z 2010-04-20
2.	bramka na cmentarz kościelny	Malice Małe	XVIII w.	A.517 z 2010-04-20
3.	cmentarz parafialny nowy	Malice Kościelne	poł. XIX w.	A.518 z 2010-04-20
4.	cmentarz parafialny stary	Malice Kościelne	przełom XIX/XX w.	A.519 z 2010-04-20
5.	ruiny zamku	Międzygórz	XIV w.	A.520 z 2010-04-20
6.	pozostałości zespołu dworskiego – dawny dwór	Ublinek	XVI - XIX	A.521/1-3 z 2010-06-14

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

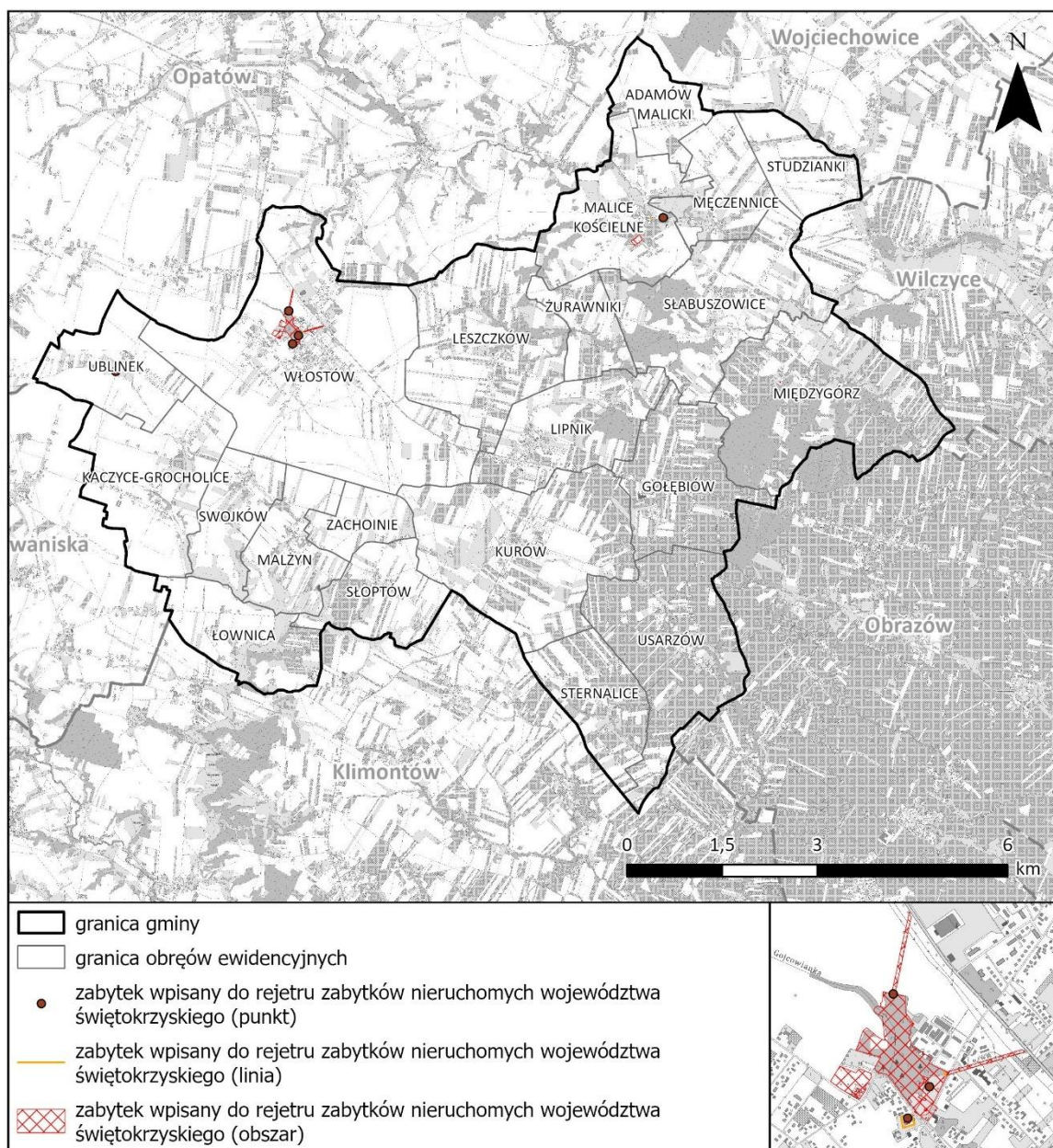

7.	pozostałości zespołu dworskiego – pozostałości stawów	Ublinek	-	A.521/1-3 z 2010-06-14
8.	pozostałości zespołu dworskiego - relikty murowanych obiektów folwarcznych	Ublinek	data nieznana	A.521/1-3 z 2010-06-14
9.	zespół cmentarza parafialnego - teren cmentarza parafialnego	Włostów	XVIII w.	A.523/1-2 z 2025-02-21
10.	zespół cmentarza parafialnego - kaplica grobowa rodziny Karskich	Włostów	1903 r.	A.523/1-2 z 2025-02-21
11.	zespół kościoła parafialnego - pw. św. Jana Chrzciciela	Włostów	przełom XIII/XIV w.	A.522/1-2 z 2010-04-20
12.	zespół kościoła parafialnego - ogrodzenie	Włostów	data nieznana	A.522/1-2 z 2010-04-20
13.	zespół pałacowo-parkowy – pałac (obecnie ruina)	Włostów	przełom XVIII/XIX w.	A.524/1-6 z 2010-05-07
14.	zespół pałacowo-parkowy – oficyna pałacowa (obecnie ruina)	Włostów	XVIII w.	A.524/1-6 z 2010-05-07
15.	zespół pałacowo-parkowy – lamus (obecnie ruina)	Włostów	koniec XVI w.	A.524/1-6 z 2010-05-07
16.	zespół pałacowo-parkowy – brama główna z lwami	Włostów	XVIII w.	A.524/1-6 z 2010-05-07
17.	zespół pałacowo-parkowy – park	Włostów	XVIII w.	A.524/1-6 z 2010-05-07
18.	zespół pałacowo-parkowy – brama parku	Włostów	XVIII w.	A.524/1-6 z 2010-05-07

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków W Kielcach, Obiekty Wpisane do Rejestru Zabytków Nieruchomych Według Rejestru Zabytków Województwa Świętokrzyskiego (Lipiec 2025).

Rysunek 12 Zabytki w gminie Lipnik wpisane do rejestru zabytków do rejestru zabytków nieruchomych według rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Kielcach

Do gminnej ewidencji zabytków wpisanych jest 29 obiektów. Duża część z nich zlokalizowana jest w miejscowości Włostów.

Tabela 22 Wykaz zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Nazwa obiektu/obecna funkcja	Adres	Czas powstania/ przebudowy
1.	dom (chałupa) nr 51 (d. 48)	Usarzów 51	1870 r.
2.	dom (chałupa) nr 44	Usarzów 41	1913 r.

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Nazwa obiektu/obecna funkcja	Adres	Czas powstania/ przebudowy
3.	piwnica nr 80, ob. letnia kuchnia	Usarzów 80	1923 r.
4.	miejsce pocmentarne, ob. sady	Gołębiów	1945 r.
5.	mogiła wojenna z 1945 r.	Gołębiów	1945 r.
6.	miejsce pocmentarne	Gołębiów	1945 r.
7.	kaplica grobowa rodziny Karskich	Włostów	1903 r.
8.	park pałacowy	Włostów	XIX w.
9.	brama wjazdowa	Włostów	pocz. XIX w.
10.	miejsce pocmentarne	Włostów	1944 r.
11.	budynek gospodarczy	Włostów	pocz. XIX w.
12.	pawilon parkowy	Włostów	poł. XIX w.
13.	cmentarz rzymskokatolicki	Włostów	1. poł. XIX w.
14.	cmentarz rzymskokatolicki przykościelny	Włostów 100	XIII w.
15.	lamus (obecnie ruina)	Włostów	koniec XVI w.
16.	oficyna pałacowa (obecnie ruina)	Włostów	XVIII w.
17.	pałac (obecnie ruina)	Włostów	przełom XIX/XX w.
18.	Kościół parafialny pw. Św. Jana Chrzyciela	Włostów 100	2. poł. XIII w.
19.	park dworski (ob. Szkolny)	Słabuszewice 55	Data nieznana
20.	dom nr 9	Malice Kościelne 9	1920 r.
21.	dom nr 14	Malice Kościelne, 14	1964 r.
22.	cmentarz rzymskokatolicki nowy	Malice Kościelne	1850 r.
23.	cmentarz rzymskokatolicki przykościelny	Malice Kościelne	Koniec XII w.
24.	cmentarz rzymskokatolicki stary	Malice Kościelne	pocz. XIX w.
25.	Zamek (ruina)	Międzygórz	1578 r.
26.	dom (chałupa) z częścią inwentarską nr 11	Adamów 11	1946 r.
27.	cmentarz wojenny z 1914 r.	Leszczków	1914 r.

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

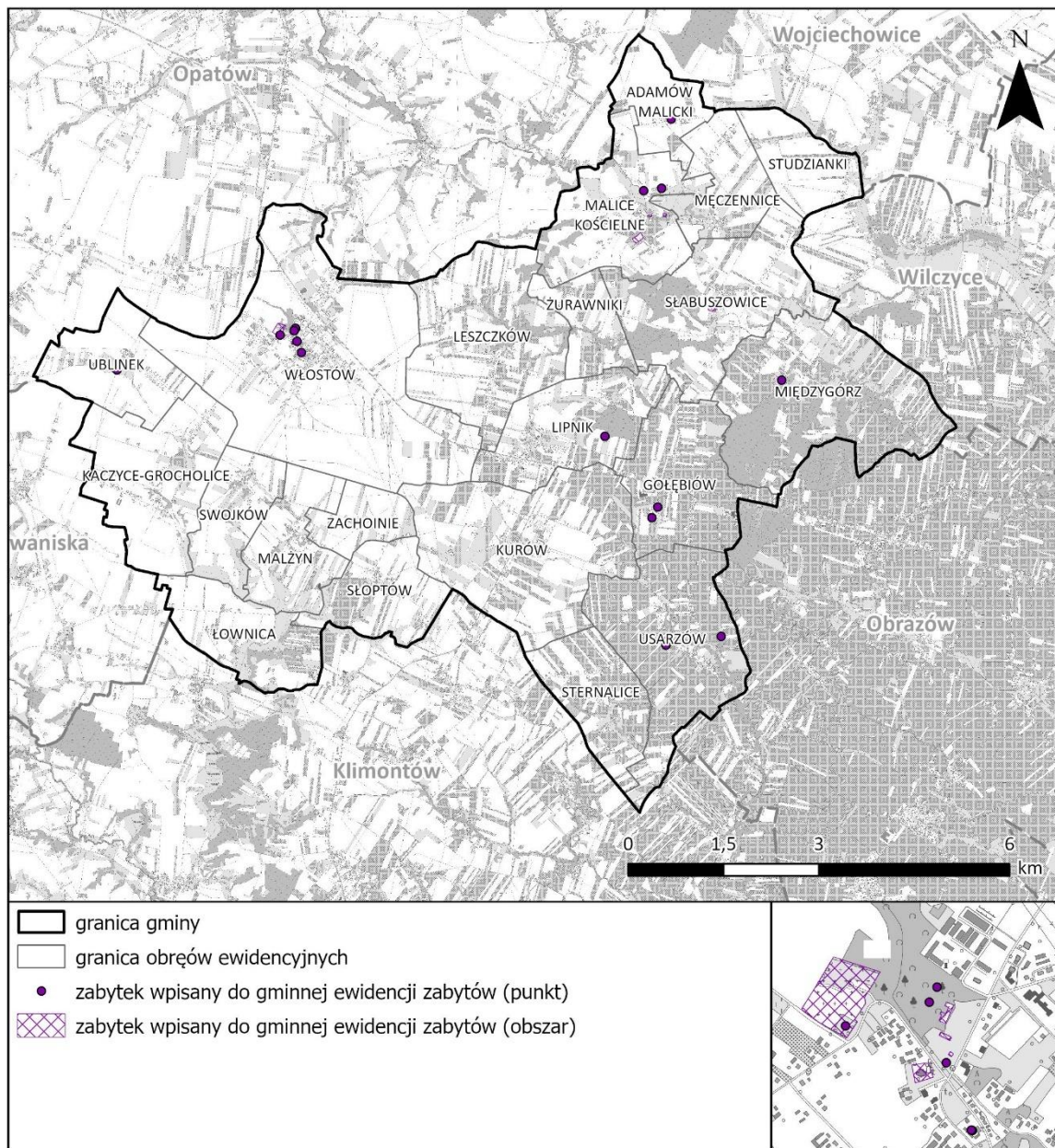

Lp.	Nazwa obiektu/obecna funkcja	Adres	Czas powstania/ przebudowy
28.	cmentarz wojenny z 1914 r.	Kurów	1914 r.
29.	zbór ariański, ob. dom mieszkalny	Ublinek 18/A	1630 r.

Źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa

Rysunek 13 Zabytki w gminie Lipnik wpisane do gminnej ewidencji zabytków

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Narodowego Instytutu Dziedzictwa

Zabytki archeologiczne

Na obszarze gminy Lipnik występują dwa stanowiska archeologiczne, które wpisane są do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-SRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK

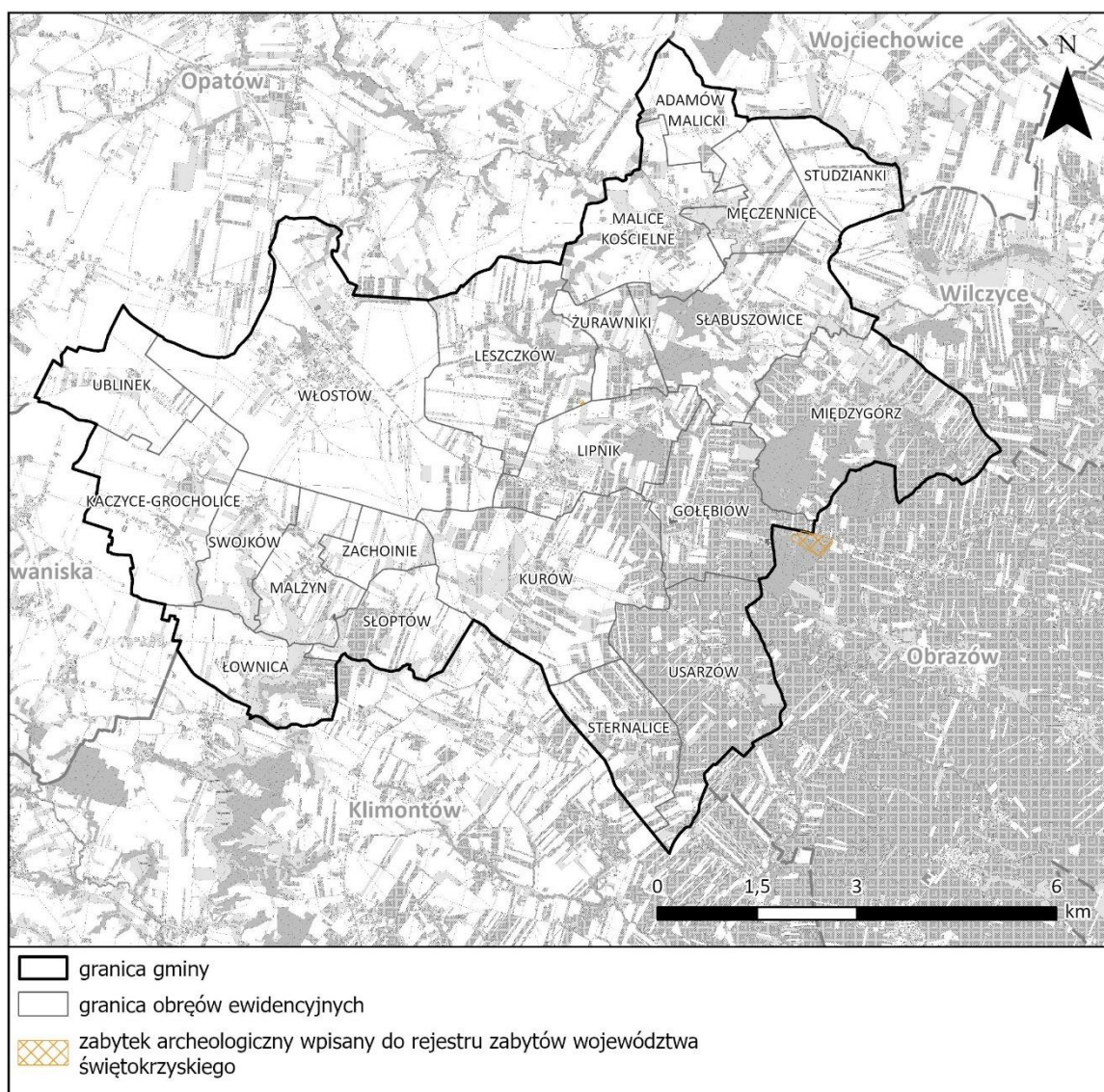

Tabela 23 Wykaz zabytków archeologicznych na terenie gminy Lipnik wpisanych do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska	Obszar AZP
1.	Leszczków	1	88-71
2.	Kleczańów	22	88-72

Źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa

Rysunek 14 Wykaz zabytków archeologicznych na terenie gminy Lipnik wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych według rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Narodowego Instytutu Dziedzictwa

Na terenie gminy Lipnik występuje 734 stanowisk archeologicznych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.

Tabela 24 Wykaz zabytków archeologicznych na terenie gminy Lipnik wpisanych do gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
1.	Kolonia Słoptów	089-070	4
2.	Kolonia Słoptów	089-070	3
3.	Łownica	089-070	13
4.	Maryncin	089-070	3
5.	Maryncin	089-070	1
6.	Kolonia Łownica	089-070	2
7.	Kolonia Łownica	089-070	3
8.	Maryncin	089-070	2
9.	Kolonia Łownica	089-070	1
10.	Małżyn	089-070	8
11.	Kolonia Słoptów	089-070	2
12.	Kolonia Słoptów	089-070	6
13.	Łownica	089-070	7
14.	Łownica	089-070	10
15.	Łownica	089-070	6
16.	Beradź	089-070	9
17.	Kolonia Słoptów	089-070	8
18.	Małżyn	089-070	9
19.	Kolonia Słoptów	089-070	5
20.	Kolonia Słoptów	089-070	7
21.	Kolonia Słoptów	089-070	1
22.	Łownica	089-070	16
23.	Łownica	089-070	15
24.	Łownica	089-070	11
25.	Łownica	089-070	12
26.	Łownica	089-070	14
27.	Łownica	089-070	9
28.	Łownica	089-070	8
29.	Ublinek	088-070	2
30.	Swojków	088-070	2
31.	Małżyn	088-070	6

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
32.	Ublinek	088-070	4
33.	Ublinek	088-070	6
34.	Ublinek	088-070	8
35.	Ublinek	088-070	3
36.	Włostów	088-070	18
37.	Ublinek	088-070	9
38.	Włostów	088-070	33
39.	Włostów	088-070	34
40.	Włostów	088-070	35
41.	Włostów	088-070	36
42.	Ublinek	088-070	10
43.	Kaczyce	088-070	1
44.	Jagnin	088-070	21
45.	Włostów	088-070	21
46.	Włostów	088-070	18
47.	Włostów	088-070	22
48.	Włostów	088-070	24
49.	Włostów	088-070	24
50.	Włostów	088-070	25
51.	Mażyn	088-070	5
52.	Ublinek	088-070	11
53.	Ublinek	088-070	12
54.	Włostów	088-070	20
55.	Włostów	088-070	21
56.	Włostów	088-070	19
57.	Ublinek	088-070	1
58.	Włostów	088-070	23
59.	Swojków	088-070	3
60.	Mażyn	088-070	4
61.	Kaczyce	088-070	2
62.	Ublinek	088-070	13
63.	Włostów	088-070	32
64.	Włostów	088-070	28

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
65.	Ublinek	088-070	7
66.	Ublinek	088-070	5
67.	Włostów	088-070	27
68.	Ublinek	088-070	30
69.	Włostów	088-070	30
70.	Kaczyce	088-070	18
71.	Ublinek	088-070	18
72.	Swojków	088-070	1
73.	Ublinek	088-070	19
74.	Ublinek	088-070	25
75.	Ublinek	088-070	22
76.	Ublinek	088-070	23
77.	Ublinek	088-070	26
78.	Ublinek	088-070	24
79.	Ublinek	088-070	27
80.	Mażyn	088-070	3
81.	Włostów	088-070	29
82.	Włostów	088-070	31
83.	Ublinek	088-070	20
84.	Ublinek	088-070	15
85.	Ublinek	088-070	21
86.	Włostów	088-070	20
87.	Włostów	088-070	26
88.	Kaczyce	088-070	28
89.	Kaczyce	088-070	29
90.	Ublinek	088-070	31
91.	Kaczyce	088-070	26
92.	Ublinek	088-070	41
93.	Kaczyce	088-070	27
94.	Ublinek	088-070	14
95.	Ublinek	088-070	17
96.	Kaczyce	088-070	28
97.	Kaczyce	088-070	35

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
98.	Kaczyce	088-070	8
99.	Kaczyce	088-070	9
100.	Kaczyce	088-070	15
101.	Kaczyce	088-070	17
102.	Włostów	088-070	40
103.	Swojków	088-070	6
104.	Kaczyce	088-070	16
105.	Kaczyce	088-070	29
106.	Kaczyce	088-070	30
107.	Kaczyce	088-070	10
108.	Kaczyce	088-070	11
109.	Kaczyce	088-070	4
110.	Kaczyce	088-070	5
111.	Ublinek	088-070	40
112.	Kaczyce	088-070	12
113.	Włostów	088-070	37
114.	Kaczyce	088-070	3
115.	Ublinek	088-070	16
116.	Kaczyce	088-070	31
117.	Kaczyce	088-070	13
118.	Kaczyce	088-070	32
119.	Kaczyce	088-070	33
120.	Ublinek	088-070	48
121.	Kaczyce	088-070	34
122.	Swojków	088-070	4
123.	Ublinek	088-070	35
124.	Kaczyce	088-070	6
125.	Kaczyce	088-070	7
126.	Kaczyce	088-070	38
127.	Ublinek	088-070	45
128.	Ublinek	088-070	46
129.	Ublinek	088-070	33
130.	Kaczyce	088-070	22

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
131.	Kaczyce	088-070	24
132.	Ublinek	088-070	42
133.	Kaczyce	088-070	25
134.	Kaczyce	088-070	39
135.	Kaczyce	088-070	40
136.	Kaczyce	088-070	41
137.	Włostów	088-070	56
138.	Kaczyce	088-070	21
139.	Ublinek	088-070	43
140.	Włostów	088-070	66
141.	Swojków	088-070	9
142.	Swojków	088-070	5
143.	Ublinek	088-070	44
144.	Ublinek	088-070	39
145.	Kaczyce	088-070	19
146.	Swojków	088-070	8
147.	Ublinek	088-070	47
148.	Kaczyce	088-070	20
149.	Kaczyce	088-070	36
150.	Włostów	088-070	43
151.	Włostów	088-070	50
152.	Włostów	088-070	51
153.	Włostów	088-070	45
154.	Ublinek	088-070	36
155.	Ublinek	088-070	37
156.	Ublinek	088-070	38
157.	Kaczyce	088-070	37
158.	Włostów	088-070	48
159.	Ublinek	088-070	34
160.	Swojków	088-070	7
161.	Ublinek	088-070	32
162.	Kaczyce	088-070	43
163.	Włostów	088-070	44

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
164.	Włostów	088-070	52
165.	Kaczyce	088-070	42
166.	Włostów	088-070	54
167.	Włostów	088-070	55
168.	Włostów	088-070	49
169.	Włostów	088-070	41
170.	Włostów	088-070	47
171.	Włostów	088-070	53
172.	Włostów	088-070	39
173.	Włostów	088-070	46
174.	Mydłów	088-070	37
175.	Kaczyce	088-070	23
176.	Słabuszewice	088-071	14
177.	Międzygórz	088-071	6
178.	Włostów	088-071	7
179.	Zachoinie	088-071	3
180.	Włostów	088-071	6
181.	Włostów	088-071	11
182.	Gołębiów	088-071	5
183.	Włostów	088-071	10
184.	Włostów	088-071	14
185.	Malice Kościelne	088-071	33
186.	Leszczków	088-071	4
187.	Gołębiów	088-071	23
188.	Gołębiów	088-071	17
189.	Gołębiów	088-071	19
190.	Gołębiów	088-071	18
191.	Gołębiów	088-071	16
192.	Gołębiów	088-071	9
193.	Gołębiów	088-071	11
194.	Słabuszewice	088-071	23
195.	Słabuszewice	088-071	20
196.	Słabuszewice	088-071	24

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
197.	Usarzów	088-071	21
198.	Usarzów	088-071	5
199.	Usarzów	088-071	6
200.	Kurów	088-071	4
201.	Kurów	088-071	5
202.	Słabuszewice	088-071	18
203.	Słabuszewice	088-071	21
204.	Gołębiów	088-071	13
205.	Słabuszewice	088-071	19
206.	Słabuszewice	088-071	22
207.	Małżyn	088-071	1
208.	Kurów	088-071	13
209.	Kurów	088-071	14
210.	Włostów	088-071	5
211.	Międzygórz	088-071	9
212.	Słabuszewice	088-071	16
213.	Słabuszewice	088-071	28
214.	Międzygórz	088-071	8
215.	Słabuszewice	088-071	17
216.	Gołębiów	088-071	2
217.	Gołębiów	088-071	3
218.	Gołębiów	088-071	12
219.	Gołębiów	088-071	24
220.	Gołębiów	088-071	4
221.	Gołębiów	088-071	8
222.	Leszczków	088-071	1
223.	Gołębiów	088-071	25
224.	Żurawniki	088-071	2
225.	Zachoinie	088-071	2
226.	Kurów	088-071	1
227.	Żurawniki	088-071	3
228.	Gołębiów	088-071	20
229.	Gołębiów	088-071	22

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
230.	Kurów	088-071	2
231.	Gołębiów	088-071	21
232.	Gołębiów	088-071	14
233.	Słabuszewice	088-071	3
234.	Malice Kościelne	088-071	22
235.	Słabuszewice	088-071	4
236.	Słabuszewice	088-071	5
237.	Słabuszewice	088-071	8
238.	Słabuszewice	088-071	9
239.	Malice Kościelne	088-071	23
240.	Gołębiów	088-071	15
241.	Słabuszewice	088-071	6
242.	Słabuszewice	088-071	7
243.	Słabuszewice	088-071	27
244.	Słabuszewice	088-071	10
245.	Słabuszewice	088-071	11
246.	Gołębiów	088-071	10
247.	Włostów	088-071	9
248.	Słabuszewice	088-071	33
249.	Międzygórz	088-071	7
250.	Słabuszewice	088-071	26
251.	Słabuszewice	088-071	12
252.	Usarzów	088-071	1
253.	Międzygórz	088-071	10
254.	Usarzów	088-071	2
255.	Słabuszewice	088-071	34
256.	Kurów	088-071	15
257.	Włostów	088-071	13
258.	Słabuszewice	088-071	15
259.	Malice Kościelne	088-071	31
260.	Żurawniki	088-071	1
261.	Malice Kościelne	088-071	32
262.	Gołębiów	088-071	26

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
263.	Gołębiów	088-071	27
264.	Gołębiów	088-071	28
265.	Malice Kościelne	088-071	9
266.	Gołębiów	088-071	29
267.	Gołębiów	088-071	30
268.	Kurów	088-071	3
269.	Gołębiów	088-071	6
270.	Męczennice	088-071	10
271.	Usarzów	088-071	3
272.	Gołębiów	088-071	7
273.	Męczennice	088-071	11
274.	Żurawniki	088-071	14
275.	Męczennice	088-071	12
276.	Słabuszewice	088-071	13
277.	Kurów	088-071	6
278.	Kurów	088-071	7
279.	Kurów	088-071	12
280.	Żurawniki	088-071	11
281.	Kurów	088-071	8
282.	Kurów	088-071	9
283.	Malice Kościelne	088-071	20
284.	Leszczków	088-071	9
285.	Kurów	088-071	10
286.	Męczennice	088-071	9
287.	Kurów	088-071	11
288.	Żurawniki	088-071	9
289.	Żurawniki	088-071	5
290.	Słabuszewice	088-071	25
291.	Zachoinie	088-071	1
292.	Leszczków	088-071	3
293.	Malice Kościelne	088-071	27
294.	Malice Kościelne	088-071	28
295.	Malice Kościelne	088-071	30

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
296.	Małżyn	088-071	2
297.	Włostów	088-071	8
298.	Malice Kościelne	088-071	29
299.	Żurawniki	088-071	6
300.	Leszczków	088-071	8
301.	Lipnik	088-071	2
302.	Żurawniki	088-071	4
303.	Żurawniki	088-071	10
304.	Żarawniki	088-071	12
305.	Leszczków	088-071	7
306.	Żurawniki	088-071	15
307.	Słabuszewice	088-071	31
308.	Leszczków	088-071	5
309.	Leszczków	088-071	6
310.	Lipnik	088-071	4
311.	Malice Kościelne	088-071	26
312.	Malice Kościelne	088-071	24
313.	Malice Kościelne	088-071	21
314.	Słabuszewice	088-071	40
315.	Miedzygórz	088-071	14
316.	Słabuszewice	088-071	36
317.	Malice Kościelne	088-071	25
318.	Malice Kościelne	088-071	41
319.	Słabuszewice	088-071	32
320.	Słabuszewice	088-071	37
321.	Słabuszewice	088-071	30
322.	Słabuszewice	088-071	29
323.	Żurawniki	088-071	13
324.	Leszczków	088-071	11
325.	Lipnik	088-071	16
326.	Malice Kościelne	088-071	34
327.	Małżyn	088-071	1
328.	Słabuszewice	088-071	39

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
329.	Malice Kościelne	088-071	35
330.	Małżyn	088-071	7
331.	Żarawniki	088-071	8
332.	Słabuszewice	088-071	38
333.	Lipnik	088-071	12
334.	Włostów	088-071	57
335.	Leszczków	088-071	14
336.	Lipnik	088-071	13
337.	Leszczków	088-071	12
338.	Lipnik	088-071	25
339.	Lipnik	088-071	11
340.	Leszczków	088-071	13
341.	Lipnik	088-071	26
342.	Leszczków	088-071	10
343.	Miedzygórz	088-071	11
344.	Miedzygórz	088-071	12
345.	Słabuszewice	088-071	35
346.	Lipnik	088-071	9
347.	Lipnik	088-071	17
348.	Słabuszewice	088-071	41
349.	Lipnik	088-071	10
350.	Słabuszewice	088-071	42
351.	Małżyn	088-071	7
352.	Lipnik	088-071	15
353.	Kleczanów	088-071	7
354.	Leszczków	088-071	25
355.	Leszczków	088-071	15
356.	Gołębiów	088-071	34
357.	Słabuszewice	088-071	43
358.	Miedzygórz	088-071	13
359.	Leszczków	088-071	16
360.	Lipnik	088-071	7
361.	Lipnik	088-071	8

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
362.	Leszczków	088-071	30
363.	Malice Kościelne	088-071	40
364.	Zachoinie	088-071	4
365.	Leszczków	088-071	22
366.	Włostów	088-071	16
367.	Lipnik	088-071	14
368.	Leszczków	088-071	31
369.	Włostów	088-071	15
370.	Żurawniki	088-071	7
371.	Lipnik	088-071	29
372.	Gołębiów	088-071	31
373.	Gołębiów	088-071	32
374.	Gołębiów	088-071	33
375.	Międzygórz	088-071	44
376.	Lipnik	088-071	24
377.	Lipnik	088-071	21
378.	Lipnik	088-071	22
379.	Leszczków	088-071	24
380.	Leszczków	088-071	17
381.	Leszczków	088-071	18
382.	Leszczków	088-071	19
383.	Leszczków	088-071	26
384.	Lipnik	088-071	3
385.	Malice Kościelne	088-071	1
386.	Lipnik	088-071	23
387.	Lipnik	088-071	27
388.	Leszczków	088-071	23
389.	Lipnik	088-071	28
390.	Lipnik	088-071	6
391.	Malice Kościelne	088-071	42
392.	Zachoinie	088-071	10
393.	Leszczków	088-071	28
394.	Włostów	088-071	59

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
395.	Włostów	088-071	60
396.	Lipnik	088-071	18
397.	Lipnik	088-071	19
398.	Włostów	088-071	17
399.	Lipnik	088-071	20
400.	Włostów	088-071	58
401.	Zachoinie	088-071	5
402.	Kurów	088-071	16
403.	Kurów	088-071	17
404.	Leszczków	088-071	29
405.	Leszczków	088-071	30
406.	Włostów	088-071	62
407.	Włostów	088-071	63
408.	Włostów	088-071	64
409.	Włostów	088-071	65
410.	Kurów	088-071	18
411.	Kurów	088-071	19
412.	Włostów	088-071	61
413.	Zachoinie	088-071	6
414.	Leszczków	088-071	20
415.	Leszczków	088-071	21
416.	Kurów	088-071	21
417.	Zachoinie	088-071	7
418.	Lipnik	088-071	5
419.	Zachoinie	088-071	8
420.	Zachoinie	088-071	9
421.	Leszczków	088-071	27
422.	Kurów	088-071	20
423.	Zachoinie	088-071	2
424.	Włostów	088-071	6
425.	Włostów	088-070	67
426.	Włostów	088-071	12
427.	Międzygórz	088-072	43

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
428.	Kaczyce	088-070	14
429.	Usarzów	089-071	9
430.	Usarzów	089-071	12
431.	Usarzów	089-071	8
432.	Usarzów	089-071	14
433.	Usarzów	089-071	15
434.	Słoptów	089-071	5
435.	Kurów	089-071	50
436.	Kurów	089-071	51
437.	Kurów	089-071	19
438.	Kurów	089-071	20
439.	Sternalice	089-071	1
440.	Słoptów	089-071	20
441.	Goźlice	089-071	16
442.	Goźlice	089-071	17
443.	Słoptów	089-071	21
444.	Słoptów	089-071	22
445.	Słoptów	089-071	23
446.	Słoptów	089-071	6
447.	Słoptów	089-071	8
448.	Goźlice	089-071	24
449.	Słoptów	089-071	24
450.	Słoptów	089-071	25
451.	Kurów	089-071	33
452.	Zachoinie	089-071	8
453.	Kurów	089-071	16
454.	Zachoinie	089-071	6
455.	Zachoinie	089-071	7
456.	Słoptów	089-071	9
457.	Słoptów	089-071	11
458.	Słoptów	089-071	13
459.	Słoptów	089-071	14
460.	Słoptów	089-071	15

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
461.	Słoptów	089-071	16
462.	Słoptów	089-071	19
463.	Goźlice	089-071	7
464.	Goźlice	089-071	9
465.	Goźlice	089-071	10
466.	Kurów	089-071	37
467.	Łownica	089-071	4
468.	Kurów	089-071	28
469.	Kurów	089-071	30
470.	Kurów	089-071	31
471.	Kurów	089-071	21
472.	Kurów	089-071	34
473.	Kurów	089-071	35
474.	Usarzów	089-071	25
475.	Kurów	089-071	22
476.	Kurów	089-071	23
477.	Kurów	089-071	24
478.	Kurów	089-071	25
479.	Kurów	089-071	26
480.	Kurów	089-071	27
481.	Kurów	089-071	49
482.	Sternalice	089-071	10
483.	Sternalice	089-071	11
484.	Kurów	089-071	52
485.	Wilkowice	089-071	35
486.	Sternalice	089-071	4
487.	Sternalice	089-071	6
488.	Sternalice	089-071	9
489.	Kurów	089-071	41
490.	Kurów	089-071	42
491.	Kurów	089-071	43
492.	Usarzów	089-071	26
493.	Kurów	089-071	36

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
494.	Sternalice	089-071	25
495.	Sternalice	089-071	26
496.	Goźlice	089-071	15
497.	Słoptów	089-071	10
498.	Włostów	088-070	42
499.	Starnalice	089-071	27
500.	Starnalice	089-071	12
501.	Sternalice	089-071	13
502.	Sternalice	089-071	16
503.	Usarzów	089-071	58
504.	Sternalice	089-071	17
505.	Sternalice	089-071	18
506.	Usarzów	089-071	59
507.	Sternalice	089-071	19
508.	Sternalice	089-071	20
509.	Kurów	089-071	57
510.	Kurów	089-071	58
511.	Sternalice	089-071	23
512.	Sternalice	089-071	24
513.	Kurów	089-071	53
514.	Sternalice	089-071	3
515.	Studzianki	087-072	13
516.	Usarzów	089-071	37
517.	Usarzów	089-071	38
518.	Usarzów	089-071	39
519.	Kurów	089-071	55
520.	Kurów	089-071	47
521.	Usarzów	089-071	40
522.	Usarzów	089-071	41
523.	Kurów	089-071	56
524.	Sternalice	089-071	29
525.	Sternalice	089-071	31
526.	Kurów	089-071	48

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
527.	Usarzów	089-071	35
528.	Usarzów	089-071	43
529.	Sternalice	089-071	28
530.	Usarzów	089-071	27
531.	Usarzów	089-071	30
532.	Usarzów	089-071	31
533.	Usarzów	089-071	32
534.	Usarzów	089-071	36
535.	Usarzów	089-071	33
536.	Usarzów	089-071	34
537.	Kurów	089-071	44
538.	Kurów	089-071	45
539.	Usarzów	089-071	45
540.	Usarzów	089-071	46
541.	Usarzów	089-071	47
542.	Usarzów	089-071	48
543.	Usarzów	089-071	49
544.	Kurów	089-071	46
545.	Usarzów	089-071	42
546.	Usarzów	089-071	52
547.	Usarzów	089-071	19
548.	Usarzów	089-071	53
549.	Kurów	089-071	54
550.	Usarzów	089-071	60
551.	Usarzów	089-071	61
552.	Usarzów	089-071	62
553.	Usarzów	089-071	63
554.	Studzianki	087-072	10
555.	Usarzów	089-071	68
556.	Studzianki	087-072	11
557.	Studzianki	087-072	12
558.	Studzianki	087-072	9
559.	Usarzów	089-071	57

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
560.	Usarzów	089-071	77
561.	Usarzów	089-071	75
562.	Usarzów	089-071	76
563.	Usarzów	089-071	79
564.	Studzianki	087-072	8
565.	Studzianki	087-072	4
566.	Usarzów	089-071	72
567.	Studzianki	087-072	5
568.	Usarzów	089-071	73
569.	Usarzów	089-071	74
570.	Studzianki	087-072	6
571.	Usarzów	089-071	80
572.	Usarzów	089-071	69
573.	Usarzów	089-071	70
574.	Sternalice	089-071	34
575.	Sternalice	089-071	35
576.	Sternalice	089-071	36
577.	Sternalice	089-071	37
578.	Usarzów	089-071	81
579.	Usarzów	089-071	67
580.	Pielaszów	088-072	20
581.	Pielaszów	088-072	19
582.	Międzygórz	088-072	3
583.	Słabuszewice	088-072	46
584.	Międzygórz	088-072	13
585.	Męczennice	087-071	3
586.	Męczennice	087-071	4
587.	Męczennice	087-071	5
588.	Męczennice	087-071	6
589.	Męczennice	087-071	7
590.	Męczennice	087-071	8
591.	Studzianki	087-071	1
592.	Studzianki	087-071	2

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
593.	Studzianki	087-071	3
594.	Malice Kościelne	087-071	15
595.	Adamów	087-071	1
596.	Lisów	087-071	7
597.	Adamów	087-071	2
598.	Malice Kościelne	087-071	16
599.	Malice Kościelne	087-071	17
600.	Międzygórz	088-072	17
601.	Międzygórz	088-072	16
602.	Międzygórz	088-072	18
603.	Adamów	087-071	3
604.	Adamów	087-071	4
605.	Malice Kościelne	087-071	9
606.	Międzygórz	088-072	21
607.	Międzygórz	088-072	22
608.	Malice Kościelne	087-071	3
609.	Malice Kościelne	087-071	12
610.	Malice Kościelne	087-071	13
611.	Męczennice	087-071	1
612.	Męczennice	087-071	2
613.	Malice Kościelne	087-071	18
614.	Słabuszewice	088-072	44
615.	Międzygórz	088-072	38
616.	Międzygórz	088-072	25
617.	Międzygórz	088-072	31
618.	Międzygórz	088-072	19
619.	Międzygórz	088-072	32
620.	Międzygórz	088-072	35
621.	Międzygórz	088-072	20
622.	Międzygórz	088-072	26
623.	Międzygórz	088-072	33
624.	Międzygórz	088-072	27
625.	Międzygórz	088-072	39

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
626.	Międzygórz	088-072	29
627.	Malice Kościelne	087-071	4
628.	Malice Kościelne	087-071	6
629.	Malice Kościelne	087-071	8
630.	Międzygórz	088-072	30
631.	Międzygórz	088-072	34
632.	Międzygórz	088-072	40
633.	Międzygórz	088-072	23
634.	Międzygórz	088-072	28
635.	Międzygórz	088-072	24
636.	Międzygórz	088-072	41
637.	Międzygórz	088-072	36
638.	Międzygórz	088-072	42
639.	Międzygórz	088-072	37
640.	Włostów	087-070	38
641.	Usarzów	089-071	29
642.	Malice Kościelne	087-071	7
643.	Malice Kościelne	087-071	14
644.	Malice Kościelne	087-071	19
645.	Malice Kościelne	087-071	11
646.	Malice Kościelne	087-071	5
647.	Lipnik	088-071	32
648.	Malice Kościelne	088-071	43
649.	Malice Kościelne	088-071	44
650.	Studzianki	087-072	7
651.	Sternalice	089-071	22
652.	Sternalice	089-071	14
653.	Sternalice	089-071	5
654.	Sternalice	089-071	21
655.	Malice Kościelne	087-071	38
656.	Malice Kościelne	087-071	39
657.	Kurów	089-071	32
658.	Kurów	089-071	29

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
659.	Kurów	089-071	40
660.	Kurów	089-071	38
661.	Kurów	089-071	17
662.	Kurów	089-071	18
663.	Kurów	089-071	39
664.	Słoptów	089-071	18
665.	Słoptów	089-071	17
666.	Słoptów	089-071	7
667.	Usarzów	089-071	16
668.	Usarzów	089-071	11
669.	Słoptów	089-071	12
670.	Słoptów	089-071	4
671.	Sternalice	089-071	2
672.	Usarzów	089-071	64
673.	Stołpów	089-071	3
674.	Usarzów	089-071	65
675.	Usarzów	089-071	66
676.	Usarzów	089-071	71
677.	Usarzów	089-071	78
678.	Sternalice	089-071	15
679.	Usarzów	089-071	51
680.	Usarzów	089-071	50
681.	Sternalice	089-071	33
682.	Sternalice	089-071	32
683.	Sternalice	089-071	30
684.	Goźlice	089-071	5
685.	Goźlice	089-071	18
686.	Goźlice	089-071	25
687.	Sternalice	089-071	7
688.	Goźlice	089-071	6
689.	Goźlice	089-071	8
690.	Sternalice	089-071	8
691.	Usarzów	089-071	4

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
692.	Usarzów	089-071	24
693.	Usarzów	089-071	44
694.	Usarzów	089-071	56
695.	Usarzów	089-071	55
696.	Usarzów	089-071	7
697.	Usarzów	089-071	28
698.	Usarzów	089-071	54
699.	Usarzów	089-071	18
700.	Usarzów	089-071	23
701.	Usarzów	089-071	17
702.	Usarzów	089-071	20
703.	Usarzów	089-071	10
704.	Usarzów	089-071	22
705.	Łownica	089-071	3
706.	Łownica Kolonia Słoptów	089-071	5
707.	Usarzów	089-071	13
708.	Grabina	089-071	1
709.	Malice Kościelne	087-071	10
710.	Leszczków	088-071	32
711.	Malice Kościelne	088-071	1
712.	Kurów	088-071	22
713.	Łomnica	089-070	1
714.	Włostów	088-070	3
715.	Włostów	088-070	2
716.	Włostów	088-070	4
717.	Włostów	088-070	1
718.	Gołębiów	088-071	1
719.	Słabuszewice	088-071	1
720.	Lipnik	088-071	1
721.	Leszczków	088-071	2
722.	Słabuszewice	088-071	2
723.	Międzygórz	088-071	5
724.	Międzygórz	088-071	4

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ GMINY LIPNIK**

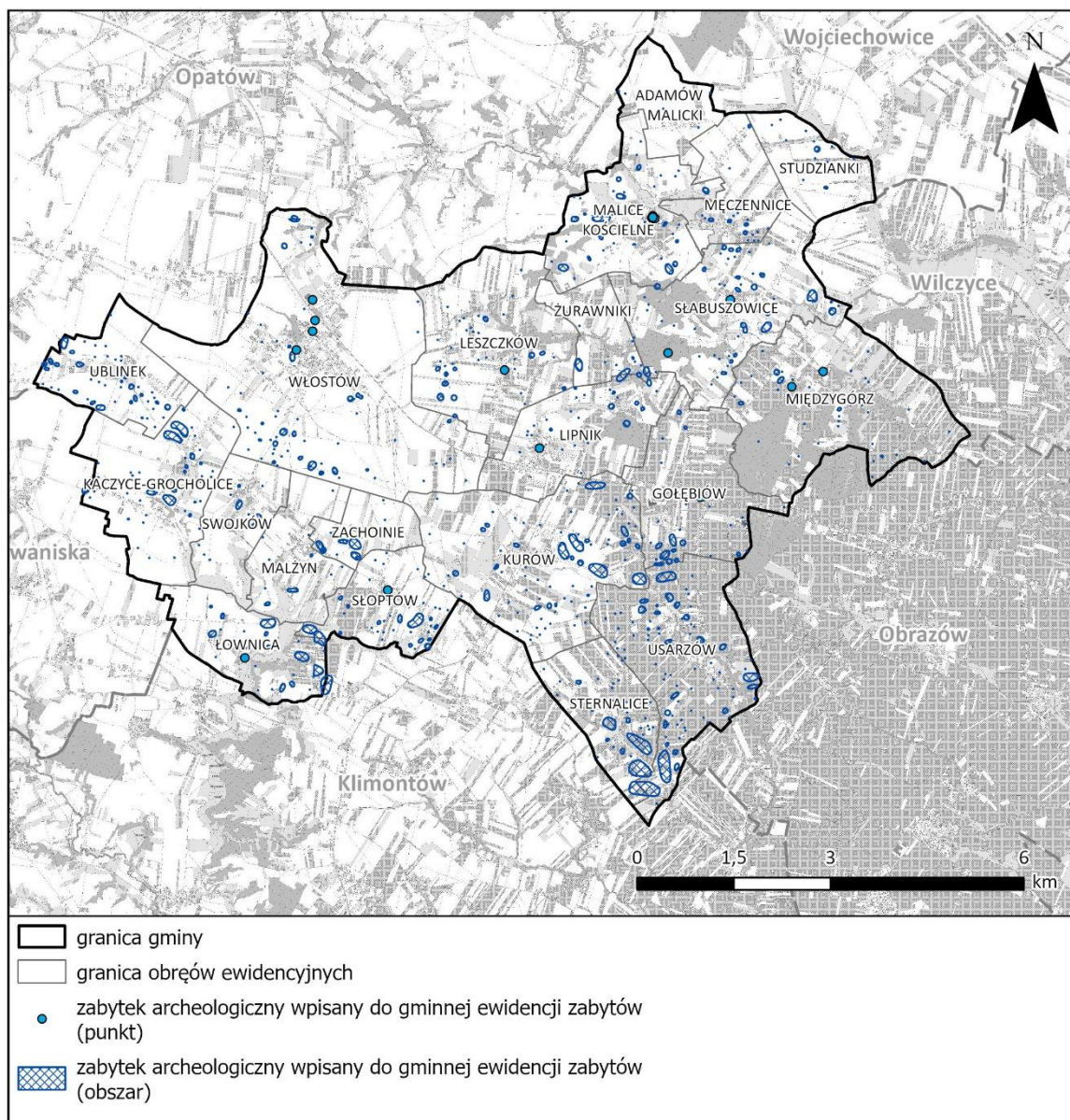

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska
725.	Żurawniki	088-071	16
726.	Lipnik	088-071	30
727.	Słoptów	089-071	1
728.	Międzygórz	088-072	2
729.	Międzygórz	088-072	1
730.	Malice Kościelne	087-071	3
731.	Malice Kościelne	087-071	37
732.	Malice Kościelne	087-071	1
733.	Malice Kościelne	087-071	2
734.	Malice Kościelne	087-071	36

Źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa

Rysunek 15 Zabytki archeologiczne w gminie Lipnik wpisane do gminnej ewidencji zabytków

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Narodowego Instytutu Dziedzictwa

5. Transport i komunikacja

Na stan 31.12.2024 r gmina Lipnik posiada infrastrukturę drogową składającą się z :

- dwóch dróg krajowych,
- dróg powiatowych,
- 104,487 km dróg gminnych.

Drogi asfaltowe stanowią 87% wszystkich dróg w gminie. Przez teren gminy ma przebiegać planowana droga ekspresowa S74 Opatów – Nisko. Na dzień sporządzenia niniejszego opracowania na potrzeby ww. inwestycji pozyskano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla wybranego wariantu przebiegu drogi – wariant 5 (społeczny).

Drogi krajowe na terenie gminy:

- DK 9 Radom – Rzeszów
- DK 77 Lipnik - Przemyśl

Drogi powiatowe na terenie gminy:

- 0720 T Iwańska - Włostów
- 0724 T Kochów - Gojców
- 0725 T Włostów - Goźlice
- 0732 T Męczennice – Gołębiów Szlachecki
- 0731.1 T Włostów - Kleczanów
- 0731.2 T Włostów - Kleczanów
- 0730 T Kolonia Okalina - Daromin
- 0733 T Brzezie - Lipnik
- 0737 T Gołębiów - Nasławice
- 0797 T Pęczów - Usarzów

Drogi gminne na terenie gminy:

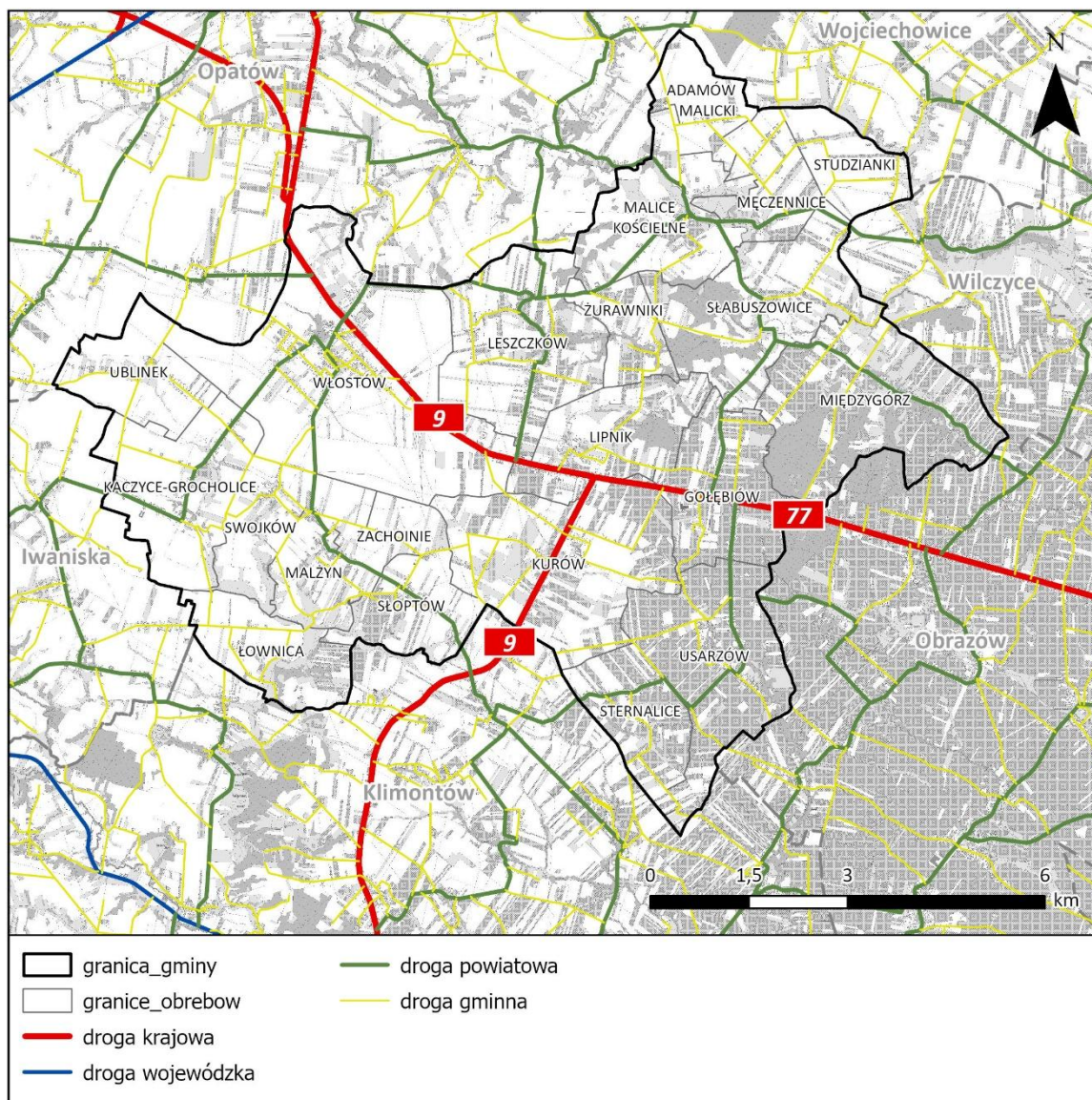
- 337001 T Gołębiów Szlachecki – Wesołówka
- 337002 T Kleczanów – Międzygórz
- 33703 T Wesołówka – Słubaszewice
- 337004 Słubaszewice – Męczennice
- 337005 T Męczennice- Adamów
- 337006 T Adamów – Męczennice Kolonia
- 337007 T Męczennice Kolonia – Studzianki
- 337008 T Pielaszów – Studzianki
- 337009 T Męczennice Kolonia – Studzianki
- 337010 T Malice Kościelne – Adamów
- 337011 T Żurawniki – Szwagierków
- 337012 T Żurawniki – Lipnik
- 337013 T Żurawniki – Gozdawa
- 337014 T Żurawniki – Leszczków
- 337015 T Pęczawice – Lipówka
- 337016 T Leszczków – Lipówka
- 337017 T Leszczków – Pęczawice
- 337018 T Lipnik – Gołębiów Szlachecki
- 337019 T Grocholice – Ublinek
- 337020 T Ublinek - Kaczyce
- 337021 T Ublinek – Bartłomiejów
- 337022 T Kaczyce – Kolonia Mydłów
- 337023 T Włostów – Swojków

- 337024 T Swojków – Malżyn
- 337026 T Malżyn - Łownica
- 337027 T Łownica – Grabina
- 337028 T Maryncin – Helenów
- 337029 T Łownica – Kolonia Garbowice
- 337030 T Łownica – Kaczyce
- 337031 T Słoptów – Kurów
- 337032 T Zachoinie – Malżyn
- 337033 T Kolonia Kurów – Kurów
- 337034 T Kolonia Kurów w kierunku Antoniowa
- 337035 T Kurów – Krzyże
- 337036 T Kurów – Gołębiów
- 337037 T Kurów Usarzów
- 337038 T Gołębiów wieś – Usarzów
- 337039 T Kurów – Sternalice
- 337040 T Sternalice – Krobielice
- 337041 T Kozia Górka – Usarzów
- 337042 T Usarzów – Zdanów
- 337043 T Usarzów – Michalin
- 337044 T Żurawniki – Słabuszewice
- 337045 T Włostów 1
- 337046 T Włostów 2
- 337047 T Włostów 3
- 337048 T Włostów 4
- 337049 T Włostów 5
- 337050 T Włostów 6
- 337051 T Włostów 7
- 337052 T Włostów 8
- 337053 T Włostów 9
- 337054 T Włostów 10
- 337055 T Włostów 11
- 337056 T Włostów 12
- 337057 T Włostów 13
- Męczennice Kolonia – Studzianki
- Studzianki – Studzianki Kolonia

Rysunek 16 Infrastruktura transportowa w gminie Lipnik

Źródło: Opracowanie własne Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)

Transport publiczny

Transport zbiorowy w gminie Lipnik opiera się 13 linii transportu publicznego, które pokrywają całą jej obszar. W gminie funkcjonuje 108 przystanków autobusowych, w tym 33 należących do gminy oraz 75 będących w zarządzaniu.

6. Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę

Gmina głównie korzysta z ujęcia i stacji wodociągowej „Włostów”, a pojedyncze sołectwa zaopatrywane są z ujęcia „Lisów” w gminie Wojciechowice.

Długość sieci wodociągowej wynosi 117,1 km, a do infrastruktury wodociągowej podłączonych jest 90,1% budynków mieszkalnych.

Odprowadzanie ścieków i wód opadowych

Stopień skanalizowania gminy Lipnik wynosi 33,6%, zaś łączna długość sieci kanalizacyjnej to 49,8 km, podłączonych jest do niej 528 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Inne gospodarstwa wykorzystują systemy indywidualne, w tym 740 zbiorników bezodpływowych, z których korzysta 2047 osób, oraz 20 przydomowych oczyszczalni, obsługujących 70 mieszkańców gminy.

Na terenie gminy w oparciu o dwie zlewnie funkcjonują oczyszczalnie ścieków. Zlewnia Nr 1, która oparta jest o istniejącą i zmodernizowaną oczyszczalnię „Włostów” oraz Zlewnia Nr 2 – oparta o zrealizowaną w 2011 r. oczyszczalnię ścieków „Lipnik”.

Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy Lipnik przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Sandomierz – Ostrowiec Świętokrzyski. Czynna sieć gazowa w gminie ma długość 60 864 m, do której podłączonych jest łącznie 626 budynków, w tym 597 mieszkalnych. Z sieci korzysta 1 865 mieszkańców.

Gospodarka odpadami

Gmina uczestniczy w działalności Ekologicznego Związku Gmin Dorzecza Koprzywianki jako jednostka zrzeszona. Odbiorem i transportem odpadów komunalnych w gminie zajmuje się Międzygminny Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o. o., Janczyce 50, 27-552 Baćkowiec.

Łączna ilość odebranych odpadów komunalnych w 2024 r. wynosiła 1 106,16 Mg.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez obszar gminy przebiega linia elektroenergetyczna najwyższego napięcia 400 kV na odcinku Ostrowiec-Połaniec, stanowiąca element krajowego systemu przesyłowego. Właścicielem tej infrastruktury są Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE S.A.), pełniące funkcję Operatora Systemu Przesyłowego.

Na terenie gminy zlokalizowana jest również linia elektroenergetyczna dystrybucyjna wysokiego napięcia 110 kV.

Ciepłownictwo

Gmina Lipnik nie dysponuje zorganizowanym systemem ciepłowniczym. Gospodarstwa domowe korzystają z indywidualnych źródeł ciepła, produkując energię ciepłą na własne potrzeby. Na terenie gminy realizowany jest program „Czyste Powietrze”, prowadzony przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.

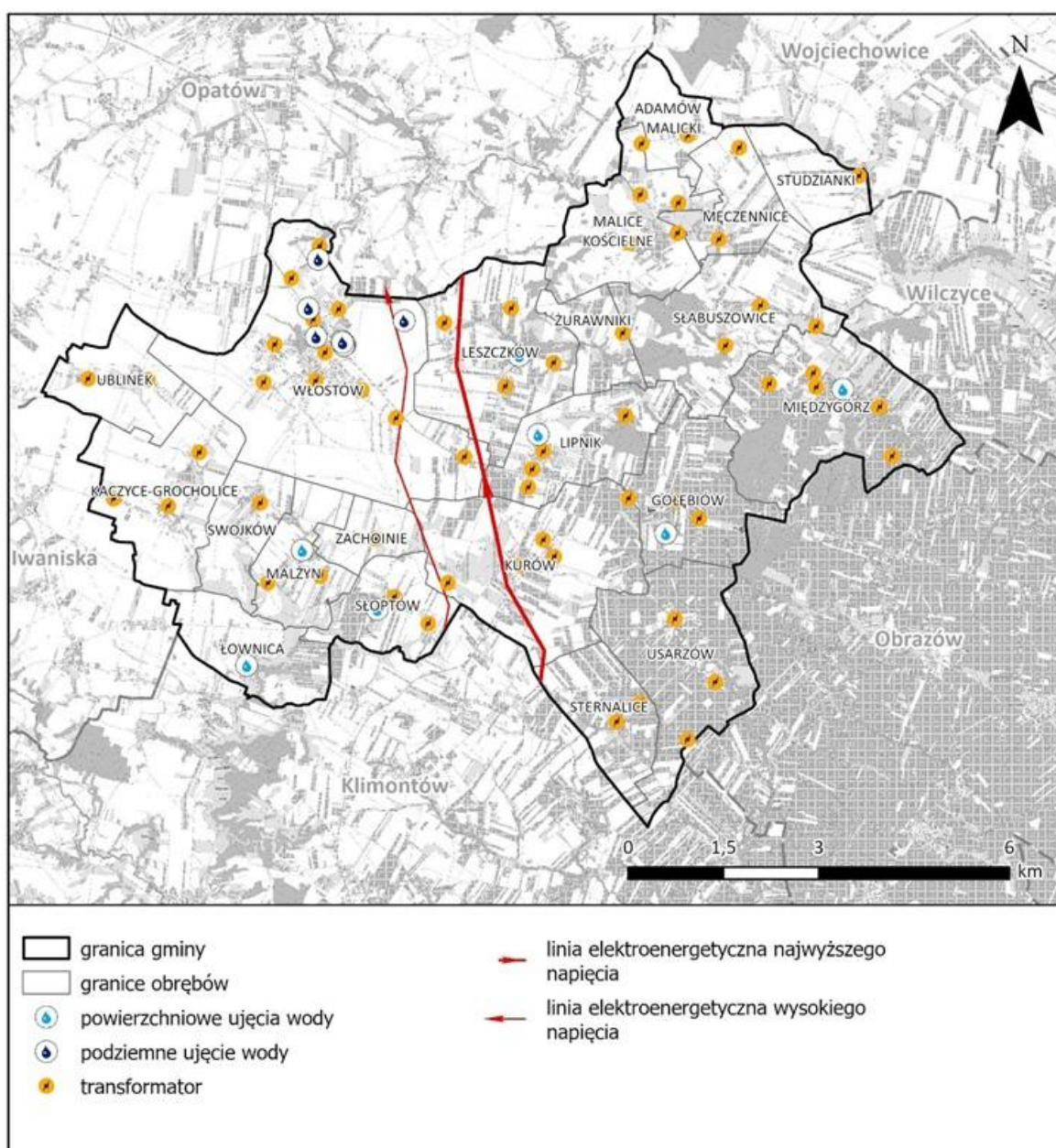

Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy Lipnik nie występują inwestycje związane z odnawialnymi źródłami energii.

Gmina Lipnik uczestniczy w projekcie „BLOWIND - Zwiększenie akceptacji społecznej dla energii wiatrowej w regionach UE poprzez planowanie oparte na środowisku i społeczności lokalnej”, w ramach którego jest członkiem Regionalnej Grupy Interesariuszy oraz aktywnie uczestniczy w spotkaniach dotyczących rozwoju energetyki wiatrowej.

Rysunek 17 Infrastruktura transportowa w gminie Lipnik

Źródło: Opracowanie własne Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)

7. Podsumowanie obszaru przestrzennego

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Lipnik wyróżnić można dwa główne ośrodki: miejscowość Lipnik, pełniącą funkcję siedziby administracyjnej gminy, oraz Włostów, charakteryzujący się najwyższym poziomem zurbanizowania. Pozostałą część gminy pokrywają w większości tereny rolne, sady, lasy oraz niewielkie wsie. Ze względu na brak występujących w gminie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, rozwój zabudowy opiera się wyłącznie na decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu.

Gmina zlokalizowana jest pomiędzy miastami powiatowymi – Opatów oraz Sandomierz, do których prowadzą dwie drogi krajowe nr 9 oraz nr 77. Miasta te stanowią dla mieszkańców Gminy miejsca pracy czy także edukacji. Komunikacja zbiorowa opiera się na 13 liniach autobusowych, pokrywających cały obszar gminy. Utrudnienia występują w komunikacji kolejowej, ze względu na brak występowania linii kolejowej na terenie gminy.

W gminie znajduje się 18 obiektów wpisanych do rejestru zabytków, 29 w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz wiele stanowisk archeologicznych. Występują one głównie w miejscowości Włostów, lecz pojedyncze obiekty można również spotkać w pozostałych częściach gminy. Niestety duża liczba zabytków we Włostowie jest obecnie ruiną, co uniemożliwia ich zwiedzanie.

Infrastruktura techniczna na terenie gminy nie jest dostępna dla wielu jej mieszkańców. Ze względu na niską liczebność gminy oraz jej rolniczy charakter, jest ona rozbudowywana przede wszystkim w ośrodku miejskim i na terenach zurbanizowanych. Dostęp do wody z sieci wodociągowej ma większość mieszkańców gminy, natomiast dostęp do sieci kanalizacyjnej i gazowej posiadają jedynie mieszkańcy kilku miejscowości.

VII. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

W niniejszej diagnozie opisano najważniejsze uwarunkowania wpływające na funkcjonowanie i rozwój gminy Lipnik. Wnioski z diagnozy oraz innych elementów diagnostycznych pozwolą na opracowanie założeń programowych dla Strategii Rozwoju Gminy Lipnik na lata 2026-2036. Na podstawie zebranych w diagnozie informacji zdefiniowano opisane poniżej kluczowe potencjały, które za pomocą ustaleń strategii powinny być wzmacniane i obszary problemowe, stanowiące barierę w rozwoju gminy.

Wśród największych potencjałów w rozwoju gminy Lipnik należy wymienić:

1. Rolnictwo. – Lipnik to gmina o charakterze rolniczym i wysoko rozwiniętej kulturze rolnej. Posiada doskonale warunki do rozwoju gospodarki rolnej – łagodne ukształtowanie terenu i gleby o najwyższych klasach bonitacyjnych. W gminie występują najlepsze gleby w Polsce tj. czarnoziemny o podłożu lessowym nadające się świetnie do uprawy roślin o wymaganiach glebowych takich, jak pszenica, burak cukrowy, krzewy owocowe.
2. Powiązania komunikacyjne. – Lipnik położony jest na przecięciu dwóch dróg krajowych, co zapewnia mieszkańcom dogodny połączenie komunikacyjne z Sandomierzem, Opatowem, Radomiem, Przemyślem, Rzeszowem. W trakcie realizacji jest także droga ekspresowa S74, która będzie biegła do Kielc. Połączenia komunikacyjne zapewniają gminie dogodny dojazd do ośrodków powiatowych i wojewódzkich oraz podnoszą potencjał inwestycyjny sąsiednich terenów.
3. Walory kulturowe. – Na terenie gminy znajduje się kilka wyjątkowych obiektów o znaczeniu historycznym. Dodatkowo Lipnik posiada wyjątkowe walory krajobrazowe, co stanowi o jego potencjale turystycznym. Do najciekawszych obiektów turystycznych w gminie należą ruiny zamku w Międzygórzu wybudowanego przez króla Kazimierza Wielkiego oraz XIX-wieczny zespół dworsko-parkowy we Włostowie. Na terenie gminy rozwijać się także może turystyka rowerowa.

Wśród obszarów problemowych w gminie Lipnik znajdują się:

1. Sytuacja demograficzna. – Lipnik, jak większość gmin wiejskich w Polsce, boryka się z problemem z malejącą liczbą mieszkańców i starzeniem się społeczeństwa. Związane jest to ze zmniejszającą się dzietnością, wyjazdem młodych ludzi do miast oraz wydłużaniem długości życia. Jednocześnie ww. zjawiska przyczyniają się do wzrastania zapotrzebowania na usługi społeczne, w szczególności związane z ochroną zdrowia i opieką społeczną. Niwelowanie negatywnych skutków zmian demograficznych związane jest z dostosowaniem infrastruktury do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością oraz aktywizacją osób starszych m. in. poprzez stwarzanie atrakcyjnej oferty kulturalnej skierowanej do seniorów
2. Niewystarczająca zasięg sieci kanalizacyjnej. – Długość sieci kanalizacyjnej w gminie Lipnik to niecałe 50 km. Do systemu kanalizacji sanitarnej podłączona jest około jedna trzecia gospodarstw domowych. Pozostali mieszkańcy są zmuszeni korzystać ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Brak uregulowanej gospodarki wodno-ściekowej wpływa m. in. na ryzyko zanieczyszczenia środowiska, w szczególności wody i gleb.
3. Polityka przestrzenna. – Na terenie gminy Lipnik nie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Proces inwestycyjny w gminie od lat odbywa się na

podstawie wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Ma to wpływ na brak spójnej polityki przestrzennej gminy, rozpraszanie zabudowy na tereny otwarte oraz powstawanie w sąsiedztwie obiektów o kolidujących funkcjach. Dodatkowo brak wskazanych w planach miejscowych terenów inwestycyjnych ogranicza możliwości rozwoju gospodarczego gminy i napływ nowych inwestorów.

Kierunki działań i cele strategiczne zawarte w Strategii rozwoju gminy powinny przede wszystkim niwelować negatywne czynniki mające wpływ na funkcjonowanie gminy i wykorzystywać jej potencjały w kierunku dalszego rozwoju. Ten proces najlepiej przeprowadzać w oparciu o trendy oddziałujące ogólnokrajowo lub nawet globalnie na przemiany społeczne i gospodarcze. Trendy rozwojowe wyznaczają zarówno władze centralne w postaci polityk unijnych, programów dofinansowań i regulacji krajowych i regionalnych, jak i sektor prywatny w postaci trendów konsumenckich.

Lipnik jest gminą o charakterze rolniczym. Warunki do upraw rolnych są bardzo dobre, w gminie występują gleby o najwyższych klasach bonitacyjnych. Obecna w gminie kultura rolna to potencjał rozwoju branży rolniczej przy wykorzystaniu obecnych trendów i rozwiązań technologicznych. W sektorze prywatnym obserwuje się wzrost popularności lokalnych i sezonowych produktów. Wzrasta świadomość społeczna w zakresie nowych idei konsumpcji takich, jak *dieta 100 mil* czy *od pola do stołu*, które polegają na skracaniu łańcucha dostaw, poprawie relacji pomiędzy producentami i konsumentami oraz korzystanie z lokalnych i sezonowych warzyw i owoców.

Zmiany społeczno-gospodarcze na wsiach wspiera także promowana przez Europejską Sieć Rozwoju Obszarów Wiejskich (*The European Network for Rural Development*, skrót: ENRD) koncepcja *smart villages* (ang. Inteligentne wioski). Polega ona na wykorzystaniu lokalnych zasobów i dostępnej wiedzy, aby w niewielkiej skali projektować zrównoważone rozwiązania pomagające mieszkańcom wsi. Koncepcja skupia m. in. realizacje zwiększające dostępność do infrastruktury i usług, promocję kultury, wprowadzanie nowych technologii w rolnictwie oraz wsparcie dążenia do niezależności energetycznej. Projekty realizowane są we współpracy z mieszkańcami w odpowiedzi na ich konkretne problemy. W Polsce realizacją projektów w ramach koncepcji *smart villages* zajmuje się Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW) przy wsparciu z funduszy europejskich. Lokalnie promocją tej idei zajmują się zazwyczaj lokalne grupy działania.

Korzystne dla mieszkańców gminy oraz lokalnej gospodarki może okazać się także promocja lokalnej kultury i dziedzictwa historycznego. Rośnie popularność turystyki lokalnej i kwalifikowanej oraz gospodarstw agroturystycznych oferujących ucieczkę od zgiełku miasta. Lipnik posiada walory krajobrazowe i ciekawe miejsca o potencjale turystycznym. Promocja miejscowej kultury przyczyni się do rozwoju oferty kulturalnej i możliwości zarobkowych mieszkańców gminy.

VIII. ŹRÓDŁA

1. apgw.gov.pl – Karty Charakterystyk JCWP
2. bip.lipnik.pl
3. bdl.stat.gov.pl
4. BDOT10k
5. dane.gov.pl
6. Ewidencja gruntów i budynków
7. geoportal.gov.pl
8. google.pl/maps
9. lipnik.pl
10. Kalinowski S., Komorowski Ł., Rosa A. (2021). Koncepcja smart villages. Przykłady z Polski; Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN; Warszawa
11. Mapa Geośrodowiskowa Polski Plansza A, skala 1:50 000, arkusz: 854 – Opatów, PIG-PIB Warszawa, 2015
12. PIG-PIB: Środowisko - regiony fizyczno-geograficzne Polski, J. Solon i inni, 2018
13. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022 r.
14. Raport o Stanie Gminy Lipnik za rok 2024
15. Raport o Stanie Gminy Lipnik za rok 2023
16. Raport o Stanie Gminy Lipnik za rok 2022
17. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań
18. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 kwietnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Żyznów (PLH260036)
19. Uchwała Nr XXVIII/225/2012 Rady Gminy Lipnik z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie: uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipnik
20. Uchwała Nr XLII/313/2022 Rady Gminy w Lipniku z dnia 15 września 2022 r. w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zabytkami Gminy Lipnik na lata 2022-2025”
21. Uchwała Nr XII/89/2025 z dnia 28 maja 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Lipnik
22. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.)
23. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.)
24. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840)
25. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.)
26. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 82)
27. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.)
28. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198)
29. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.)
30. nid.pl
31. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 grudnia 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Żyznów PLH260036 (Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego z 2025 r., poz. 14)

IX. SPIS RYSUNKÓW, TABEL, WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1 Granice administracyjne gminy Lipnik	8
Rysunek 2 Rozmieszczenie podstawowych usług publicznych w gminie Lipnik.....	19
Rysunek 3 Ukształtowanie powierzchni terenu gminy Lipnik, podział na regiony fizyczno-geograficzne	32
Rysunek 4 Powierzchniowe utwory geologiczne na terenie gminy Lipnik	34
Rysunek 5 Udokumentowane złoża kopalin, perspektywy i prognozy występowania złóż dolomitów	37
Rysunek 6 Jednolite Części Wód Powierzchniowych	40
Rysunek 7 Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 421 – Zbiornik Włostów	45
Rysunek 8 Użytki rolne klas I – III podlegające ochronie	47
Rysunek 9 Lasy, w tym lasy Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych, na terenie gminy Lipnik	49
Rysunek 10 Formy ochrony przyrody w granicach gminy Lipnik	50
Rysunek 11 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Lipnik	56
Rysunek 12 Zabytki w gminie Lipnik wpisane do rejestru zabytków do rejestru zabytków nieruchomych według rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego.....	59
Rysunek 13 Zabytki w gminie Lipnik wpisane do gminnej ewidencji zabytków	62
Rysunek 14 Wykaz zabytków archeologicznych na terenie gminy Lipnik wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych według rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego	63
Rysunek 15 Zabytki archeologiczne w gminie Lipnik wpisane do gminnej ewidencji zabytków	87
Rysunek 16 Infrastruktura transportowa w gminie Lipnik	90
Rysunek 17 Infrastruktura transportowa w gminie Lipnik	92

Spis tabel

Tabela 1 Porównanie wybranych wskaźników demograficznych dla kraju, województwa, powiatu oraz gminy Lipnik, dane za 2024 rok.....	12
Tabela 2 Zmiana liczby dzieci w przedszkolu i oddziale przedszkolnym w latach 2022-2024	13
Tabela 3 Zmiana liczby uczniów w szkołach podstawowych w latach 2022-2024	13
Tabela 4 Struktura wydatków gminy Lipnik na pomoc społeczną w 2024 r.	14
Tabela 5 Opis sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD 2007.....	21
Tabela 6 Wybrane wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w gminie Lipnik w odniesieniu do danych z poziomu powiatu, województwa i kraju (dane na 2024 rok)	22
Tabela 7 Struktura zasiewów w gminie Lipnik w 2010 i 2020 roku.....	27
Tabela 8 Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Lipnik w latach 2010 i 2020	28
Tabela 9 Budżet gminy Lipnik za 2024 rok	29
Tabela 10 Budżet gminy Lipnik za 2023 rok	30
Tabela 11 Podział gminy Lipnik na regiony fizyczno-geograficzne.....	31
Tabela 12 Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Lipnik	36
Tabela 13 Udokumentowane osuwiska na terenie gminy Lipnik	38

Tabela 14 Ocena stanu JCWP na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej.....	40
Tabela 15 Charakterystyka JCWP	42
Tabela 16 Charakterystyka punktów pomiarowych monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych oraz klasyfikacja wód w punktach pomiarowych w 2022 r.....	46
Tabela 17 Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Lipnik	50
Tabela 18 Siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony na specjalnym obszarze ochrony siedlisk Ostoja Żyznów (PLH260036).....	51
Tabela 19 Gatunki zwierząt innych niż ptaki, będące przedmiotem ochrony na specjalnym obszarze ochrony siedlisk Ostoja Żyznów (PLH260036).....	52
Tabela 20 Wynikowe klasy strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia i roślin	53
Tabela 21 Wykaz zabytków na terenie gminy Lipnik wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych według rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego	57
Tabela 22 Wykaz zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.....	59
Tabela 23 Wykaz zabytków archeologicznych na terenie gminy Lipnik wpisanych do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego.....	63
Tabela 24 Wykaz zabytków archeologicznych na terenie gminy Lipnik wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.....	64

Spis wykresów

Wykres 1 Zmiana liczby ludności w gminie Lipnik w latach 2014-2024.....	9
Wykres 2 Zmiana liczby ludności w gminie Lipnik w latach 2014-2024 z uwzględnieniem płci	10
Wykres 3 Zmiana liczby ludności według grup wiekowych: przedprodukcyjnej (14 lat i mniej), produkcyjnej (15-59 lat kobiety i 15-64 lata mężczyźni) i poprodukcyjnej (powyżej 59 lat kobiety i powyżej 64 lat mężczyźni) w latach 2014-2024.....	11
Wykres 4 Zmiana przyrostu naturalnego w gminie Lipnik w latach 2014-2024.....	11
Wykres 5 Zmiana salda migracji w latach 2016-2024	12
Wykres 6 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w tym osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Lipnik w latach 2019-2024	20
Wykres 7 Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w gminie Lipnik w 2024 roku w podziale wg sekcji PKD 2007.....	21
Wykres 8 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Lipnik w latach 2014-2024.....	23
Wykres 9 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Jarczów w latach 2014-2024 w podziale wg płci.....	23